

RHYBUDD O GYFARFOD

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Emyr Williams

Prif Weithredwr

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Penrhyndeudraeth

Gwynedd LL48 6LF

Ffôn: (01766) 770274

E.bost: parc@eryri.llyw.cymru

Cyfarfod: Pwyllgor Cynllunio a Mynediad

Dyddiad: Dydd Mercher 4 Medi 2024

Amser: 10.00 y.b.

Man Cyfarfod: Ystafell yr Oakeley, Plas Tan y Bwlch, Maentwrog a thrwy Zoom

Gofynnir i'r Aelodau ymuno â'r cyfarfod 15 munud cyn yr amser cychwyn dynodedig

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Gwynedd

Councillor: Elwyn Edwards, Annwen Hughes, Louise Hughes

June Jones, Edgar Wyn Owen, Elfed Powell Roberts,

John Pughe Roberts, Meryl Roberts, Einir Williams;

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Councillor: Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau wedi'u penodi gan Llywodraeth Cymru

Mr. Brian Angell, Swydd Wag, Mrs. Sarah Hattle,

Mr. Tim Jones, Ms. Naomi Luhde – Thompson, Ms. Delyth Lloyd.

1. **Ymddiheuriadau am absenoldeb a Datganiadau'r Cadeirydd**
Derbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb a datganiadau'r Cadeirydd.
2. **Datgan Diddordeb**
Derbyn unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb gan aelodau neu swyddogion mewn perthynas ag unrhyw eitem fusnes.
3. **Cofnodion** **3 - 6**
Bydd y Cadeirydd yn cynnig bod cofnodion cyfarfod y Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 26 Mehefin 2024 yn cael eu harwyddo fel cofnod cywir (copi yma) a derbyn y materion sy'n codi, er gwybodaeth.
4. **Adroddiadau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheolaeth Tir** **7 - 58**
Cyflwyno adroddiadau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheolaeth Tir am y ceisiadau a ddaeth i law. (Copïau yma)
5. **Adroddiadau Diweddarau** **59 - 64**
Cyflwyno adroddiadau diweddarau, er gwybodaeth. (Copïau yma)
6. **Penderfyniadau a Ddirprwywyd** **65 - 79**
Cyflwyno rhestr o geisiadau sydd wedi cael eu penderfynu yn unol ag awdurdod a ddirprwywyd, er gwybodaeth. (Copi yma)
7. **Penderfyniadau Apêl** **80 - 82**
Cyflwyno adroddiad llafar gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheolaeth Tir ar benderfyniad yr Arolygydd i ranol wrthod a ranol caniatau yr apêl canlynol: NP4/26/ENF106G, apêl yn erbyn rhybudd cynnal a chadw tir, tir yn Nhafarn y Machno, Penmachno, gan Mr Mohameh Shirajudin a Mrs Jackie Shirajudin.
(Copi yma)

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
DYDD MERCHER 26 MEHEFIN 2024**

PRESENNOL:

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Gwynedd

Cynghorwyr Elwyn Edwards, Annwen Hughes, Louise Hughes, June Jones, Edgar Wyn Owen, John Pughe Roberts, Elfed Roberts, Meryl Roberts, Einir Wyn Williams;

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cynghorwyr Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau a benodwyd gan Lywodraeth Cymru

Brian Angell, Tim Jones, Naomi Luhde-Thompson, Delyth Lloyd.

Swyddogion

G. Iwan Jones, Jonathan Cawley, Iona Roberts, Jane Jones, Gavin Roberts, Anwen Gaffey, Sarah Roberts.

Cynghorodd y Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod y cyfarfod yn cael ei we-ddarlledu ac y byddai hefyd ar gael ar-lein yn ddiweddarach.

- 1. Cadeirydd**
Etholwyd y Cynghorydd Elwyn Edwards yn Gadeirydd y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad.
Diolchodd y Cadeirydd i'r Aelodau am eu cefnogaeth.
- 2. Is-Gadeirydd**
Etholwyd y Cynghorydd June Jones yn Is-Gadeirydd y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad.
Diolchodd yr Is-Gadeirydd i'r Aelodau am eu cefnogaeth.
- 3. Ymddiheuriadau**
Cynghorydd Einir Wyn Williams; Sarah Hattle.
- 4. Datgan Budd**
Ni ddatganwyd unrhyw Fudd Personol mewn perthynas ag unrhyw eitem.
- 5. Cofnodion**
Derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad a gynhaliwyd ar 22 Mai 2024 ac arwyddodd y Cadeirydd hwy fel rhai cywir.
- 6. Penodi Aelodau i wasanaethu ar y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad**
Paneli Ymweld
Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir i benodi Aelodau ar Baneli Ymweld yr Awdurdod.

PENDERFYNWYD penodi Aelodau fel a ganlyn:-

Panel Ymweld y Gogledd

(9 Aelod)

- 1) Cyng. June Jones
- 2) Cyng. Ifor Glyn Lloyd
- 3) Cyng. Jo Nuttall
- 4) Cyng. Edgar Wyn Owen
- 5) Cyng. Dilwyn Owain Roberts
- 6) Cyng. Einir Wyn Williams
- 7) Tim Jones
- 8) Naomi Luhde-Thompson
- 9) Swydd Wag

Panel Ymweld y De

(9 Aelod)

- 1) Cyng. Elwyn Edwards
- 2) Cyng. Annwen Hughes
- 3) Cyng. Louise Hughes
- 4) Cyng. Elfed Powell Roberts
- 5) Cyng. John Pughe Roberts
- 6) Cyng. Meryl Roberts
- 7) Brian Angel
- 8) Sarah Hattle
- 9) Delyth Lloyd

7. **Adroddiadau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir**

Cyflwynwyd – Adroddiadau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir ar geisiadau cynllunio.

Gweler yr Atodlen o Benderfyniadau Cynllunio sydd ynghlwm.

8. **Adroddiadau Diweddarau**

Cyflwynwyd – Adroddiadau diweddarau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir ar geisiadau cynllunio a Chytundebau Adran 106.

Gweler yr Atodlen o Benderfyniadau Cynllunio sydd ynghlwm.

9. **Penderfyniadau Dirprwyedig**

Cyflwynwyd a Chafwyd – Rhestr o geisiadau y penderfynwyd arnynt yn unol ag awdurdod a ddirprwywyd.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad, er gwybodaeth.

10. **Diweddariad ar Gydymffurfiaeth**

Cyflwynwyd – Adroddiad diweddarau gan yr Uwch Swyddog Cynllunio (Cydymffurfiaeth).

Adroddwyd – Cyflwynodd yr Uwch Swyddog Cynllunio (Cydymffurfiaeth) yr adroddiad a'r cefndir ac adroddodd ar y sefyllfa bresennol o ran adnoddau a ffigyrau achosion.

- Dywedwyd wrth yr Aelodau bod y llwyth gwaith presennol yn sylweddol uwch nag yn y blynyddoedd blaenorol ac ers ysgrifennu'r adroddiad, roedd dau hysbysiad gorfodi ychwanegol wedi'u cyflwyno.
- cadarnhaodd yr Uwch Swyddog Cynllunio y bydd yr Ymchwiliad Cyhoeddus (Apêl yn Tyn y Pant, Dyffryn Ardudwy) yn cychwyn ar 10 Medi 2024.
- hysbysodd yr Uwch Swyddog Cynllunio yr Aelodau unwaith y byddai'r costau ar gyfer Neuadd Nannau ar gael, y byddai adroddiad diweddarau yn cael ei gyflwyno.
- nodwyd Dangosyddion Perfformiad Llywodraeth Cymru ac er gwaethaf yr hyn y gallai'r dangosyddion ei awgrymu, rhoddwyd sicrwydd i'r Aelodau bod y tîm yn gweithio'n galed iawn i gyflawni canlyniadau cadarnhaol.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad a disgwyl am ddiweddariad pellach ym mis Rhagfyr 2024.

11. **Apeliadau Cynllunio**

Cyflwynwyd a Derbyniwyd – copïau o'r penderfyniadau apêl a ganlyn:-

- (1) Apêl gan Dr Lisa Handcock yn erbyn penderfyniad yr Awdurdod i wrthod caniatâd cynllunio ar gyfer datblygu tir heb gydymffurfio ag amodau y rhoddwyd caniatâd cynllunio blaenorol yn ddarostyngedig iddynt, yng Nghoed Hen Doeth, Pentre Castell, Llanberis. (Gwrthodwyd yr apêl)
- (2) Apêl gan Mr a Mrs. Gareth Pugh yn erbyn penderfyniad yr Awdurdod i wrthod caniatâd cynllunio ar gyfer newid defnydd estyniad i Barc Gwyliau Bwch-yn-Uchaf i reoleiddio ac uwchraddio 15 o leiniau teithiol a phebyll presennol, fel bod y dwysedd yn is a'r gosodiad yn anffurfiol gyda thirlunio yn cynnwys 5 carafán deithiol/cartref modur a 10 pabell, ar Faes Gwersylla Bwch-yn-Uchaf, Ty'n Ddôl, Llanuwchllyn. (Gwrthodwyd yr apêl)

Daeth y cyfarfod i ben am 10.30

ATODLEN O BENDERFYNIADAU CYNLLUNIO – 26 MEHEFIN 2024

Rhif yr Eitem.

7. **Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir**
(1) NP 5/50/532H – Gosod drysau deublyg yn lle ffenestr lithro ac ymestyn defnydd A3 i ardal awyr agored ar gyfer bwyta a diod a brynwyd o'r eiddo, Uned 2, Wharf Gardens, Sea View Terrace, Aberdyfi. LL35 0EE
Adroddwyd – Cyflwynodd y Swyddog Achos yr adroddiad, y cefndir a'r asesiad cynllunio a hysbyswyd yr Aelodau bod y Cyngor Cymuned wedi tynnu eu sylwadau yn ôl mewn perthynas â'r cais.
PENDERFYNWYD rhoi **caniatâd** yn unol â'r argymhelliad.
8. **Adroddiadau Diweddarau**
(1) Cytundebau Adran 106 – **Er Gwybodaeth**
PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.
- (2) Ceisiadau heb eu penderfynu lle mae mwy na 13 wythnos wedi mynd heibio –
Er Gwybodaeth
PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

<u>Rhif Eitem / Item No.</u>	<u>Cyfeirnod / Reference No.</u>	<u>Disgrifiad / Description.</u>	<u>Swyddog Achos / Case Officer</u>
(1)	NP5/53/576A	Estyniad i reilffordd trac cul Llyn Tegid i gynnwys 1200m o drac reilffordd, croesfan reilffordd, codi gorsaf reilffordd newydd, adeiladau ategol ar gyfer injan dren a cherbydau, blwch signal ynghyd a datblygiad cysylltiol (Ail-gyflwyniad), Tir yn Y Bala / Extension of Llyn Tegid narrow gauge railway comprising of 1200m of railway track, installation of level crossing, erection of new station building, ancillary engine and carriage building, signal box and associated development (Re-submission), Land at Bala.	Dafydd Thomas

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri Dyddiad: 4 Medi 2024
– Pwyllgor Cynllunio a Mynediad

Rhif y Cais: NP5/53/576A

Dyddiad Cofrestru: 09/04/24

Cymuned: Bala, Llangywer

Cyfeirnod Grid: 293027.7 335035.5

Swyddog Achos: Mr Dafydd Thomas

Lleoliad:

Tir yn y Bala.

Ymgeisydd:

Julian Birley,
 Rheilffordd Llyn Tegid Cyf.
 d/o Asiant

Disgrifiad:

Ymestyn rheilffordd gul Llyn Tegid gan gynnwys 1200m o drac rheilffordd, gosod croesfan rheilffordd, codi adeilad gorsaf newydd, adeilad injan a cherbydau ategol, blwch signal a datblygiad cysylltiedig (ail-gyflwyniad)

Crynodeb o'r Argymhelliad:

Dirprwyo'r Awdurdod i'r Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir i ganiatáu'r cais.

Rheswm / Rhesymau Pam yr Adroddwyd am y Cais i'r Pwyllgor:

Cynllun Dirprwyo

Mae'r cais yn ddatblygiad 'Mawr' (o dan ddarpariaethau Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefn Rheoli Datblygu) (Cymru) (Diwygio) 2012 (a ddiwygiwyd ymhellach yn 2016) ac oherwydd ei effeithiau amgylcheddol mae hefyd angen Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol (AEA).

Sylwch nad yw'r cais yn cael ei ystyried yn Ddatblygiad Mawr mewn perthynas â Pholisi Strategol B Cynllun Datblygu Lleol Eryri. Mae hwn yn gategori ar wahân o Ddatblygiad Mawr (o arwyddocâd cenedlaethol) ac nid yw'n berthnasol yn yr achos hwn.

Asesiad Effaith Amgylcheddol (AEA):

Mae'r datblygiad wedi bod yn destun barn sgrinio a ddaeth i'r casgliad bod y datblygiad yn "datblygiad AEA". Mae Datganiad Amgylcheddol (DA) yn cyd-fynd â'r cais, sy'n dogfennu asesiad o'r pynciau a ganlyn:

- Swn
- Llŵch ac Arogleuon
- Ecoleg
- Tirwedd
- Treftadaeth Ddiwylliannol

Dynodiadau / Cyfyngiadau Tir:

ACA Sensitif i Ffosforws Dalgylch: Afon Dyfrdwy
Adeilad Rhestredig Gradd II: Pont Mwnwgl y Llyn
Heneb Gofrestredig Castell Gronw
Ardal Gadwraeth: Y Bala
Tirwedd Hanesyddol 16: Y Bala ac Ymylon Llynnoedd yn Y Bala
Cefn gwlad agored
Afon ACA Dyfrdwy a Llyn Tegid
Safle Ramsar Llyn Tegid
SoDdGA Llyn Tegid
Afon SoDdGA Dyfrdwy
Parth C1 a B NCT 15
Lletem Las CDLIE
Hawliau Tramwy Cyhoeddus

Disgrifiad o'r Safle a Chyd-destun:

Mae Rheilffordd Llyn Tegid yn gweithredu ar hyn o bryd fel rheilffordd dreftadaeth 7.2km o hyd sy'n rhedeg rhwng pentref Llanuwchllyn a'r orsaf bresennol ym Mhen y Bont, i'r de orllewin o dref Y Bala.

Mae'r datblygiad arfaethedig yn cynnwys estyniad 1.2km i'r rheilffordd bresennol o Orsaf Pen y Bont i orsaf derfynfa newydd yn nhref Y Bala.

Mae safle'r cais yn dechrau yng ngorsaf bresennol Pen-y- bont sydd i'r de o ffin anheddiad Y Bala.

O'r orsaf bresennol mae'r llwybrau rheilffordd arfaethedig i'r gogledd ar draws y B4403, dros Bont Mwnwgl-y-llyn Rhestredig Gradd II (Hen Bont), ar hyd llwybr troed gorllewinol y B4391 ac ar draws y bont newydd ac yn cysylltu â'r arglawdd newydd hyd at y Clwb Rygbi.

Ar hyn o bryd, bwriedir croesi Hawl Tramwy Cyhoeddus (HTC) Rhif 4 a rhedeg y tu ôl i'r clwb ar yr ochr ddeheuol. Mae'n parhau ar hyd ochr ogleddol coed a gwrych terfyn y cae chwarae presennol, drwy'r gwrych i'r cae nesaf, gan groesi dros HTC Rhif 5 yn y broses. Mae'n parhau trwy gae amaethyddol arall a gwrych terfyn i mewn i ardal adeiladu'r Orsaf ar ymyl ddeheuol ffin yr anheddiad. Mae hwn yn wynebu Heol Aran, lle mae hen garej/adeilad cyflogaeth wedi'i ddymchwel. Mae hefyd yn rhedeg gyferbyn â ffiniau cefn eiddo preswyl Heol Aran (gogledd ddwyrain) ac adeilad y Neuadd, meysydd parcio a Rhif 6 Heol Pensarn (gogledd orllewin). Ar hyn o bryd mae'r ardal hon wedi'i gosod ar dir prysgwydd/pori, wedi'i chyfyngu i'r de gan goed a gwrychoedd terfyn.

Mae safle'r cais yn mynd trwy nifer o ddynodiadau lefel Ewropeaidd, Cenedlaethol a Lleol. Mae Llyn Tegid wedi'i ddynodi ar lefelau rhyngwladol a chenedlaethol oherwydd ei ddi-ddordeb cadwraeth natur ac mae'n Wlypdir o Bwysigrwydd Rhyngwladol (Safle Ramsar), Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) a Safle o Ddi-ddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA). Y nodweddion pwysig yw cynefinoedd llyn (noedd), cors a ffen, planhigion prin, rhywogaethau pysgod, a malwen ddŵr brin. Mae'r Afon Mae Dyfrdwy hefyd wedi cael ei dynodi'n ACA a SoDdGA oherwydd ei llystyfiant dyfrol a'i rhywogaethau o bysgod a dyfrgwn.

Mae'r cynnig yn gyfan gwbl o fewn dalgyllch Afon sy'n sensitif i Ffosfforws ACA Dyfrdwy a Llyn Tegid.

Mae'r tir sy'n destun y cais wedi'i rannu rhwng nifer o dirfeddianwyr sydd wedi cael eu hysbysu gan yr ymgeiswyr fel rhan o'r broses o gyflwyno cais.

Datblygiad Arfaethedig:

Mae'r datblygiad arfaethedig yn cynnwys nifer o elfennau allweddol. Amlinellir y rhain yn fanwl ac yn eu tro fel a ganlyn, gan ddechrau yng Ngorsaf bresennol Pen y Bont sydd i'r de o'r Bala:-

Taflen 1 a 2 - Gorsaf Bresennol Pen-y- bont a Phont Mwnwgl-y-llyn

Creu 2^{il} drac ychwanegol i redeg i'r gogledd o'r orsaf bresennol, gan gysylltu ag estyniad i'r trac presennol, a fydd yn troi i'r gogledd o'r orsaf ac yn arwain allan trwy gae i'r de ddwyrain o Fwthyn y Llyn / Lake Cottage ac i'r B4403 tua'r ochr orllewinol.

Mae'r adeilad allanol carreg presennol a adwaenir fel Bwthyn Pen-y- bont Cottage, sy'n wynebu'r ffordd, yn cael ei gadw – mae hyn yn wahanol i'r cais blaenorol lle'r oedd bwriad i ddymchwel y bwthyn. Cynigir mynedfa newydd i Fwthyn y Llyn / Lake Cottage cyfagos, i'r B4403, ymhellach i'r gorllewin na'r un bresennol, er mwyn osgoi gwrthdaro â HTC Rhif 4 a chroesfan reilffordd. Cynigir hefyd newidiadau pellach i osodiad y ffordd ac arwyddion yn y lleoliad hwn, megis codi lefel y ffordd a'r estyniad arfaethedig i barth 40mya yn ddarostyngedig fod priffyrdd yn cytuno â hynny.

Yna, mae'r trac yn croesi'r B4403 a Phont Mwnwgl-y-llyn. Bydd wyneb tarmac presennol y bont yn cael ei symud, haen newydd sy'n dal dŵr yn cael ei gosod ac arwynebau'n cael eu hail osod wedi hynny. Bydd trac balast confensiynol yn ffurfio'r rheilffordd, gyda chyrbiau i'w hamlinellu rhwng y trac a'r llwybr troed. Yn dilyn ymgynghoriad, mae canllaw diwygiedig wedi'i gynnig, sef rheiliau stad Corten Steel gyda manylebau manwl yn ofynnol fel amod pe bai caniatâd cynllunio / caniatâd adeilad rhestredig yn cael ei roi.

Mae'r trac yn parhau ar hyd yr arglawdd newydd, gyda llwybr troed i'r dwyrain o'r rheilffordd arfaethedig yn cael ei ddilyn gan y B4391.

Mae cais Caniatâd Adeilad Rhestredig ar wahân yn cael ei ystyried ar hyn o bryd o dan gyfeirnod NP5/70/LB28B ar gyfer y gwaith arfaethedig ar yr hen bont.

Taflen 3 - Pont Mwnwgl-y-Llyn Pont Newydd

Dros y rhan o'r bont newydd, mae'r llwybr troed dwyreiniol yn cael ei dynnu, a'r ffordd gerbydau wedi culhau tua 1m ar y mwyaf a'i symud tua'r dwyrain, er mwyn gwneud lle i'r ardal wedi ei ehangu ar gyfer trac yr arglawdd a'r droedffordd fewnol (wedi'i lledu i 2m). Bydd y bont ei hun yn cael ei lledu 1m. Bydd y parapet dwyreiniol yn cael ei ddymchwel a gosodir rhwystr parapet alwminiwm teneuach yn ei le.

Ar ôl croesi'r bont, caiff y droedffordd ddwyreiniol ei hadfer ar hyd y gerbyttffordd wedi'i hadlinio, gan ledu'n raddol wrth iddi barhau tua'r gogledd.

Taflen 4 – B4391 a Chyffordd Heol Tegid

Mae'r trac yn dilyn yr arglawdd newydd ac yn hollti o'r llwybr troed mewnol, sy'n cael ei ddargyfeirio i barhau ar hyd y gyffordd cyn ail-ymuno ar hyd Heol Tegid.

Taflen 5 – Heol Tegid i Faes Parcio Clwb Rygbi

Mae'r trac yn parhau ar hyd yr arglawdd newydd, gyda chysylltiad llwybr troed newydd i HTC Rhif 4 o Heol Tegid gyda chroesfan reilffordd.

Taflen 6 – Clwb Rygbi a Chaeau Chwarae

Yna mae'r trac yn rhedeg ar ochr fewnol llwybr troed yr arglawdd, y tu ôl i'r Clwb, yn wastad â'r llwybr troed sydd wedi'i gynnwys gan y wal gynnal newydd a adeiladwyd gan CNC. Mae'r cynnig yn mynd i mewn i Letem Las CDLIE ar y pwynt hwn.

Yna mae'n disgyn tuag at lefelau presennol y tir ar ochr ogleddol y coed terfyn a'r gwrychoedd, gan rannu'r caeau chwarae gyda'r tir amaethyddol a HTC i'r de.

Taflen 7 – Caeau Chwarae

Mae'r trac yn parhau tua'r gogledd gan basio trwy ffin gogledd orllewin y cae chwarae (gwrych lefel isel gyda choed). Mae angen croesfan reilffordd arall dros HTC Rhif 5, a fydd hefyd yn galluogi mynediad i gerbydau i'r cae amaethyddol i'r de.

Taflen 8 – Adeilad yr Orsaf a datblygiadau cysylltiedig

Ar ôl mynd trwy ffin ogledd orllewinol y caeau chwarae, mae traciau rheilffordd dwbl yn arwain i mewn i ardal yr orsaf a dyma lle y cynigir y cyntaf o adeiladau'r orsaf newydd.

Mae'r traciau rheilffordd dwbl yn mynd i'r gorllewin o gaban signalau a byncer glo, a gyferbyn â'r adeiladau hyn bydd y sied locomotif.

Mae'r caban signalau yn cynnwys adeilad cymedrol o ffurf syml, gyda tho brig llechi, drychiadau brics gyda grisiau allanol i lefel llawr uwch, a ffenestri pren ar y drychiad gorllewinol ac ochr. Bydd y byncer glo yn cael ei ffurfio o drawstiau rheilffordd wedi'u gosod ar ymyl i uchder o 1.25m. Bydd yr adeilad locomotif (sydd wedi'i leoli gyferbyn â'r adeiladau uchod) yn cynnwys adeilad ffrâm borthol gyda tho brig, wedi'i orffen â chladin dur siarcol, ffenestri awyr tryloyw a drysau ffrâm alwminiwm ar y naill ben a'r llall. Yn ogystal, cynigir gwrychoedd brodorol newydd yn y lleoliad hwn i ffurfio ffin ddeheuol newydd i'r safle.

Mae'r traciau'n parhau tua'r gogledd orllewin i mewn i ardal yr Orsaf. O fewn yr ardal hon, nid yw'r safle bellach o fewn y Lletem Las, ond mae bellach yn dod i mewn i Ardal Gadwraeth Y Bala.

Ar hyd y ffin ddeheuol, cynigir sied gerbydau gyda thair llinell yn gwasanaethu (2 o fewn y sied ac 1 y tu allan i'r de). Bydd hyn yn dilyn cynllun y sied Locomotif, er ei fod yn 53m o hyd. Bydd ffin bresennol y gwrych gyda choed i'r de yn cael ei gadw.

Bydd y sied gerbydau yn wynebu Platfform 2 i'r gogledd (89m o hyd), ac yna Platfform 1 (94m) ar draws y 2 linell, ac yna adeilad yr Orsaf.

Bydd Adeilad yr Orsaf yn wynebu Heol Aran (wedi'i osod yn ôl o'r llinell adeiladu) gyda tho talcennog deulawr a blaen addurniadol cymesur iawn, gyda thalcan canolog a chloc y dref, ffenestri pren bwa 8 cwarel o dan bennau 'voissoire' brics gyda cherrig clo, prif fynedfa ganolog gyda drysau panel pren yn hongian ar yr ochr, pibellau draenio haearn bwrw a tho llechi. Mae'r ffryntiad hwn yn disgyn i adran gefn unllawr ar oledf triphlyg, sy'n cefnu ar Blatfform 1. Mae'r rhan hon yn fwy cyfoes, gan barhau â thema allanol cladin siarcol y Locomotifau a'r Siediau Cerbydau, er bod ganddo agoriadau gwydrog ffrâm alwminiwm ar Blatfform 1 ac i'r ochr. ardal fwyta/caffi allanol (dwyrain). Bwriedir gosod paneli solar ar y to ar yr awyren ddwyreiniol hon. Mae'r drychiad gorllewinol yn cynnwys drysau gwasanaeth, ffenestri a goleuadau awyr.

Yn fewnol, cynigir swyddfa docynnau ar y llawr gwaelod, man manwerthu, caffï (gyda seddau allanol) i'r dwyrain, ardal swyddfa a thoiledau cyhoeddus i'r gorllewin. Ar y llawr cyntaf, cynigir gofod swyddfa ychwanegol.

I'r gorllewin o adeilad yr Orsaf, mae'r safle'n mynd yn ôl i mewn i'r Lletem Las sy'n lapio o amgylch y ffin ddeheuol i gysylltu â gerddi cefn eiddo Heol Aran. Yn yr ardal hon, cynigir mynediad i gerbydau o Heol Aran, gan arwain i faes parcio newydd gyda

22 o leoedd parcio, a 5 lle i bobl anabl. Mae'r datblygiad arfaethedig yn ceisio defnyddio'r meysydd parcio presennol yn yr ardal leol yn ogystal â'r maes parcio newydd a amlinellir uchod. Mae pwyntiau gwefru trydan hefyd wedi'u darparu yn y lleoliad hwn yn ogystal â 10 o ran nifer o raciau beiciau. Mae llwybr troed newydd yn rhedeg tua'r gorllewin o Blattform 1, gyda man picnic yn cael ei gynnig yng nghornel de orllewin y safle.

Niferoedd Ymwelwyr

Mae cofnodion a gedwir gan y gweithredwyr yn dangos niferoedd yr ymwelwyr a deithiodd ar y rheilffordd bresennol yn 2021 roedd yn 31,531, yn 2022 roedd yn 32,845 ac yn 2023 roedd y nifer yn 34,014. Heb os, bydd y datblygiad yn arwain at gynydd yn nifer y teithwyr ac er nad oes ffigurwr pendant o faint yn union o deithwyr y gellir disgwyl iddynt ddefnyddio'r rheilffordd yn dilyn yr estyniad, mae'r dogfennau a gyflwynwyd yn cynnwys asesiad o ddau senario, sef; Senario 1 – 40,000 o deithwyr y flwyddyn a Senario 2 – 60,000 o deithwyr y flwyddyn. Archwilir hyn ymhellach yn ddiweddarach yn yr adroddiad hwn.

Adeiladu.

Cynigir yr un prif gompownd adeiladu dros dro ag a gymeradwywyd ar gyfer gwaith arglawdd presennol CNC, sy'n ffurfio rhan o gae amaethyddol sydd wedi'i leoli rhwng Heol Tegid a'r B4391.

Dogfennaeth ategol -

Cefnogir y cais gan amrywiaeth o adroddiadau ac asesiadau gan gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i'r hyn a ganlyn) -

- Cyfrol 1 – Datganiad Amgylcheddol;
- Cyfrol 2 – Cais Datganiad Amgylcheddol;
- Cyfrol 3 – Datganiad Amgylcheddol, Crynodeb Annhechnegol;
- Coedyddiaeth - CW/9962-AS-3;
- Cynllun Rheoli Amgylcheddol Adeiladu;
- Asesiad Effaith Cymunedol ac Ieithyddol;
- Datganiad Dylunio a Mynediad;
- Strategaeth Ddraenio;
- Adroddiad Terfynol Asesiad Effaith Economaidd;
- Adroddiad Asesu Canlyniad Llifogydd+
- Datganiad Seilwaith Gwyrdd;
- Asesiad Rheoleiddio Cynefin;
- Asesiad Effaith Weledol ar Dreftadaeth;
- Gwerthusiad Cymeriad Tirwedd a Threflun;
- Adolygiad Defnyddwyr Di-fodur;
- Cynllun Rheoli Amgylcheddol Gweithredol;
- Cynllun Rheoli Bioamrywiaeth Amlinellol;
- Adroddiad Ymgynghori Cyn Ymgeisio;
- Cynllun Ymateb i Ddigwyddiad Llygredd;
- Pont Mwnwgl y Llyn Hen Bont Derbyniol Mewn Egwyddor;

- Datganiad Cynllunio Ategol;
- Adroddiad Effaith Traffig a Pharcio;
- Datganiad Trafnidiaeth; a
- Adroddiad Cynhyrchu Trip.

Polisiâu a Deddfwriaeth Cynllunio Perthnasol:

Rheoliadau Cadwraeth Rhywogaethau a Chynefinoedd 2017.

Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Asesu Effeithiau Amgylcheddol) (Cymru) 2017.

Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040 :

- 4 – Cefnogi Cymunedau Gwledig
- 5 – Cefnogi economi wledig
- 9 – Rhwydweithiau Ecolegol Gwydn a Seilwaith Gwyrdd

Polisi Cynllunio Cymru (PCC) (Gol 12) 2024 a Nodiadau Cyngor Technegol (NCTau)

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Eryri Lleol Datblygiad Cynllun 2016-2031 :

- Polisi Strategol A: Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygiad Cynaliadwy
- Polisi Strategol : C Strategaeth Datblygu Gofodol
- Polisi Datblygu 1: Egwyddorion Datblygu Cyffredinol
- Polisi Strategol : Ch: Isadeiledd Cymdeithasol a Ffisegol mewn datblygiadau newydd
- Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol
- Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd
- Polisi Strategol Dd Newid Hinsawdd
- Polisi Datblygu 5 Mannau Agored a Lletemau Glas
- Polisi Strategol Ff: Amgylchedd Hanesyddol
- Polisi Datblygu :6 Dyluniad a Deunyddiau Cynaliadwy
- Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol
- Polisi Datblygu 8: Gwarchod Safleoedd Heb eu Dynodi
- Polisi Datblygu 18: Yr Iaith Gymraeg a Gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau
- Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy
- Polisi Datblygu 19: Datblygiad Cyflogaeth a Hyfforddiant Newydd
- Polisi Strategol I: Twristiaeth
- Polisi Datblygu 21: Twristiaeth a Hamdden
- Polisi Datblygu 24: Manwerthu
- Polisi Strategol L: Hygyrchedd a Thrafnidiaeth
- Polisi Datblygu 25: Parcio Ceir i Ymwelwyr

Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA) :

- CCA 1: Dylunio Cynaliadwy ym Mharciau Cenedlaethol Cymru
- CCA 2: Ystyriaethau Datblygu Cyffredinol

- CCA 3: Cynllunio a'r Iaith Gymraeg
- CCA 5: Ymrwymadau Cynllunio
- CCA 6: Cadwraeth Natur a Bioamrywiaeth
- CCA 12: Galluogi Datblygiad Cynaliadwy ym Mharciau Cenedlaethol Cymru
- CCA 13: Asesiad o Sensitifrwydd a Chapasiti Tirwedd
- CCA 14: Goleuadau Ymwthiol (Llygredd Golau)

Ymgynghoriadau :

Cyngor Tref Y Bala	07/05/24 – Yn cefnogi.
Cyngor Cymuned Llangywer	14/05/24 - Dim sylw i'w wneud, fodd bynnag yn gwrthwynebu'r cais am ganiatâd adeilad rhestredig cysylltiedig NP5/70/LB28B.
Cyngor Cymuned Llanuwchllyn	08/05/24 - Cefnogi – Fodd bynnag, erys pryderon ynghylch y cynnydd posibl mewn trafniadaeth ar hyd Heol yr Orsaf sy'n gul.
Awdurdod Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru	<p>25/04/24 – Yn cyfarwyddo na roddir caniatâd cynllunio ar hyn o bryd gan nad yw'r ymgeisydd wedi darparu digon o wybodaeth i benderfynu ar y cais.</p> <p>29/05/24 - Yn cyfarwyddo na roddir caniatâd cynllunio ar hyn o bryd gan nad yw'r ymgeisydd wedi darparu digon o wybodaeth i benderfynu ar y cais.</p> <p>24/06/24 – Yn cyfarwyddo bod y cyfarwyddiadau cadw a gyhoeddwyd yn flaenorol yn cael eu dileu fodd bynnag, nid yw caniatâd cynllunio yn cael ei roi ar hyn o bryd gan nad yw'r ymgeisydd wedi darparu digon o wybodaeth i benderfynu ar y cais.</p> <p>10/07/24 - Yn cyfarwyddo na roddir caniatâd cynllunio ar hyn o bryd gan nad yw'r ymgeisydd wedi darparu digon o wybodaeth i benderfynu ar y cais.</p> <p>02/08/24 – Yn cynghori, yn dilyn adolygiad o'r lluniadau cysyniad wedi'u diweddarau a dderbyniwyd ar 1 Awst 2024, bod Llywodraeth Cymru, fel yr awdurdod priffyrdd ar gyfer cefnffordd yr A494, yn cadarnhau bod y lluniadau'n cynnwys lefel ddigonol o fanylion i roi hyder y gellir</p>

	<p>cyflawni dyluniad llawn ar y pwynt hwn. O'r herwydd, mae Llywodraeth Cymru yn tynnu ei chyfarwyddyd cadw presennol yn ôl ac yn cyfarwyddo bod 'unrhyw ganiatâd a roddir gennych yn cynnwys yr amodau a ganlyn':</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyluniad manwl o'r lluniadau a gyflwynwyd. • Cynllun Rheoli Traffig Adeiladu. • Cynllun i ddarparu ar gyfer adfer unrhyw ddifrod damweiniol i'r rhwydwaith priffyrdd a ddefnyddir yn ystod y gwaith o adeiladu'r datblygiad. <p>Nodwyd hefyd y dylid tynnu sylw'r ymgeisydd y gallai fod yn ofynnol iddynt wneud cytundeb gyda Gweinidogion Cymru o dan Adran 278 o Ddeddf Priffyrdd 1980 / Adran 23 o Ddeddf Ffyrdd Newydd a Gwaith Stryd 1991 i alluogi yr ymgeisydd i wneud gwaith gwella y cytunwyd arno ar y gefnffordd.</p>
Cyngor Gwynedd - Priffyrdd	<p>12/08/24 – Derbyniwyd ymateb dros dro cychwynnol yn cadarnhau dim gwrthwynebiad i'r cynnig gydag ymateb manwl i'w gyhoeddi maes o law - ar adeg ysgrifennu'r adroddiad nid oedd unrhyw ymateb pellach wedi dod i law.</p>
Dŵr Cymru	<p>01/05/24 – Dim gwrthwynebiad, fodd bynnag gofynnwyd am gynnwys amodau a nodiadau cyngori os penderfynir rhoi caniatâd cynllunio i sicrhau nad oes niwed i'r trigolion presennol na'r amgylchedd nac i asedau Dŵr Cymru.</p> <p>O ran asedau Dŵr Cymru, nodwyd yn eu hymateb –</p> <p>'O ystyried y cynlluniau arfaethedig, mae'n ymddangos y byddai rhannau o'r datblygiad arfaethedig wedi'u lleoli uwchben ac o fewn parthau gwarchod a hawddfrentiau ein hasedau. Trafodwyd atebion a chytundebau posibl o dan Ddeddf y Diwydiant Dŵr. Fodd bynnag, gofynnwn i fanylion pellach gael eu rheoli trwy'r amodau a amlinellir isod'.</p>

	<p>Mewn perthynas â materion draenio, nodwyd yn eu hymateb –</p> <p>'Gan droi at y materion draenio, rydym wedi ystyried effaith y llif dŵr budr domestig a gynhyrchir gan y datblygiad arfaethedig ac wedi dod i'r casgliad y gellir cynnwys llif o fewn y system garthffosiaeth gyhoeddus. Gallwn hefyd roi gwybod nad oes gan Drin Trin Dŵr Gwastraff y Bala drwydded ffosffad. Fodd bynnag, yn unol â Rhaglen Amgylchedd Genedlaethol y rheolydd amgylcheddol mae'n ofynnol i ni gyflwyno cynllun erbyn 31 Mawrth 2025. Gallwn gadarnhau, yn dilyn cyflwyno'r cynllun a fydd yn galluogi cynnydd mewn llwyth organig, y bydd lle i dderbyn y swm ychwanegol o ran llwytho ffosffad o'r datblygiad arfaethedig ac yn dal i fodloni gofynion y drwydded wrth gefn 5mg/l. Bydd angen i'r mater hwn gael ei ystyried ymhellach gan yr awdurdod cynllunio lleol.'</p>
Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC)	<p>02/05/24 – Dim gwrthwynebiad, fodd bynnag mynegwyd pryderon. Nodwyd yn eu hymateb fod ganddynt bryderon gyda'r cais fel y cynigiwyd oherwydd bod gwybodaeth annigonol wedi ei ddarparu i gefnogi'r bwriad ac er mwyn goresgyn y pryderon hyn mae angen ystyriaeth bellach ynglŷn â draeniad budr.</p> <p>O ran draeniad budr, mae CNC wedi nodi'r canlynol -</p> <p>'Mae angen ystyriaeth i benderfynu a fyddai'n briodol rhoi caniatâd yn amodol ar i'r datblygiad ddod yn weithredol ar ôl i'r Cynllun Rheoli Asedau gael ei gwblhau. Byddai hyn yn sicrhau bod y Gwaith Trin Dŵr Gwastraff (GTDG) yn gallu trin yr elifiant yn briodol a chydymffurfio ag amodau'r drwydded ar gyfer llwytho maetholion. Gall hyn fod yn gyraeddadwy trwy osod 'amod Grampian'.</p> <p>Felly, rydym yn argymhell eich bod yn awdurdodi gosod amod Grampian sydd</p>

	<p>wedi'i eirio'n addas ac y gellir ei orfodi ar y cynigion i sicrhau na fyddai llifoedd budr yn cychwyn nes bod gwelliannau i'r GTDG wedi'u cwblhau.</p> <p>Fel rhan o'ch Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC), bydd angen i'ch Awdurdod gymryd yr uchod i ystyriaeth wrth benderfynu a yw'r datblygiad yn debygol o gael effaith andwyol ar gyfanrwydd safle'r ACA mewn ymgynghoriad â Dŵr Cymru.</p> <p>Yn y pen draw, mater i'ch Awdurdod benderfynu arno yw addasrwydd trefniadau draenio dŵr budr ar gyfer y datblygiad arfaethedig.'</p> <p>O ran adeiladu, tirwedd a rhywogaethau a warchodir, nododd CNC, ar sail y wybodaeth hyd yma, y dylid atodi amodau o ran Cynllun Rheoli Amgylcheddol Adeiladu, Tirwedd a Rhywogaethau a Warchodir i unrhyw ganiatâd cynllunio a roddir ac y dylid cynnwys y ddogfen a nodir isod gael ei gynnwys yn yr amod cynlluniau a dogfennau a gymeradwywyd ar yr hysbysiad o benderfyniad. Heb gynnwys yr amodau a'r dogfennau hyn byddem yn gwrthwynebu'r cais cynllunio.</p>
<p>Ecoleg APCE - Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd a Safleoedd Dynodedig Ewropeaidd.</p>	<p>28/05/24. Dim Gwrthwynebiad. Cynhaliwyd Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd a arweiniodd at ganlyniad cadarnhaol yn dibynnu ar eiriad addas ac amod priodol (hy Amod mai dim ond ar ôl i'r gwelliannau a amlinellwyd gan Dŵr Cymru ddod yn weithredol y daw'r datblygiad arfaethedig. Caiff yr ARhC ei amlinellu mewn mwy o fanylder yn ddiweddarach yn yr adroddiad hwn.</p>

<p>Ecoleg APCE - Bioamrywiaeth</p>	<p>09/05/24 - Dim gwrthwynebiad ond ni ddarparwyd digon o wybodaeth ar fesurau lliniaru a gwella bioamrywiaeth mewn perthynas ag Ystlumod, Adar a manylion plannu gwrychoedd. Cytuno gyda CNC mewn perthynas â CEMP a PIRP i fod yn ofynnol trwy amod cynllunio pe bai caniatâd yn cael ei roi.</p>
<p>Gwarchod y Cyhoedd Gwynedd</p>	<p>21/05/24 – Dim gwrthwynebiad, fodd bynnag mynegwyd pryderon. Cafwyd yr ymateb diweddaraf yn dilyn trafodaethau a gynhaliwyd 12/08/23.</p> <p>Mynegwyd pryderon ynghylch lefelau sŵn sy'n gysylltiedig â chyfnod adeiladu'r datblygiad. Cynghorir mesurau lliniaru sŵn yn ogystal â chyfyngu ar oriau adeiladu.</p> <p>Cyfnod Gweithredol Sŵn Rheilffordd – Cytuno gydag asesiad sŵn a wnaed a nodi o ystyried nad ydym wedi derbyn cwynion am sŵn o'r trenau sydd eisoes yn gweithredu rhwng Pen y Bont a Llanuwchllyn, a bod y Datganiad Amgylcheddol yn dangos bod y sŵn ar yr NSR yn mynd. i fod yn "effaith andwyol ddibwys ar y gwaethaf", rydym yn cytuno i ganiatáu parhad yr oriau craidd o 10:30 – 18:00. Nid oes gennym unrhyw sylw pellach</p> <p>Sŵn peiriannau mecanyddol y cyfnod gweithredu – angen asesiad sŵn.</p> <p>Llwch, Arogleuon a Gollyngiadau - Yn cytuno â'r fethodoleg a ddefnyddiwyd ar gyfer yr asesiad hwn gan yr ymgeisydd.</p> <p>Dylid cadw at fesurau lliniaru ac argymell bod y rhain yn cael eu gosod fel amodau pe rhoddid caniatâd. Cytuno â'r sylwadau a godwyd ynghylch ansawdd aer, ond amlygwyd yr amodau a argymhellir.</p> <p>Draenio – yn cytuno â'r cynnig mai cysylltu â'r prif rwydwaith carthffosiaeth yw'r opsiwn mwyaf priodol (o gymharu â charthbwell fel y manylwyd ar y cais blaenorol).</p>

Cyngor Gwynedd - Cynllunio	Dim ymateb hyd yma.
APCE Coed a choetiroedd	14/07/24 – Dim gwrthwynebiad, er bod pryderon wedi'u codi ynghylch y darn o reilffordd rhwng y clwb rygbi a'r orsaf arfaethedig newydd. Ystyrir y gellir goresgyn pryderon gyda datganiad dull coedyddiaeth cadarn a chynllun plannu coed / tirwedd.
Swyddog Mynediad APCE	Dim ymateb hyd yma.
Swyddog Awyr Dywyll APCE	25/04/24 – Dim gwrthwynebiad, wedi gofyn am gyflwyno cynllun goleuo. 11/07/24 – Datganiad wedi ei baratoi gan yr asiant yn ddigonol ar gyfer y cyfamser, fodd bynnag gofynnwyd am ragor o wybodaeth fel amod.
Gwynedd - Swyddog Hawliau Tramwy	17/05/24 – Dim gwrthwynebiad, sylwadau wedi eu gwneud mewn perthynas â gosod amod i reoli unrhyw giataiu arfaethedig a nodyn cynghori yn datgan bod rhaid gofyn i Gyngor Gwynedd i gau unrhyw lwybr troed.
Cyngor Gwynedd – SAB	07/05/24 – Dim gwrthwynebiad, ond nodwyd oherwydd maint a natur y datblygiad y bydd angen darparu cais am ganiatâd SAB cyn dechrau ar y gwaith adeiladu.
Cadw	23/04/24 – Dim gwrthwynebiadau. Cytuno â chasgliadau'r datganiad amgylcheddol y bydd effaith gymedrol ar rai ardaloedd nodweddu tirwedd hanesyddol yn ystod adeiladu'r rheilffordd ar ei waethaf, ond na fydd graddfa'r effeithiau hyn yn sylweddol ac yn lleihau un y mae'r rheilffordd ynddo. gweithrediad. Yn yr un modd, yn cytuno â'r asesiad manwl o effaith y datblygiad arfaethedig ar leoliadau'r adeiladau rhestredig ac ar heneb gofrestredig ME067 Mwnd Castell Gronw ac na fydd unrhyw effeithiau andwyol sylweddol.

Gwasanaeth Cynllunio Archeolegol Gwynedd	Dim ymateb hyd yma.
Swyddog Cynllunio Amgylchedd Hanesydol APCE	<p>15/05/24 - Ni ddarparwyd digon o wybodaeth i ganfod effaith y gwaith arfaethedig ar y bont restredig gradd 2. Mae angen rhagor o fanylion ynglŷn â'r gwaith ar Bont Mwnwgl y Llyn i edrych ar yr effaith y byddai codi'r parapet Dwyreiniol yn ogystal â gosod canllaw yn ei chael ar osodiad a chymeriad y strwythur rhestredig a manylion y cynllun arfaethedig. gwaith llawn i'r bont, gan gynnwys y math o ganllaw, gwaith maen a mortar i'w ddefnyddio i godi'r parapet (os mai dyna'r bwriad).</p> <p>25/06/24 - Nodwyd gyda'r wybodaeth ychwanegol a ddarparwyd, nad oedd unrhyw reswm pam na ellir caniatáu'r cais gydag amodau. Rhestr o amodau y gall yr Awdurdod ddymuno eu hychwanegu wedi'u cynnwys.</p>

Ymateb i Gyhoeddusrwydd:

Mae'r cais wedi wedi bod cyhoeddusrwydd erbyn ffordd o Hysbysiad Cyhoeddus yn y Cambrian News ar 25 Ebrill 2024, hysbyswyd cymdogion trwy gyfrwng llythyrau ac fe osodwyd nifer o hysbysiadau safle ar wahanol fannau ar hyd llwybr y cais.

Yn ogystal, fel 'Datblygiad Mawr' mae'r cais wedi bod yn destun proses ymgynghori Cyn Ymgeisio ac mae adroddiad ar yr ymgynghoriad hwn gyda'r cais.

Mewn ymateb i'r ymgynghoriad, derbyniodd yr Awdurdod 40 o sylwadau ar y cais. O'r 40 a dderbyniwyd, mynegodd 38 eu cefnogaeth i'r cais tra mynegodd 2 wrthwynebiad.

Roedd y llythyrau o gefnogaeth a dderbyniwyd yn codi'r materion a ganlyn:

- Budd economaidd gan gynnwys budd cyflogaeth a dod â thwristiaid i'r ardal;
- Bydd cam adeiladu'r datblygiad yn dod â buddion cyflogaeth i'r ardal;
- Datblygiad i arwain at gynnydd mewn pêl-droed yn yr ardal a lleihau traffig o fewn y dref;
- Parcio yn y Bala yn annigonol, bydd datblygiad o'r fath yn galluogi datblygu P&H;

- Effaith fach iawn ar yr amgylchedd cyfagos;
- Darparu atyniad twristiaeth o safon i'r dref a'r ardal leol a darparu profiad rheilffordd;
- Sicrhau masnach ychwanegol i fusnesau lleol yn y Bala a'r cyffiniau;
- Gwella'r sefyllfa barcio bresennol yn yr ardal leol;
- Datblygiad i gyfrannu at ymdeimlad o hanes, hunaniaeth a lle'r dref hanesyddol;
- Sicrhau dyfodol y rheilffordd dreftadaeth;
- Mae datblygiad yn gynllun dyrchafol a chadarnhaol ar gyfer tref y Bala;
- Bydd datblygiad yn sicrhau budd bioamrywiaeth a bywyd gwyllt i'r ardal;
- Bydd datblygiad yn gwella hygyrchedd i bawb;
- Rhesymau dros wrthod cais blaenorol wedi'u datrys.

Roedd y llythyr o wrthwynebiad a dderbyniwyd yn codi'r pryderon a ganlyn:

- Effaith ar ddŵr daear;
- Effaith ar ansawdd aer;
- Colli preifatrwydd ac effaith ar amwynder cymdogion;
- Effaith amgylcheddol andwyol.

1 Asesiad:

Egwyddor Datblygu

- 1.1 O ran Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031, y polisiau allweddol i'w hystyried yn yr achos hwn yw Polisi Strategol A *Phwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy*, sy'n hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer deall a mwynhau 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal, Strategol Polisi C – *Strategaeth Datblygu Gofodol*, sy'n ceisio cefnogi cyfleoedd cyflogaeth presennol a/neu newydd o fewn economi wledig y Bala a'i chryfhau fel cyrchfan ymwelwyr, Polisi Strategol H *Economi Wledig Gynaliadwy*, sy'n cefnogi datblygiad cyflogaeth newydd a thwristiaeth (lle bo'n briodol) a Pholisi Strategol I *Twristiaeth a DP 21 Twristiaeth a Hamdden*, sy'n ceisio cefnogi 'Twristiaeth Gynaliadwy', a ddiffinnir fel:

'Unrhyw fath o ddatblygiad, rheolaeth neu weithgaredd twristiaeth sy'n sicrhau gwarchodaeth a chadwraeth tymor hir adnoddau naturiol, diwylliannol a chymdeithasol ac sy'n cyfrannu mewn modd positif a theg at ddatblygiad economaidd a llesiant unigolion sy'n byw, yn gweithio neu'n aros mewn gwarchodaeth. ardaloedd' (CDLIE para 6.33).

- 1.2 Mae'r cynnig yn cynnwys ymestyn atyniad hamdden a thwristiaeth presennol, gan geisio gwella'r cynnig a dymunoldeb rheilffordd Llyn Tegid i gwsmeriaid presennol a newydd. Byddai buddion economaidd cysylltiedig i gymuned

ehangach y Bala a'r Ganolfan Gwasanaethau Lleol yn cael eu darparu, sy'n cael eu mesur o fewn y cais. Er ei fod wedi'i leoli yng nghefn gwlad agored ar y cyfan, (ac eithrio ffryntiad adeilad arfaethedig yr Orsaf o fewn ffin anheddiad y Bala) o ystyried natur bresennol yr atyniad, ei fanteision economaidd datganedig a'r potensial i ddiogelu'r amgylchedd, gellid ystyried bod y cynnig yn dderbyniol. mewn egwyddor, fel ffurf o 'Dwristiaeth Gynaliadwy', at ddibenion polisi CDLIE. Fodd bynnag, mae hyn yn amodol ar ystyriaeth fanylach fel yr amlinellir isod.

2 Asesiad Cynllunio

2.1 Mae'r prif faterion i'w hystyried wedi'u nodi fel:

- Effaith ar yr economi leol, Canolfan Gwasanaethau Lleol y Bala ac Ardal Manwerthu.
- Ystyried Safleoedd Amgen.
- Effaith ar yr Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid Ardal Cadwraeth Arbennig a Safle Ramsar Llyn Tegid.
- Effaith ar fuddiannau Ecoleg a Bioamrywiaeth eraill.
- Datblygiad o fewn Lletem Las.
- Effaith ar yr Amgylchedd Hanesyddol a Threftadaeth Ddiwylliannol.
- Effaith ar y Dirwedd ac Effaith Weledol.
- Amwynder Cyfagos.
- Effaith ar Hawliau Tramwy Cyhoeddus.
- Hygyrchedd, Capasiti Priffyrdd a Diogelwch;
- Perygl Llifogydd.
- Isadeiledd Draenio.
- Yr Iaith Gymraeg.

Effaith ar yr economi leol a Chanolfan Gwasanaethau Lleol ac Ardal Manwerthu Y Bala

2.2 Cefnogir y cais gan Adroddiad Asesiad Effaith Economaidd, a gynhaliwyd yn wreiddiol yn 2015-16 gan ddilyn canllawiau'r Llyfr Gwyrdd ac a ddiweddarwyd wedi hynny yn 2021 i gyfrif am effaith Covid-19 ar yr ardal leol a'r cynllun. Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg byr o'r ardal, disgrifiad o'r rheilffordd bresennol a'i hanes. Mae'n nodi dyhead hirdymor i ymestyn y rheilffordd i'r Bala ei hun, yn dyddio'n ôl i ganol y 70au.

2.3 Nodir o fewn yr adroddiad fod pedwar amcan allweddol sy'n sail i'r dyhead hwn o ymestyn y rheilffordd, a chrynhwir y rhain fel a ganlyn.

- **Mynediad** – gwella hygyrchedd i'r dref gan nodi diffyg mwynderau yn yr orsaf bresennol, pellter rhwng y dref a'r derfynfa bresennol a materion parcio yn y lleoliad hwn. Nodir hefyd nad yw'r rhan hon o'r dref yn cael ei defnyddio'n ddigonol ac wedi'i difetha gan adeiladau adfeiliedig.

- **Mwynderau gweledol** – yn nodi bod y llinell bresennol, er ei bod yn hynod ac efallai'n weddol ddiddorol, yn byrlymu o ddisgwyliadau o ran ei amwynder gweledol. Gallai ymestyn y rheilffordd ddarparu golygfeydd godidog ar draws y llyn.
- **Budd Economaidd** – gwella'r buddion economaidd i'r gweithredwr rheilffyrdd, lleoliad y derbynnydd ac wrth gwrs noddwyr y gwasanaeth yn ogystal â manteision cymunedol / busnes ychwanegol sylweddol.
- **Covid 19** – i helpu'r economi dwristiaeth leol i adfer o effeithiau Covid 19, gyda buddsoddiad uniongyrchol yn ogystal â'i fuddion uniongyrchol / anuniongyrchol i dref y Bala a'r rhanbarth ehangach.

2.4 Tra'n nodi ei gyfyngiadau, mae'r adroddiad yn dogfennu canfyddiadau arolwg sampl ar hap o bobl sy'n defnyddio'r rheilffordd yn ystod y flwyddyn. Cynhaliwyd cyfarfod grŵp ffocws gyda busnesau lleol hefyd. Roedd y gwaith hwn yn adeiladu ar feincnodau a oedd ar gael o'r gwaith effaith blaenorol a nodwyd. Bu'r arolwg yn archwilio gwreiddiau pobl, eu barn am y rheilffordd a hygyrchedd gwasanaethau a busnesau'r Bala.

2.5 Yn dilyn gwariant amcangyfrifedig ar adeiladu a gweithredu, sy'n gwahanu gwariant lleol a gwariant nad yw'n lleol, daw'r adroddiad i'r casgliad:

Mae'r asesiad effaith economaidd hwn yn rhagweld y byddai gwerth y datblygiad hwn yn lleol yn agos i £1.4m ac 20 swydd un flwyddyn CALI ynghyd â 18 o swyddi eraill yn cael eu cefnogi yn ystod y cyfnod adeiladu a chynnydd o £420k o wariant lleol y flwyddyn drwy gynnydd net rhagamcanol o tua 29k o ymwelwyr i'r ardal - byddai'r cynnydd cydredol mewn GVA yn cyfateb i gynnydd amcangyfrifedig o 4 swydd barhaol yn yr ardal. Ymddengys bod hyn yn darparu rol rhesymol iawn ar gyfer y prosiect; ar y lefel hon byddai'n talu amdano'i hun yn nhermau gwariant o fewn 10 mlynedd. Mae hefyd yn dilyn y rhagwelir y bydd cyfanswm nifer yr ymwelwyr blynyddol yn 55k gydag amcangyfrif o gyfraniad gwariant o dros £1.1m a chredir y byddai o leiaf hanner ohono i'w briodoli'n uniongyrchol i BLR yn dilyn gweithredu'r prosiect. Byddai amcangyfrif ceidwadol yn nodi y byddai'r gweithrediadau ôl-brosiect yn cefnogi 12 swydd CALI yn ardal y Bala14. Ar sail yr amcangyfrifon hyn yna am bob £1 a werir ar y rheilffordd byddai o leiaf £1.90 pellach yn cael ei wario yn y gymuned. At hynny, cyfraniad mawr y datblygiad fyddai gwella apêl yr ardal gyfan a allai, ymhlith pethau eraill:

- *Caniatáu i'r dref ddatblygu cyfleusterau hamdden allweddol eraill (ee llwybr llyn ac ati)*
- *Helpu i ymestyn y tymor y tu hwnt i'r lefelau presennol*
- *Creu apêl llawer ehangach i'r rhai methodig neu anabl fwynhau hyfrydwch y llyn heb ofni damweiniau na gorfod negodi mynediad anodd i'r dref / orsaf.*

- Creu cyswllt llawer mwy argyhoeddiadol i'r dref (ac yn wir llwybrau a llwybrau eraill).

Nid oes yr un o'r effeithiau cysylltiedig hyn wedi'u meintoli'n benodol yn yr asesiad effaith economaidd ac felly fe ddylai gael ei ystyried yn geidwadol iawn ac yn amlwg yn gyraeddadwy.'

- 2.6 O ystyried y canfyddiadau uchod, ni welaf unrhyw reswm i anghytuno â chasgliadau'r adroddiad hwn ac fel y cyfryw, credir y bydd y bwriad yn arwain at fudd net i dwristiaeth leol ac economi ehangach y Bala. Mae'r bwriad / cynnig yn cynnwys darpariaeth caffi ac ardal adwerthu o fewn adeilad yr Orsaf, sydd wedi ei leoli y tu allan i'r Ardal Manwerthu ddynodedig. O ran y potensial ar gyfer dadleoli masnach o'r ardal fanwerthu ddynodedig, nid yw maint y ddarpariaeth arfaethedig, ynghyd â'i hagosrwydd i'r Ganolfan o fewn pellter cerdded hygyrch, yn cael ei hystyried yn debygol o achosi unrhyw effaith sylweddol, a fyddai'n niweidio bywiogrwydd a bywiogrwydd yr ardal adwerthu. yr Ardal Fanwerthu ei hun. O'r herwydd, ystyrir bod y bwriad yn cydymffurfio â Pholisi CDLIE DP 24 *Manwerthu*.

Ystyried Safleoedd Amgen

- 2.7 O dan Reoliad 17 (3) (d) o Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Asesu Effeithiau Amgylcheddol) (Cymru) 2017 (Rheoliadau AEA), mae'r broses AEA yn gofyn am ystyried dewisiadau amgen rhesymol i'r safle arfaethedig. Yn yr achos hwn mae 3 llwybr amgen wedi'u cyflwyno yn Adran 1.4 y Datganiad Amgylcheddol a gyflwynwyd. Mae dau ohonynt yn dilyn llwybrau tebyg i'r rhai arfaethedig, un yn dechrau i'r gorllewin o'r rheilffordd arfaethedig cyn Gorsaf Pen-y-bont (Llwybr Gwyrdd) ac un yn fewndirol i'r dwyrain, gyda phont newydd dros yr Afon Dyfrdwy (Llwybr Coch), yna bydd y ddau yn ymuno â'r llwybr arfaethedig ar hyd y llyn/Clwb Rygbi, i'r un lleoliad gorsaf arfaethedig. Mae'r trydydd yn ystyried adfer yr hen lwybr rheilffordd hanesyddol gyda gorsaf derfynfa yn y Maes Parcio Gwyrdd. Mae asesiad cadarn yn erbyn y llwybrau amgen hyn wedi'i nodi yn yr AEA a gyflwynwyd.
- 2.8 O ystyried yr uchod, rwy'n cytuno â'r asesiad gan y byddai'r Llwybrau Gwyrdd a Choch yn golygu lefel uwch o beirianeg, gwaith dargyfeirio priffyrdd a chyswllt uniongyrchol, neu'n agosach at y dynodiadau ACA, SoDdGA a Ramsar. Yn gyffredinol, mae'n ymddangos eu bod yn cyflwyno'r potensial ar gyfer lefelau uwch o effaith amgylcheddol, na'r llwybr (Melyn) arfaethedig.
- 2.9 O ran y llwybr hanesyddol, darperir asesiad o hyn hefyd yn yr Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol a gyflwynwyd. Crynhoir hyn fel a ganlyn:
- Gosod llawer o'r llwybr ym Mharth Llifogydd B mwy beichus.

- Angen pont newydd dros yr Afon Dyfrdwy.
- Ei gwneud yn ofynnol i adleoli'r depo priffyrdd a'r iard sgrap neu greu llwybr rheilffordd o'u cwmpas heb effaith andwyol ar y coed sgrinio.
- Mae llawer o hen safle'r orsaf bellach yn stad ddiwydiannol neu'n faes parcio ac mae'r ardal sy'n weddill yn annigonol ar gyfer yr orsaf (traciau a phlatfform) neu adeilad yr orsaf.
- Mae Rheilffordd Llyn Tegid yn atyniad i dwristiaid, gyda golygfeydd posibl yn edrych dros y llyn - ni fyddai'r llwybr hanesyddol hwn mor arwyddocaol, yn cynnwys depo priffyrdd, iard sgrap ac ystâd ddiwydiannol.

2.10 Mae'r asesiad hefyd yn nodi *'er mai ailsefydlu llwybr ar hyd rheilffordd wreiddiol mewn rhai ffyrdd fyddai'r ateb hawsaf i bob golwg, mae'r cyfyngiadau ffisegol ac ariannol cysylltiedig yn gwneud y llwybr hwn yn llawer anoddach a chostus i'w weithredu ac yn cyflwyno lefel uchel o ansicrwydd. o ran amseru, caffael tir a chostau adeiladu posibl'.*

2.11 Cydnabyddir nad oes unrhyw ystyriaeth wedi'i rhoi mewn perthynas â'i niwed amgylcheddol posibl. Fodd bynnag, deellir nad yw'r Rheoliadau AEA yn gosod unrhyw rwymedigaeth i nodi, disgrifio ac asesu effeithiau amgylcheddol y dewisiadau amgen afresymol. Diystyrwyd yr opsiwn uchod o ailosod y llinell hanesyddol yn gynnar am y rhesymau a amlinellwyd uchod, a darparwyd asesiad amgylcheddol fel yr uchod, ar gyfer y dewisiadau amgen rhesymol eraill (llwybr gwyrdd a choch). O'r herwydd, rwy'n fodlon bod yr ymgeisydd wedi asesu'r holl opsiynau'n llawn yn unol â Rheoliad 17 (3) (d) o Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Asesu Effeithiau Amgylcheddol) (Cymru) 2017 (Rheoliadau AEA).

Effaith ar yr Afon Dyfrdwy ac Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) Llyn Tegid a Safle Ramsar Llyn Tegid

2.12 Mae safleoedd y cais yn gorwedd yn rhannol o fewn ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid ac yn gyfan gwbl o fewn ei ddalgylch. Mae'n rhannol o fewn a gerllaw Safle Ramsar Llyn Tegid. Dyma'r llyn naturiol mwyaf yng Nghymru, sy'n bwysig oherwydd ei gymunedau o blanhigion, yn enwedig yr 'afonydd â llystyfiant arnofiol a ddominyddir gan grafanc y dŵr', fflora prin, yn enwedig llyriad-y-dŵr arnofiol (*Luronium natans*), cymunedau pysgod gan gynnwys poblogaethau eog yr lwerydd, (afon, nant a môr) llysywod pendoll a phenlletwad a dyfrgwn.

2.13 O ystyried pa mor agos yw'r safleoedd Ewropeaidd, eu nodweddion cymhwysu a natur a maint y datblygiad arfaethedig, rwyf o'r farn bod y datblygiad arfaethedig yn cynrychioli nifer o fygythiadau credadwy i'r ddau safle Ewropeaidd. Yn unol â hynny, ac fel y cytunwyd gan yr ymgeisydd, ystyrir bod darpariaethau Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a

Rhywogaethau 2017 fel y'u diwygiwyd (y Rheoliadau Cynefinoedd) yn berthnasol ac mae angen Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC).

- 2.14 APCE yw'r 'Awdurdod Cymwys' statudol a rhaid iddo gynnal asesiad o dan y Rheoliadau Cynefinoedd, i brofi a allai cynnig niweidio nodweddion dynodedig safle Ewropeaidd yn sylweddol. Dim ond ar yr amod na fydd yn effeithio'n andwyol ar gyfanrwydd yr ACA y mae'r Rheoliadau'n caniatáu i ddatblygiad gael ei roi. Fodd bynnag, cyflwynwyd Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd Cysgodol gan yr ymgeisydd fel rhan o'r cais a gyflwynwyd, dyddiedig 5 Chwefror 2024.
- 2.15 Roedd yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd Cysgodol a gyflwynwyd yn nodi llwybrau effaith posibl ar gyfer effeithiau ar ACA Llyn Tegid ac Afon Dyfrdwy a safle Ramsar Llyn Tegid, a'r rheini oedd –
- Colli (a chymryd) cynefin yn uniongyrchol lle mae ôl troed y datblygiad yn gorgyffwrdd â ffiniau safleoedd dynodedig.
 - Difrod i argloddiau Afon Dyfrdwy yn ystod gwaith uwchraddio pontydd (cryfhau a lledu).
 - Effaith anuniongyrchol llygredd o ganlyniad i weithgareddau adeiladu.
 - Aflonyddu cysylltiedig yr adeiladu ar ddyfrgwn Lutra lutra gan gynnwys sŵn, dirgrynu ac aflonyddwch gweledol.
 - Olewau o ollyngiadau a gollyngiadau o'r rheilffordd.
 - Effeithiau posibl tân o'r injan yn achosi tân ar lystyfiant ar lan y llyn.
 - Rhoi chwyn laddwr ar wely'r rheilffordd ac ochr y lein.
 - Pwysau hamdden oherwydd y cynnydd a ragwelir yn nifer yr ymwelwyr â'r Bala, o tua 30,000 i tua 60,000.
 - Cynyddu gollyngiad ffosffad o allbynnau carthffosiaeth ychwanegol.
 - Cyflwyno a / neu ledaenu Rhywogaethau Estron Goresgynol (RhEG).
- 2.16 Gan fod angen mesurau lliniaru i oresgyn yr uchod, roedd angen asesiad priodol. Yn yr achos hwn, asesodd y ARhC Cysgodol ymhellach y potensial fel effeithiau sylweddol (a restrir uchod) a mesurau lliniaru arfaethedig, lle bo'n briodol, i atal effaith andwyol o'r rhestr uchod, sydd wedi'u hymgorffori yn y CEMP, OMP a PIRP a gyflwynwyd. Yn dilyn mesurau lliniaru, daeth yr ARhC Cysgodol i'r casgliad bod *'unrhyw effeithiau andwyol ar yr ACA / Safle Ramsar a'u nodweddion o ddiddordeb dynodedig, ar eu pen eu hunain neu ar y cyd â phrosiectau eraill, yn cael eu hystyried yn rhai lleiaf (de-minimis) fel nad oes unrhyw effaith andwyol ar gyfanrwydd y safleoedd hyn yn cael ei ragweld.'*
- 2.17 Gyda golwg yn benodol ar y mater presennol o ffosffadau o fewn yr ardal, nododd yr ARhC cysgodol fod Dŵr Cymru wedi cadarnhau y bydd uwchraddio i'r WwTW / GTDG yn cael ei gwblhau yn 2025, a fydd yn darparu digon o

gapasiti i ddelio â'r cynnydd a ragwelir mewn gollyngiadau ffosffad sy'n gysylltiedig â'r cynllun arfaethedig. Nodir y bydd gan y GTDG y gallu i brosesu'r ffosffad ychwanegol tra'n parhau i gydymffurfio â'u trwydded CNC.

- 2.18 Ymgynghorwyd â Dŵr Cymru ar y cais ac mewn perthynas â draeniad budr cadarnhawyd yr uchod, gan nodi ar ôl ystyried effaith y llif dŵr budr domestig a gynhyrchir gan y datblygiad arfaethedig, y gellid cynnwys y llif o fewn y system garthffosiaeth gyhoeddus. Cadarnhawyd hefyd, yn unol â Rhaglen Amgylchedd Genedlaethol y rheolydd amgylcheddol, ei bod yn ofynnol i Dŵr Cymru gyflawni cynllun erbyn 31 Mawrth 2025.
- 2.19 Ynglŷn â safleoedd gwarchodedig ac yn arbennig materion sydd a wnelo draenio dŵr budr, mewn ymateb i'r cais, nododd Cyfoeth Naturiol Cymru fod angen ystyried a fyddai'n briodol rhoi caniatâd yn ddarostyngedig bod y datblygiad ddod yn weithredol ar ôl i'r Cynllun Rheoli Asedau gael ei gwblhau oherwydd byddai hyn yn sicrhau bod y GTDG yn gallu trin yr elfiant yn briodol a chydymffurfio ag amodau'r drwydded ar gyfer llwytho maetholion. Awgrymodd CNC fod yr Awdurdod yn gosod amod Grampian ar y cynnig i sicrhau na fyddai llifoedd budr yn dechrau nes bod gwelliannau i'r GTDG wedi'u cwblhau. Yn yr un modd â'r uchod, yn eu hymateb, awgrymodd Dŵr Cymru hefyd y dylid gosod amod sy'n sicrhau na fydd unrhyw adeiladau ar safle'r cais yn cael eu defnyddio cyn 31 Mawrth 2025 (oni bai bod y system garthffosiaeth gyhoeddus yn cael ei huwchraddio, y mae'r datblygiad yn defnyddio draen wedi'i gwblhau a chadarnhad ysgrifenedig o hyn wedi cael ei roi i'r Awdurdod Cynllunio Lleol gan Dŵr Cymru Welsh Water).
- 2.20 Fel yr amlinellwyd eisoes, yr APCE yw'r 'Awdurdod Cymwys' statudol ac felly mae'n rhaid iddo gynnal asesiad o dan y Rheoliadau Cynefin, i brofi a allai cynnig niweidio nodweddion dynodedig safle Ewropeaidd yn sylweddol. Felly ymgymerodd yr Awdurdod â'i ARhC ei hun a ddaeth i'r casgliad

'Yn dilyn yr asesiad priodol, roedd yr Awdurdod yn gallu canfod, y tu hwnt i amheuaeth wyddonol resymol, y gellid lliniaru effaith andwyol ar gyfarwydd yr ACA a'r safle Ramsar.

Fodd bynnag, mae'r canlyniad cadarnhaol hwn yn dibynnu ar gynnwys amodau a dogfennau a amlinellir isod sy'n lliniaru unrhyw LSEau posibl ac, yn achos draeniad budr, y datganiad gan Dŵr Cymru:

'...rydym wedi ystyried effaith y llif dŵr budr domestig a gynhyrchir gan y datblygiad arfaethedig ac wedi dod i'r casgliad y gellir cynnwys llifoedd o fewn y system garthffosiaeth gyhoeddus. Gallwn hefyd gynghori nad oes gan WwTW1 Y Bala drwydded ffosffad. Fodd bynnag, yn unol â Rhaglen Amgylchedd Genedlaethol y rheolydd amgylcheddol mae'n ofynnol i ni gyflwyno cynllun erbyn 31 Mawrth 2025. Gallwn gadarnhau, yn dilyn cyflwyno'r cynllun a fydd yn galluogi cynnydd mewn llwyth organig, y bydd lle i dderbyn y swm ychwanegol o ran y llwythiad ffosffad o'r datblygiad arfaethedig ac y bydd yn dal i fodloni gofynion y drwydded wrth gefn 5mg/l.'

- 2.21 Y cyngor i'r Awdurdod, ar rinweddau penodol yr achos hwn ac ar hyn o bryd, felly yw y gellir rhoi caniatâd, fodd bynnag, rhaid i bob mesur lliniaru a godir gan yr ARhC cysgodol ac a nodir gan Cyfoeth Naturiol Cymru a Dŵr Cymru fod wedi'i sicrhau trwy amod, ac yn holl bwysig, ni ddylai'r safle ddod yn weithredol hyd nes y bydd y gwaith i'r WwTW/ GTDG wedi'i gwblhau. Ar sail yr uchod felly, a chydag amod addas y gellir ei orfodi, gall yr Awdurdod o dan Reoliad 63(5) o'r Rheoliadau Asesu Cynefinoedd, gyda chanlyniad cadarnhaol hwn i'r ARhC, gymeradwyo'r cais.
- 2.22 Yn unol â hynny, ystyrir bod y cynnig yn cydymffurfio â Pholisïau CDLIE SP A *Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy a DP 1 Egwyddorion Datblygu Cyffredinol*, SP D *Amgylchedd Naturiol*, DP 6 *Dyluniad a Deunyddiau Cynaliadwy*, SP H A *Economi Wledig Gynaliadwy*, SP I *Twristiaeth a DP 21 Twristiaeth a Hamdden*.

Effaith ar fuddiannau Ecoleg a Bioamrywiaeth eraill

- 2.23 Mae Pennod 5 o'r Datganiad Amgylcheddol yn nodi'r ymdrech asesu yn hyn o beth. Mae'r asesiad yn ceisio pennu effaith(au) posibl y datblygiad arfaethedig mewn perthynas â'r canlynol: Polisiâu cadwraeth natur a bioamrywiaeth rhyngwladol, cenedlaethol, rhanbarthol a lleol, yn fwyaf nodedig ar:
- Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) yr Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid
 - Safle Ramsar Llyn Tegid
 - Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) Llyn Tegid
 - SoDdGA Afon Dyfrdwy.
 - SoDdGA Llyn Tegid
- 2.24 Fel y nodir yn y dogfennau ategol, mae arolwg cynefinoedd cam 1 estynedig wedi'i gynnal ar y safle. Ymgwymerwyd ag arolwg yn wreiddiol gan Russell Gray o Etive Ecology Ltd ym mis Mehefin 2020, fodd bynnag, cynhaliwyd arolwg eto ym mis Ionawr 2024. Roedd yr asesiad yn ystyried presenoldeb posibl effeithiau ar amffibiaid, ymlusgiaid, dyfrgwn, llygod dŵr, ystlumod, adar, moch daear a rhywogaethau o blanhigion ymledol.
- 2.25 Cynhaliwyd cyfres o arolygon ystlumod ym mis Gorffennaf ac Awst 2020 i lywio'r datblygiad arfaethedig. Mae hyn yn cynnwys Gwerthusiad Allanol o goed a strwythurau, Archwiliadau Mewnol o adeiladau a strwythurau a chyfres o arolygon Synwryddion Ystlumod o Ysgubor Pen-y-bont, Pont Mwnwngwl-y-llyn a thair coeden gyda Photensial fel Clwydfan Ystlumod. Cynhaliwyd cyfanswm o 3 arolwg canfod ystlumod yn y cyfnos / wawr ar yr ysgubor a'r bont, a chynhaliwyd un arolwg ar bob coeden.

2.26 Dylid nodi bod yr arolygon ystumod uchod wedi'u diweddarau'n rhannol ers 2020, gan gynnwys arolygiadau o'r gwahanol goed a strwythurau a nodwyd yn wreiddiol fel manau clwydo ystumod, a gynhaliwyd ym mis Ionawr 2024. Mae hwn wedi'i gynnwys fel atodiad arolwg ystumod gyda'r pecyn dogfennaeth a gyflwynwyd. Nodir yn yr AEA y bydd arolygon ystumod pellach yn cael eu cynnal cyn dechrau ar y gwaith adeiladu, er mwyn llywio ceisiadau am drwyddedau ystumod. Nododd yr arolygon diweddaraf o ganfodyddion ystumod weithgarwch clwydo ystumod yn y canlynol:

- *Ystyrir bod coeden 2 gyferbyn â'r platfform presennol yng Ngorsaf Pen y Bont yn glwydfan debygol i nifer fach o ystumod lleiaf soprano (2 x ystum, clwydfan haf).*
- *Mae coridor presennol Rheilffordd y Bala yn llwybr chwilota / cymudo allweddol i ystumod ar raddfa leol.*
- *Mae coetir i'r dwyrain o Orsaf Pen y Bont yn gynefin chwilota ystumod allweddol ar raddfa leol.*
- *Cadarnhawyd bod Bwthyn Pen y Bont yn glwydfan ar gyfer un ystum hirglust (1 x ystum, clwydfan haf).*
- *Mae Pont Mwnwgl y Llyn yn glwydfan i nifer fach o ystumod soprano pipistrelle (ystlumod 10x, clwydfan haf).*
- *Mae'r arglawdd coediog presennol yn llwybr cymudo allweddol i ystumod ar raddfa leol.*
- *Mae ffiniau caeau sy'n cysylltu â'r prif arglawdd â choed ar ei hyd hefyd yn llwybrau cymudo i ystumod o bosibl ar raddfa leol.*

Gwnaed yr ymdrech i raddau helaeth y tu allan i dymor nythu craidd adar, felly ni nodwyd unrhyw nythod gweithredol na gweithgaredd nythu yn ystod yr arolygon ystumod. Fodd bynnag, gwelwyd tylluan frech yn clwydo yn y coed gerllaw i'r dwyrain o Bont Mwnwgl y Llyn a gwelwyd nifer fawr o wenoliaid duon a gwenoliaid y bondo dros gaeau agored y Clwb Rygbi. (para 4.1).

2.27 O ganfyddiadau ymdrech yr arolwg, cynigir y mathau canlynol o liniaru:

- Ystumod – blychau ystumod a chreu cynefinoedd, gan nodi y bydd angen Trwydded Rhywogaeth a Warchodir gan Ewrop.
- Adar ac Ymlusgiaid - Creu cynefinoedd trwy blannu coed a gwrychoedd newydd a'u rheoli.
- Cynllun Rheoli Amgylchedd Adeiladu (CEMP), Cynllun Rheoli Amgylchedd Gweithredol (CRhAG / OEMP) a Chynllun Ymateb i Achosion o Lygredd (CYALI / PIRP) - gan gynnwys mesurau i leihau effeithiau ar safleoedd a rhywogaethau dynodedig, megis ffensio ardaloedd sensitif, dim gwaith yn ystod y nos, cadw at lwybrau

sefydledig yn ystod y gwaith adeiladu a chael gwared ar weddillion i atal nodweddion lloches newydd.

- Cynllun Rheoli Bioamrywiaeth – cyflwynir Cynllun Amlinellol ac awgrymir y dylai fod angen cynllun cwbl fanwl trwy amod cynllunio i sicrhau'r mesurau uchod a chynnwys rhaglen ar gyfer monitro / cynnal a chadw a strategaeth barhaus.

2.28 Daw'r bennod hon yn y Datganiad Amgylcheddol (DA) i'r casgliad:

'I grynhoi, mae'r effeithiau ecolegol a ragwelir yn sgil yr estyniad arfaethedig i Reilffordd Llyn Tegid yn gysylltiedig yn bennaf â safleoedd dynodedig ac ystlumod. Mae'r rhain yn cynnwys sŵn ac aflonyddwch sy'n gysylltiedig ag adeiladu, llygredd, colli clwydi ac aflonyddwch gweithredol. Mae gwerth ecolegol presennol y safle yn gymedrol ar y raddfa leol ac ni ragwelir y bydd y datblygiad arfaethedig yn achosi unrhyw effeithiau negyddol hirdymor gweddilliol.' (para 5.8.9).

2.29 Ymgynghorwyd â Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) yn hyn o beth ac nid yw'n codi unrhyw wrthwynebiad i'r cynnig, gan ddatgan boddhad cyffredinol â'r ymdrech arolwg, asesiad a chasgliadau cyffredinol ac yn argymhell bod amodau cynllunio yn ei gwneud yn ofynnol i'r mesurau lliniaru a'r dogfennau uchod gael eu cyflwyno i'w cymeradwyo cyn y dechreuir ar y gwaith datblygu (cynllun tirlunio, cynllun rheoli bioamrywiaeth).

2.30 Ymgynghorwyd hefyd ag Ecolegydd yr Awdurdod, ond mae'n canfod bod lefel y manylion ar gyfer y mesurau lliniaru a gwella arfaethedig yn annigonol. Yn benodol, mae hyn yn ymwneud â'r mesurau iawndal a nodir ar gyfer y 2 glwydfan ystlum yr effeithir arnynt yn uniongyrchol, heb unrhyw gynlluniau wedi'u cyflwyno i ddangos yn glir y mesurau manwl arfaethedig o ran lleoliad, maint a manyleb. Mae hyn hefyd yn berthnasol i'r lliniaru arfaethedig ar adeiladau newydd ac i nodweddion presennol ar hyd llwybr y rheilffordd. Mae angen rhagor o fanylion hefyd am y coed a'r gwrychoedd newydd arfaethedig mewn perthynas â'u lleoliad, hyd a rhywogaethau planhigion.

2.31 At ei gilydd, rwy'n cytuno mai gwybodaeth gyfyngedig sydd ar gael yn hyn o beth, er ei fod yn nodi bod hyn yn ymwneud â'r mesurau lliniaru / gwella bioamrywiaeth manwl sydd i'w hymgorffori, yn hytrach na chwmpas a chanfyddiadau'r ymdrech arolygu ei hun, sy'n dod i'r casgliad nad oes unrhyw niwed arwyddocaol. O'r herwydd, ystyrir ei bod yn briodol sicrhau bod Cynllun Gwella a Rheoli Bioamrywiaeth manwl yn cael ei gyflwyno, ei gymeradwyo a'i fonitro, cyn dechrau datblygu trwy amod cynllunio, os rhoddir caniatâd.

Datblygiad o fewn Lletem Las

2.32 Mae Lletem Las dynodedig y CDLIE yn amgylchynu adeilad arfaethedig yr Orsaf ac yn cynnwys y tir amaethyddol i'r de a'r dwyrain, y caeau chwarae a'r Clwb Rygbi. Wedi hynny mae'n cynnwys y caeau i'r dwyrain o'r B4391, hyd at Afon Dyfrdwy. Mae maint y datblygiad o fewn y Lletem Las yn cynnwys:

- Y maes parcio, llwybr troed, rhediad y trac rheilffordd a'r man picnic i'r gorllewin o adeilad yr Orsaf.
- Y traciau rheilffordd sy'n rhedeg allan i'r dwyrain o'r Orsaf (y tu hwnt i ffin y cae blaenorol), y Blwch Signal, Byncer Glo, sied locomotif a'r lôn fynediad gysylltiedig i gerbydau i'r de o eiddo Ystâd Cae Bach.
- Y trac i fyny y tu ôl i'r Clwb Rygbi, y Sied Locomotif, y trac cilfan cysylltiedig a'r slab concrit.

2.33 Wedi hynny mae'n rhedeg gyferbyn â'r Lletem Las ar hyd y briffordd. Mae CDLIE DP 5 *Mannau Agored a Lletemau Glas* yn nodi:

'Bydd ardaloedd o fannau agored cyhoeddus neu breifat o fewn neu gerllaw'r brif ardal adeiledig o aneddiadau (a nodir ar y mapiau mewnosod), sy'n cyfrannu at amwynder preswylwyr, cymeriad Ardaloedd Cadwraeth neu leoliad adeiladau hanesyddol, yn cael eu gwarchod rhag datblygiad.

Ni chaniateir datblygiad amhriodol o fewn ardaloedd a ddynodwyd yn lletemau glas er mwyn cadw natur agored ac atal aneddiadau rhag cyfuno.'

2.34 Mae cyfiawnhad rhesymegol y polisi yn datgan y byddai datblygiad yn amhriodol oni bai y gellir ei gyfiawnhau ar gyfer chwaraeon a hamdden awyr agored (ymysg defnyddiau eraill) sy'n cadw natur agored y Lletem Las. Felly mae angen i unrhyw gynnig datblygu gael ei gyfiawnhau'n llawn o dan y cyd-destun polisi hwn.

2.35 Byddai'r elfennau o fewn cyffiniau agos adeilad yr Orsaf sydd o fewn y Lletem Las, sef y bynker glo, maes parcio, trac yr Orsaf a'r adeilad Signal, yn rhedeg gyferbyn â thirwedd adeiledig bresennol y Bala. Er eu bod yn cynrychioli estyniad i'r ffin ddatblygedig, ystyrir bod yr elfennau hyn yn parhau i fod yn atodol i adeilad yr Orsaf (y tu allan i'r Lletem Las) ac yn weledol gysylltiedig. O ystyried eu lleoliadau a'u graddfa, ni ystyrir eu bod yn groes i'r amcan polisi uchod, yn ddarostyngedig i amod cynllunio sy'n gofyn am ragor o fanylion edrychiad a thirlunio i sicrhau uchder ac edrychiad gweledol priodol.

- 2.36 Mae'r uchod hefyd yn ymwneud â'r sied gerbydau arfaethedig a'i datblygiad cysylltiedig y tu ôl i Adeilad yr Orsaf. Ystyrir, er y byddai'r adeilad hwn yn sicr yn creu lefel amlycach o ddatblygiad ffisegol o fewn y Lletem Las ac felly yn cael mwy o effaith weledol ar ei natur agored, gellir ystyried bod yr elfen hon hefyd yn atodol i Adeilad yr Orsaf ac yn gysylltiedig yn weledol.
- 2.37 Yn dilyn gwrthod y cais cynllunio blaenorol, mae lleoliad y sied locomotif a gynigir wedi'i ddiwygio, gyda'r adeilad a'i draciau cysylltiedig bellach wedi'u lleoli'n sylweddol agosach at adeilad yr orsaf, yn union gyferbyn ac yn agos at y byncher glo arfaethedig a blwch signal. Nodir yn y datganiad cynllunio ategol, o safbwynt gweithredol, ei bod yn hanfodol bod yr holl elfennau uchod yn cael eu lleoli'n agos at Adeilad yr Orsaf, gan mai dyma fydd y ffocws ar gyfer gweinyddu a gweithredu'r rheilffordd unwaith y bydd wedi'i chwblhau. Ystyrir bod hyn yn deg a rhesymol ac fel yr uchod yn ddarostyngedig i amod cynllunio sy'n gofyn am ragor o fanylion edrychiad a thirlunio er mwyn sicrhau uchder ac edrychiad gweledol priodol y gellir ei ystyried yn dderbyniol.
- 2.38 O ran effaith ffisegol a gweledol y trac ei hun, ar natur agored y Lletem Las, er ei fod yn cynrychioli datblygiad ychwanegol, ni ystyrir ei fod yn creu effaith arwyddocaol yn hyn o beth, wrth gymryd i ystyriaeth lefel yr ehangu o (a chysylltiad gweledol â) nodweddion presennol a wnaed gan ddyn drwy'r ardal hon a'i ddefnyddo o wrychoedd presennol ac arfaethedig i sgrinio, sydd yn fewndirol o'r arglawdd. Mae'r trac ei hun, o'r Orsaf, yn rhedeg ochr yn ochr â llwybr troed ag arwyneb presennol, y caeau chwarae, y Clwb ac yna'r arglawdd newydd. Wrth wneud hynny, bydd y bwriad / cynnig yn cadw mwyafrif y coed presennol a hyd y cloddiau terfyn, gyda'r bwriad i'w cryfhau, ac eithrio pan fydd ffin yn cael ei gor-groesi, a phan fydd agoriad newydd yn cael ei greu. Mae hefyd yn cynnig ychydig iawn o ymyrraeth i'r llwybr troed ei hun, gyda chroesfannau rheilffordd yn cael eu defnyddio. Ystyrir fod effaith ffisegol a gweledol y trac ei hun yn achosi effaith derbyniol ar y Lletem Las.

Effaith ar yr Amgylchedd Hanesyddol a Threftadaeth Ddiwylliannol

- 2.39 Bydd yr adran hon o'r adroddiad yn canolbwyntio ar y canlynol ac yn ymdrin â phob un yn ei dro:
- Effaith ar Ardal Gadwraeth Y Bala
 - Effaith ar Bont Mwnwgwl-y-llyn sy'n strwythur Rhestredig Gradd II
 - Effaith ar Leoliad yr Heneb Gofrestredig a'i Diddordeb Archeolegol – Tomen Castell Gronw
 - Effaith ar ddiddordebau archeolegol eraill yr ardal
 - Effaith ar Dirwedd Y Bala a Diddordeb Hanesyddol Arbennig Glannau Llynnoedd Y Bala yng Nghymru

Effaith ar Ardal Gadwraeth Y Bala

- 2.40 Mae Adran 6.1.14 i adran 6.1.17 o Bolisi Cynllunio Cymru¹² yn trafod Ardaloedd Cadwraeth ac yn datgan:

'Dylai fod rhagdybiaeth gyffredinol o blaid cadw neu wella cymeriad neu olwg ardaloedd cadwraeth neu eu lleoliadau. Mae angen rheolaeth gadarnhaol ar ardaloedd cadwraeth er mwyn cadw neu wella eu cymeriad neu olwg a'u gwerth treftadaeth i gael ei wireddu'n llawn.'

- 2.41 Mae adeilad arfaethedig yr Orsaf, sy'n wynebu maes parcio'r Plase / Plasey, yn gorwedd o fewn Ardal Gadwraeth y Bala. Mae Gwerthusiad Ardal Gadwraeth drafft yn rhoi disgrifiad defnyddiol am darddiad, esblygiad, nodweddion allweddol, adeiladau a golygfeydd Y Bala. Mae'n nodi enghraifft ddiffiniedig Y Bala o fwrdeistref Seisnig gynlluniedig. Mae'r rheilffordd yn cael ei nodi fel pennod hanesyddol allweddol, yn cyrraedd yn 1868, gyda'r Orsaf i'r gogledd o'r dref ym Mhont Y Bala, yn denu twristiaeth i'r ardal.

- 2.42 Mae'r safle arfaethedig wedi ei leoli o fewn 'Ardal Allweddol 5', a ddisgrifir fel hyn:

'Mae Ardal Cymeriad 5 yn cynnwys yr ardal i'r de o'r craidd canoloesol. Mae'r ardal hon wedi cadw elfennau amaethyddol a fyddai wedi ffinio â'r dref gynnar. Mae gan adeilad unllawr ar gornel Y Stryd Fawr a Heol Aran gymeriad arbennig. Mae agweddau pwysig eraill yn cynnwys y sinema / theatr (Neuadd Buddug) a theras o'r 19eg ganrif ar yr ochr ddeheuol, sy'n ffurfio trothwy adeiledig y dref.' (para 5.1.6).

- 2.43 Wrth ddisgrifio deunyddiau a manylion yr Ardal Gadwraeth, mae'n nodi:

'Er mai carreg yw'r prif ddeunydd yn y dref, rwbwl yn yr adeiladau cynharaf, mae cymeriad y dref i'w ganfod yn yr amrywiaeth o ddeunyddiau adeiladu sy'n adlewyrchu ei hesblygiad. Mae'n bosibl iawn mai pren oedd yr adeiladau cynnar ond mae pob un wedi'i adnewyddu neu ei ailadeiladu. Mae brics wedi dod yn bwysig, yn bennaf ar ôl dyfodiad y rheilffordd ym 1864 ac adeiladau sy'n defnyddio llawer o wahanol ddeunyddiau ar gyfer effaith weledol.' (para 5.3.1)

- 2.44 Mae golygfan allweddol o Faes Parcio Plasey tua'r gogledd orllewin i gwrth cefn yr hen Wyrsws Ffatri Ddillad (Rhestredig Gradd II*) wedi'i nodi yn y Gwerthusiad Ardal Gadwraeth drafft. O fewn y dadansoddiad Cryfderau Gwendidau Cyfleoedd Bygythiadau (SWOT) terfynol, nodir dyfodol adeilad Neuadd Buddug sydd wedi bod yn wag ers peth amser, lefel y pwysau traffig a thwristiaeth, tresmasu ar ddatblygiad o ansawdd amhriodol a diffyg rheolaeth ar fanylion, fel bygythiadau penodol, tra bod y datblygiad arfaethedig gorsaf newydd yn cael ei restru fel cyfle.

2.45 Mae'r Datganiad Amgylcheddol (DA) a gyflwynwyd yn ei ystyriaeth yn datgan:

'mae gan y cynigion datblygu'r potensial i wella cymeriad Ardal Gadwraeth y Bala yn sylweddol trwy ail ddatblygu a chwblhau ffryntiad y stryd ym mhen deheuol Stryd Aran gydag adeilad gorsaf o safon uchel gan ddefnyddio palet dylunio sy'n gydnaws â'r amgylchedd adeiledig o'i amgylch. Byddai hyn hefyd yn helpu i adfywio'r pen hwn o'r dref fel porth newydd i ymwelwyr a thwristiaid sy'n dod oddi ar y rheilffordd, a thrwy hynny hefyd gynyddu gwerthfawrogiad, dealltwriaeth a mwynhad o'r dref hanesyddol a'i hasedau treftadaeth. Byddai hyn yn arwain at effeithiau cyffredinol Mân Fuddiannol ar gyfer yr Ardal Gadwraeth, gan arwain at effeithiau yr ystyrir eu bod o leiaf o arwyddocâd Buddiol Bach.' (para 7.6.18).

2.46 I gloi mae'r adroddiad yn nodi *'I gloi, gellir datgan bod effeithiau cyfunol y cynnydd yn nifer yr ymwelwyr o fewn tref hanesyddol y Bala a chanlyniadau economaidd hyn; y potensial ar gyfer gwelliannau i gymeriad Ardal Gadwraeth y Bala; a byddai'r potensial ar gyfer dealltwriaeth, gwerthfawrogiad a mwynhad cynyddol o'r asedau treftadaeth yn y Bala a'i chefnwlad gyda'i gilydd yn cyfrannu budd net sylweddol i'r adnodd treftadaeth ddiwylliannol cyffredinol'*.

2.47 O'i ystyried, nid wyf yn anghytuno â'r farn y byddai datblygiad ar raddfa briodol yn wir o fudd i ffryntiad yr Ardal Gadwraeth, gan wella cymeriad a statws ei ffryntiad gweithredol ac yn hyn o beth mae'r cynnig i'w groesawu. Ni dderbyniwyd unrhyw gyngor yn gwrth-ddweud hyn yn nodi fel arall ar y mater hwn. Dylid nodi, mewn ymateb i ymgynghoriad, na chodwyd unrhyw bryderon gan Swyddog Amgylchedd Hanesyddol yr Awdurdod ynghylch yr effaith bosibl ar yr Ardal Gadwraeth a nododd CADW ei fod yn cyd-fynd â chasgliad y Datganiad Amgylcheddol.

2.48 O'r herwydd, o ystyried y wybodaeth a gyflwynwyd, ystyrir bod y cynnig yn cael effaith dderbyniol ar gymeriad presennol yr Ardal Gadwraeth ac felly'n cydymffurfio â Pholisïau CDLIE SP A *Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygiad Cynaliadwy*, DP 1 *Egwyddorion Datblygu Cyffredinol*, SP Ff *Amgylchedd Hanesyddol* a DP 6 *Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy*.

Effaith ar Bont Mwnwgl-y-llyn Rhestredig Gradd II a Bwthyn Pen y Bont

2.49 Ar ôl croesi'r B4403, bydd y rheilffordd yn croesi Pont y Mwnwgl y Llyn (yr Hen Bont) sy'n Adeilad Rhestredig Gradd II. Er mwyn cyflawni hyn, mae'n ofynnol tynnu wyneb tarmac presennol y bont, gosod haen newydd sy'n dal dŵr, ac ail osod arwynebau wedi hynny. Bydd trac balast confensiynol yn ffurfio'r rheilffordd, gyda chyrbiau i'w hamlinellu rhwng y trac a'r llwybr troed. Cynigir canllawiau dur corten a stansiynau.

- 2.50 Gwrthodwyd y cais blaenorol am y 7 rheswm a nodwyd, roedd un o'r rhain yn ymwneud â'r effaith posib ar Bont Mwnwgl y Llyn a cholli Bwthyn Pen y Bont.
- 2.51 Yn wahanol i'r cais blaenorol, mae'r cynigion nawr yn ceisio cadw Bwthyn Pen y Bont Cottage ac adeiladu wal gynnal isel newydd. O ganlyniad, bydd y drychiadau ychydig yn guddiedig, fodd bynnag bydd y nodweddion pensaernïol yn dal i'w gweld ac ni fydd y gwerth esthetig yn cael ei effeithio.
- 2.52 Mae Datganiad Cynllunio Ategol wedi'i baratoi gan Caulmert ym mis Mawrth 2024 ac mae'n nodi'r canlynol ynglŷn ag effaith bosibl y datblygiad ar Bont Mwnwgl y Llyn Gradd II.

'Mae gwybodaeth bellach wedi ei chyflwyno i gadarnhau effaith derbyniol ar ddi-ddordeb hanesyddol a phensaernïol Pont y Mwnwgl y Llyn, Rhestredig Gradd II. Mae adlinio llwybr arfaethedig y rheilffordd i'r gogledd-ddwyrain o Orsaf Pen y Bont bellach yn caniatáu cadw Bwthyn Pen y Bont. Mae arolwg geoffisegol o'r tir i'r gogledd-ddwyrain o Orsaf Pen y Bont, sy'n rhan o leoliad Heneb Gofrestredig Tomen Castell Gronw, wedi'i gynnal ac ni nododd unrhyw anghysondebau archeolegol tebygol neu bosibl.'

- 2.53 Yn ogystal â'r uchod, mae dau Asesiad o'r Effaith ar Dreftadaeth wedi'u cynnwys fel rhan o'r cais, sydd wedi'u cynnwys yn yr Asesiad Effaith Amgylcheddol diwygiedig. Wrth ystyried y cais, nododd Swyddog Amgylchedd Hanesyddol yr Awdurdod y canlynol

'Mae Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol wedi'i anfon ymlaen fel gwybodaeth bellach. Yn y ddogfen hon o'r enw Cyfrol 2 – Datganiad Amgylcheddol Diwygiedig C4 mae dau Asesiad o'r Effaith ar Dreftadaeth ynghyd â barn ddiwygiedig gan Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd. Mae'r Asesiad o'r Effaith a'r Dreftadaeth (AET) wedi'u paratoi'n drylwyr ac yn dadlau bod y gwaith ar y bont sy'n golygu gosod wyneb a gosod y trac i'r niwtral, yn cyd-fynd â'r canfyddiadau hyn yn fy marn i.'

- 2.54 O ran y canllaw arfaethedig ar gyfer y bont, yn dilyn cyngor gan Swyddog Amgylchedd Hanesyddol yr Awdurdod, mae'r ymgeisydd wedi adolygu dyluniad y canllawiau i fod yn fwy cydnaws â chyfnod gweddill y rheilffordd. Nododd Swyddog yr Amgylchedd Hanesyddol:

'Roedd y wybodaeth ychwanegol a dderbyniwyd ar 31 Mai yn cynnwys gohebiaeth ag Elgan Jones oddi wrth Donald Insall Associates dyddiedig 6 Mehefin 2022 mewn perthynas â'r canllaw arfaethedig. Yn yr ohebiaeth hon mae Elgan yn cytuno y byddai arddull ddiwygiedig y canllaw yn fwy cydnaws â chymeriad yr hen bont. Mae Elgan yn cynnwys llun atodiad i'w e-bost o reiliau

stad dur Corten. Byddai'r math hwn o reiliau yn fy marn i yn fwy priodol a byddai maint y rhan fain yn golygu y byddai'n llai amlwg yn y cefndir ac yn mynd i'r afael â'r pryderon a godwyd gan gynghorydd treftadaeth yr ymgeisydd o fewn yr ASIDOHL.'

'Fel y mae, gyda'r wybodaeth ychwanegol a ddarparwyd, ni welaf unrhyw reswm pam na ellir caniatáu'r cais gydag amodau.'

- 2.55 Fel y cyfryw, o ystyried y wybodaeth a gyflwynwyd, ystyrir bod y cynllun yn cael effaith dderbyniol ar gymeriad presennol pont Gradd II Pont y mwnwgl y Llyn ac yn cydymffurfio â Pholisïau CDLIE SP A *Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy*, DP 1 *Egwyddorion Datblygu Cyffredinol*, SP Ff *Amgylchedd Hanesyddol* a DP 6 *Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy*.

Effaith ar Leoliad Heneb Gofrestredig a Diddordeb Archeolegol – Tomen Castell Gronw

- 2.56 O safbwynt gweledol, mae'r Datganiad Amgylcheddol (DA) a gyflwynwyd, wrth grynhoi canfyddiadau'r gwaith asesu yn datgan:

'Aseswyd effeithiau anuniongyrchol ar leoliad Tomen Castell Gronw (cyf. Cadw. ME067), sydd wedi'i leoli lai na 10m o ymyl ffin yr Ardal Gadwraeth Arbennig fel rhan o'r Asesiad ar Osodiad Asedau Treftadaeth (ES Cyfrol 2, Atodiad). 7.2). Nododd hwn fod tomen y castell wedi'i guddio i raddau helaeth o'r golwg oherwydd y gorchudd llystyfiant trwchus, a gafodd ei blannu fel rhan o'r ardd addurniadol sy'n gysylltiedig â'r cyn ffermdy cyfagos o'r enw Pen y Bont. O ganlyniad, dim ond cipolwg o domen y castell sy'n bosibl ar hyn o bryd o ystod gymharol agos. Byddai golygfeydd tuag at groesfan yr afon o Domen Castell Gronw wedi bod yn arwyddocaol iawn ar un adeg, ond nid yw'r rhain bellach yn hygyrch i'r cyhoedd ac wedi'u sgrinio i raddau helaeth gan llystyfiant. Mae'r berthynas â chroesfan yr afon hefyd wedi lleihau bellach oherwydd bod yr Afon Dyfrdwy wedi cael ei hail gyfeirio yn gyfan gwbl yn y 1950au. Serch hynny, mae presenoldeb hen bont ddiweddarach Pont Mwnwgl-y-llyn dros yr hen groesfan afon yn pwysleisio'r cyswllt topograffig arwyddocaol hwn.' (para 7.6.7)

- 2.57 Ni dderbyniwyd unrhyw wrthwynebiadau gan CADW, Gwasanaeth Cynllunio Archeolegol Gwynedd (GCAG / GAPS) na swyddog Amgylchedd Hanesyddol yr Awdurdod yn hyn o beth, gan ganfod bod y fethodoleg a ddefnyddir yn y Datganiad Amgylcheddol yn dderbyniol. Mewn perthynas â'r uchod, yn eu hymateb nododd CADW y canlynol:

'Mae'r asesiad o effeithiau'r datblygiad arfaethedig ar yr asedau hanesyddol dynodedig yn dilyn methodolegau priodol. O ran asesiad ASIDOHL o'r effaith ar y dirwedd hanesyddol gofrestredig, daw'r gwaith hwn i'r casgliad, ar ei waethaf, y bydd effaith gymedrol ar rai ardaloedd nodweddu tirwedd hanesyddol yn ystod adeiladu'r rheilffordd, ond na fydd graddfa'r effeithiau hyn yn sylweddol a bydd yn lleihau unwaith y bydd y rheilffordd yn weithredol. Mae hefyd o'r farn y gallai'r mynediad cynyddol i'r dirwedd hanesyddol ddod â rhai buddion ychwanegol iddi. Rydym yn cytuno â'r casgliad hwn.'

'Rydym hefyd yn cytuno â'r asesiad manwl o effaith y datblygiad arfaethedig ar leoliadau'r adeiladau rhestredig ac ar heneb gofrestredig ME067 Tomen Castell Gronw na fydd unrhyw effeithiau andwyol sylweddol arno.'

Effaith ar ddiddordebau archeolegol eraill yr ardal

- 2.58 Roedd y Cynllun Ymchwilio Ysgrifenedig (CYY) a gyflwynwyd yn amlinellu rhaglen o dreialu ffosydd o fewn ardal safle arfaethedig yr Orsaf, a gynhaliwyd ym mis Ionawr 2023. Mae canlyniadau'r gwaith arolygu hwn wedi'u dogfennu mewn Adroddiad Gwerthusiad Archeolegol. Ni ddarganfuwyd dim o bwys o fewn y chwe ffos brawf.
- 2.59 Gan nad oes unrhyw wrthwynebiadau eraill na phryderon gan Swyddogion wedi cael eu codi, ystyrir bod y cynnig yn dderbyniol yn hyn o beth.

Effaith ar Dirwedd o Ddiddordeb Hanesyddol Arbennig Glannau Llynnoedd Y Bala a'r Bala yng Nghymru

- 2.60 Mae safle'r cais yn gyfan gwbl o fewn y dynodiad tirwedd hanesyddol ehangach hwn, sy'n cynnwys nifer o ardaloedd cymeriad llai. Aseswyd effaith y datblygiad arfaethedig ar y dynodiad hwn gan ddefnyddio methodoleg ASIDOHL ac mae'n dod i'r casgliad a ganlyn:

Daeth yr asesiad i'r casgliad y byddai arwyddocâd cyffredinol effaith y datblygiad o faint cymedrol mewn pum HLCA ac ychydig o faint mewn pum HLCA, tra mewn un HLCA byddai hyn yn gymedrol yn ystod cyfnod adeiladu'r cynllun, gan leihau i fymryn unwaith y roedd y rheilffordd yn weithredol. Er gwaethaf hyn, mae'n werth nodi y byddai'r gostyngiad yng ngwerth ardaloedd tirwedd hanesyddol ar y gofrestr o faint isel mewn pum HLCA ('lleihad bychan yng ngwerth cyffredinol y dirwedd hanesyddol ar y Gofrestr') a maint isel iawn mewn chwe HLCA. 'mae gwerth yr ardal tirwedd hanesyddol ar y Gofrestr yn parhau'n ddigyfnewid i bob pwrpas')

Mesurau lliniaru, ar ffurf coed a gwrychoedd sydd wedi'u cadw a'u plannu o'r newydd i ddarparu sgrinio gweledol, gwella ffryntiad yr Ardal Gadwraeth, dileu nodweddion anghydweiddol Gorsaf Pen-y-bont a'i hail-baentio, dehongliad cerfluniol newydd a niferoedd cynyddol yn gyffredinol, gwerthfawrogiad a dealltwriaeth o'r dref hanesyddol a'i hasedau i gyd wedi'u nodi fel elfennau allweddol o'r cynnig (para 7.7.6).

- 2.61 Mae CADW yn cytuno â chwmpas a chanfyddiadau'r asesiad hwn ac nid oes unrhyw wrthwynebiad wedi dod i law gan Swyddog Cynllunio Amgylchedd Hanesyddol yr Awdurdod yn hyn o beth.

Tirwedd ac Effaith Weledol

- 2.62 Bydd yr adran hon yn ystyried yr elfennau sy'n weddill o'r cynnig nas ystyriwyd uchod, sef yr adeilad cerbydau, y gwaith tirlunio arfaethedig ar gyfer ardal yr Orsaf ac effaith y cynllun yn ei gyfanrwydd ar gymeriad tirwedd ehangach presennol yr ardal.
- 2.63 Mae'r adeilad Cerbyd arfaethedig yn cynnwys adeilad o ffurf syml, gyda deunyddiau a gorffeniadau allanol cyfatebol fel rhan adeiladu cefn yr Orsaf a sied locomotifau. Mae ei hyd yn sylweddol ar 53m, yn rhedeg gerllaw'r coed a'r gwrych terfyn deheuol presennol (i'w cadw) ac yn wynebu Platfform 2 arfaethedig.
- 2.64 Nodir y bydd yr adeilad yn gefndir i ardal yr Orsaf newydd ac yn wir, gosodiad yr Ardal Gadwraeth ac felly yn adeilad o bwysigrwydd gweledol. Fodd bynnag, mewn perthynas â'i swyddogaeth, byddai iddo edrychiad gweledol syml a chynnil, nad yw'n cystadlu ag adeilad cyhoeddus yr Orsaf ei hun, ac felly ni fyddai'r adeilad yn cael ei ystyried yn gwbl amhriodol yn hyn o beth. Byddai'n cadw uchder i gyn lleied â phosib, islaw adeilad yr Orsaf a chyn belled ag y cedwir y ffiniau presennol, gellir ei sgrinio'n fwy effeithiol o olygfannau allweddol yn y dirwedd ehangach. Nodir adeiladau diwydiannol eraill o edrychiad a chymeriad allanol tebyg o fewn yr ardal hon o'r Bala a'r Ardal Gadwraeth, y byddai'r adeilad arfaethedig yn ei ddilyn o ran cymeriad. Fel y cyfryw, er ei fod yn gyfyngedig o ran ei werth pensaernïol, yng nghyd-destun y cynllun yn ei gyfanrwydd, ni ystyrir ei fod yn achosi effaith andwyol annerbyniol. Fodd bynnag, o ystyried ei hyd a'i olwg iwtilitaraidd ar hyn o bryd, ystyrir y gellid gwneud mwy i 'chwalu' a meddalu'r drychiad sy'n wynebu'r gogledd, o edrych arno o ardal gyhoeddus yr Orsaf, i wasanaethu'r Ardal Gadwraeth a'i gosodiad yn well. Gellir cynnwys amod cynllunio sy'n gofyn am ragor o fanylion am wahanol ddeunyddiau, gorffeniadau a gwaith plannu ychwanegol pe bai caniatâd yn cael ei roi, er mwyn darparu man aros Platfform mwy deniadol yn weledol. Dylai hyn hefyd fod yn berthnasol i'r

adeilad Signal arfaethedig, er mwyn sicrhau safon gywir o fanylion a gorffeniad ar gyfer dynesiad yr Orsaf.

2.65 Mae lleoliad union adeilad yr Orsaf yn cynnwys gwaith plannu ychwanegol, ardal ddynodedig ar gyfer celf gyhoeddus / cerflun newydd, ardal bicnic a man gwyrdd, sydd, yn ddarostyngedig i amodau cynllunio wedi'u geirio'n briodol, i'w gwneud yn ofynnol a chymeradwyo manylion tirweddu, plannu a chelf / cerflun cyhoeddus, yn cael ei ystyried yn debygol o ddarparu gosodiad gweledol deniadol a derbyniol ar gyfer Ardal yr Orsaf.

2.66 Gan droi at effaith tirwedd ehangach y cynnig yn ei gyfanrwydd, mae'r safle yn gorwedd o fewn Ardal Cymeriad Tirwedd (ACT)16: 'Llyn Tegid A Dyffryn Dyfrdwy ', fel y'i diffinnir yng Nghyllunio Cynllunio Atodol *Tirweddau a Morluniau Eryri (CCA)* mabwysiedig yr Awdurdod.) (Gorffennaf 2014). Mae hwn yn rhestru'r canlynol fel rhai o'r nodweddion allweddol ymhlith rhai nodweddion ar raddfa fwy:

- Datblygiadau cysylltiedig â thwristiaeth yn ogystal ag unedau diwydiannol a datblygiadau modern yn ymestyn o graidd hanesyddol Y Bala.
- Tirwedd gydag ymdeimlad cryf o le, wedi ei amgylchynu gan olygfeydd godidog gyda golygfeydd i fryniau a mynyddoedd Meirionnydd.

2.67 Mae'n rhestru lledaeniad craidd hanesyddol Y Bala a blodau algaidd ysbeidiol yn Llyn Tegid ymhlith y 'Grymoedd dros Newid'. Mae'r canlynol yn rhoi crynodeb o'r strategaeth dirwedd gyffredinol ar gyfer yr Ardal Cymeriad Tirwedd hon:

'Fel llwybr cyfathrebu pwysig, mae dyffryn Dyfrdwy Uchaf yn gorwedd yng nghafn Ffawt Y Bala. Mae Llyn Tegid yn ganolbwynt allweddol ac yn cael ei werthfawrogi nid yn unig oherwydd ei bwysigrwydd cadwraeth natur ond hefyd am ei gyfleoedd hamdden. Mae gan y Bala lawer o gysylltiadau diwylliannol pwysig. Bydd golygfeydd eiconig o'r llyn a'r bryniau a'r mynyddoedd o'i amgylch yn cael eu hamddiffyn rhag datblygiadau amhriodol.' (Tudalen 67)

2.68 Mae'r Datganiad Amgylcheddol (DA) Pennod 6 a gyflwynwyd yn dogfennu'r Aseiad o'r Effaith ar y Dirwedd Weledol (AETG) a gynhaliwyd i gefnogi'r cais. Mae'n nodi cyfanswm o 14 golygfan yn amrywio o'r cyffiniau agos ar hyd y llwybr a hyd at 3km i ffwrdd o olygfannau yn nhirwedd ehangach y dyffryn. Darperir ffotograffau o bob golygfan, rhai o fewn dangosyddion a fframiau gwifrau o'r adeiladau arfaethedig, ac mae uchder y trac a'r trên wedi'u cynnwys.

- 2.69 Yn gyffredinol, mae'r AETG, wrth asesu effeithiau gweledol a synhwyrdd cyfnodau adeiladu a gweithredu'r cynnig, yn dod i'r casgliad na ddisgwyllir unrhyw effeithiau tirwedd sylweddol.
- 2.70 Er gwaethaf hyn, mae'r AETG yn nodi mesurau lliniaru, ac yn nodi y dylai mesurau lliniaru sylfaenol ac eilaidd ganolbwyntio ar gadw coed presennol a nodweddion tirwedd nodweddiadol. Yn ogystal, mae'n nodi y dylai dyluniad adeilad yr orsaf arfaethedig, a'r adeilad seilwaith ymateb yn agos i ffurf adeiledig Y Bala o amgylch.
- 2.71 Mewn ymateb i ymgynghoriad, mewn perthynas â thirwedd, nododd CNC ei fod yn cytuno'n gyffredinol â chanfyddiadau'r AETG ac yn ystyried bod yr effeithiau ar Ardal Cymeriad Tirwedd y Parc Cenedlaethol 16 Llyn Tegid / Dyffryn Dyfrdwy yn debygol o fod yn gymedrol / ychydig yn andwyol yn ystod y gwaith adeiladu oherwydd colli rhai coed aeddfed, waliau cerrig a gwrychoedd ac ychydig yn andwyol yn ystod y cam gweithredu oherwydd effaith symudiad a sŵn trenau ar lonyddwch. Mae CNC yn nodi ei fod yn ystyried bod effeithiau cronol andwyol ar y cyd â Chynllun Cryfhau Arglawdd Cronfa Ddŵr Llyn Tegid CNC yn debygol o fod yn fach, o ganlyniad i gollu coed a'r cynnydd yng nghymeriad datblygedig glan y llyn. Nid yw CNC yn codi unrhyw wrthwynebiad i'r agwedd hon, fodd bynnag cynghorir y dylid ceisio rhagor o wybodaeth am faterion ecoleg / tirlunio trwy amod wedi'i eirio'n briodol.
- 2.72 Ar ôl pwyso a mesur yr uchod felly, rwy'n cytuno'n gyffredinol â'r AETG. Tra'n ystyried bod rhai effeithiau wedi cael eu tanddatgan braidd o fewn yr asesiad, yng nghyd-destun y cynllun yn ei gyfanrwydd ac o safbwynt cymeriad tirwedd ehangach, ystyrir bod gweddill elfennau'r cynnig / bwriad yn cael effaith weledol dderbyniol. Mae hyn, fodd bynnag, yn ddarostyngedig i amodau sydd wedi'u geirio'n briodol i'w gwneud yn ofynnol cyflwyno a chymeradwyo tirweddu a phlannu manwl, gwarchod a rheoli coed a gwrychoedd, pe bai caniatâd yn cael ei roi. Dylid cael rhagor o fanylion hefyd am unrhyw oleuadau allanol arfaethedig, cyn dechrau'r datblygiad er mwyn sicrhau bod ffurf dderbyniol o ddatblygiad yn cael ei ddiogelu a'i gadw am byth.

Effaith ar Hawliau Tramwy Cyhoeddus

- 2.73 Mae'r cynnig yn ymwneud â chroesi a mân wyro Hawliau Tramwy Cyhoeddus (HTC) a llwybrau troed presennol ar hyd ei lwybr.
- 2.74 Mae Tîm Mynediad Cyngor Gwynedd wedi darparu sylwadau mewn ymateb i ymgynghoriad. Nid oes unrhyw wrthwynebiad ffurfiol i'r cynnig, gan nodi y bydd y llwybrau troed sy'n cael eu dargyfeirio yn cadw hygyrchedd ar gyfer ystod o ddefnyddwyr. Mae angen rhagor o wybodaeth i gadarnhau union ffurf

croesfannau rheilffordd a manylebau gatiau, ynghyd â gofyniad i'r HTC yr effeithir arnynt gael eu hadfer yn llawn i'r un safon neu well, gyda lled o 2m neu fwy. Cynghorir hefyd y bydd angen cymeradwyaeth ar wahân ar gyfer y gwaith arfaethedig a gwyriadau o dan Adran 257 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 ac Adran 14 (1) o Ddeddf Rheoli Trafnidiaeth Ffyrdd 1984, fel y'i Diwygiwyd gan Ddeddf Trafnidiaeth Ffyrdd (Dros Dro) Cyfyngiadau) 1991. Ystyrir y gellir rheoli'r wybodaeth ychwanegol sydd ei hangen trwy amod cynllunio, petai caniatâd yn cael ei roi, gyda nodiadau cynghori wedi'u hychwanegu at yr hysbysiad o benderfyniad, i gyfeirio'r ymgeisydd at yr angen angenrheidiol am ganiatâd ar wahân.

- 2.75 O ran effaith weithredol y cynnig ar y llwybr troed hwn, o safbwynt gwerth adloniadol, mae'r rhan o'r Lletem Las rhwng Heol Aran a Heol Tegid yn peri pryder, lle mae lefel uwch o ymdeimlad agored a thawelwch / llonyddwch yng nghefn gwlad agored ar hyn o bryd yn cael ei brofi gan ei ddefnyddwyr.
- 2.76 Gallai amllder arfaethedig symudiadau trenau gael effaith negyddol ar y Lletem Las yn hyn o beth. Mae'r Adroddiad Trip Generation a gyflwynwyd yn rhoi crynodeb o amserlen 2023 fel a ganlyn, gan restru nifer y dyddiau y mae pob gwasanaeth lliw ar waith, yn rhedeg rhwng mis Chwefror a mis Tachwedd:

Table 2.1: Train Service Summary

Month	Orange	Blue	Pink	Total
February	10			10
March	6	1	2	9
April	20	4		24
May	15	5	5	25
June	17	5		22
July	11	20		31
August	2	26	3	31
September	23			23
October	16			16
November	2			2
<i>Total</i>	<i>122</i>	<i>61</i>	<i>10</i>	<i>193</i>

Oren = 3 taith ddwyffordd

Bala (arr)	11.55	1.55	3.40
Bala (dep)	12.10	2.10	3.50

Glas = 4 taith ddwyffordd

Bala (arr)	11.25	1.15	2.55	4.30
Bala (dep)	11.40	1.30	3.10	4.35

Pinc = 9 taith ddwyffordd

Bala (arr)	10.35	11.25	12.15	1.05	1.55	2.45	3.35	4.25	5.45
Bala (dep)	10.50	11.40	12.30	1.20	2.10	3.00	3.50	4.35	5.50

- 2.77 Ystyrir asesiad o niferoedd teithwyr yn y dyfodol yn yr Adroddiad Trip Generation. Nodir y rhagwelir y bydd nifer y dyddiau y bydd y rheilffordd yn gweithredu yn cynyddu o ganlyniad i'r datblygiad (i ddarparu ar gyfer y cynnydd a ragwelir yn nifer yr ymwelwyr) ac y bydd gwasanaethau ychwanegol yn cael eu darparu ar rai o'r dyddiau y bydd y rheilffordd yn weithredol - gyda maint llawn y cynnydd yn digwydd dros amser (wrth i'r farchnad ddatblygu).
- 2.78 Fodd bynnag, yn seiliedig ar yr amserlen uchod, mae'r gwasanaethau Oren a Glas yn cyfrif am y rhan fwyaf o ddyddiau trwy gydol y flwyddyn. Ar y dyddiau hyn, mae'n ymddangos bod cryn dipyn o amser yn ystod y dydd heb unrhyw symudiadau trên i mewn nac allan o'r Orsaf bresennol. Ystyrir bod y gwasanaeth Pinc yn cael mwy o effaith yn hyn o beth, gyda thrên yn symud i mewn ac allan o'r Orsaf bob awr o 10:35yb – 5:50yp. Ystyrir bod y gwasanaeth hwn yn tarfu rhywfaint ar fwynhad yr HTC ac yn wir, y canfyddiad o agoredrwydd a llonyddwch y Lletem Las. Fodd bynnag, dylid nodi hefyd bod y gwasanaeth hwn yn rhedeg am gyfanswm o 11 diwrnod trwy gydol y flwyddyn ac felly mae'n wasanaeth dros dro ac anaml ei natur.
- 2.79 Ar ôl pwyso a mesur ac ar sail y wybodaeth sydd i law, ystyrir bod effaith y cynnig ar werth hamdden yr HTC yr effeithir arno a natur agored a llonyddwch y Lletem Las yn dderbyniol.

Amwynder Cyfagos

- 2.80 Bydd yr adran hon yn ystyried effaith y cynnig ar yr eiddo preswyl cyfagos, a'r agosaf yw'r ddau eiddo sy'n wynebu'r B4403 a'r B4391 ger Gorsaf Pen-y-bont a'r rhai ar hyd Heol Tegid, Heol Aran, Ystad Cae Bach a Heol Pensarn.. Fel y nodwyd, mae nifer o'r sylwadau a dderbyniwyd gan aelodau'r cyhoedd hefyd yn ymwneud â'r agwedd hon.
- 2.81 Yn hyn o beth, ategir y cais gan Benodau Datganiad Amgylcheddol (DA) sy'n asesu effaith bosibl sŵn, dirgryniad, llwch ac arogleuon, a ddiweddarwyd yn dilyn gwrthod y cais blaenorol.
- 2.82 Gan ymdrin yn gyntaf â sŵn, ystyrir mai'r elfennau allweddol fydd y cyfnod adeiladu dros dro, gweithrediad y rheilffordd estynedig gyda threnau yn mynd heibio, cerbydau a gweithgareddau cysylltiedig, mwy o symudiadau ar y

rheilffordd bresennol, mwy o symudiadau cerbydau yn cael eu denu i'r rheilffordd a'r defnydd o'r caffî, y gegin a gweithgaredd cyhoeddus awyr agored cyffredinol yn ardal yr Orsaf arfaethedig.

- 2.83 Mae'r Datganiad Amgylcheddol a gyflwynwyd yn dod i'r casgliad gan y bydd y datblygiad yn dod â nifer fach o leoedd parcio ychwanegol, na fydd y newid mewn sŵn traffig ffyrdd oddi ar y safle yn sylweddol. Ni ddisgwylir ychwaith y bydd y locomotifau stêm sy'n symud yn araf yn cynhyrchu dirgryniadau tir sylweddol. Ni ddarperir asesiad pellach o'r elfennau hyn yn y Datganiad Amgylcheddol.
- 2.84 Mae'r asesiad yn dod i'r casgliad 'effaith andwyol fechan i ganolig tymor byr' yn ystod adeiladu'r trac a'r Orsaf, yn yr eiddo agosaf sydd tua 30m o'r trac arfaethedig. Nodir mai dyma'r achos gwaethaf o asesu gweithrediad parhaus, lle byddai seibiannau o bryd i'w gilydd yn ystod y dydd mewn gwirionedd. Ar gyfer yr holl waith adeiladu trac arall, disgwylir i'r effaith fod yn fyrdymor, yn lleol, yn ddibwys a dim ond ychydig yn andwyol.
- 2.85 O ran sŵn trenau gweithredol, mae'r asesiad yn dod i'r casgliad bod 'arwyddocâd andwyol hirdymor, lleol, dibwys' ar ei waethaf a 'ac andwyol dibwys i fach o safbwynt arwyddocâd andwyol' ar ddefnyddwyr y llwybrau troed cyfagos. Ar gyfer y gwaith sydd wedi'i osod yn adeilad yr Orsaf (awyru ac ati) mae'n rhagweld 'arwyddocâd hirdymor, dibwys i fach' ar yr eiddo cyfagos.
- 2.86 O ran llwch, yn ystod y gwaith adeiladu mae'r asesiadau'n rhagweld ar waethaf 'risg ganolig' o ganlyniad i effeithiau baeddu gan llwch ar dderbynyddion ecolegol, pobl ac eiddo ac iechyd pobl, fodd bynnag mae'r effeithiau hyn yn newid i 'ddim yn arwyddocaol' yn dilyn mesurau lliniaru arfaethedig.
- 2.87 Yn ystod y cyfnod gweithredu, disgwylir i effeithiau llwch ac arogleuon ar dderbynyddion hamdden, preswyl ac ecolegol fod yn 'ddibwys i fach', nad yw'n cael ei ystyried yn arwyddocaol yn y Datganiad Amgylcheddol.
- 2.88 Mae mesurau lliniaru arfaethedig yn cynnwys dilyn yr arferion gorau a amlinellir yn y canllawiau Safonau Prydeinig perthnasol yn ystod y cyfnod adeiladu, mewn perthynas ag oriau gwaith, ymddygiad proffesiynol ar y safle a mesurau i leihau llygredd sŵn a llwch.
- 2.89 Cefnogir y cais gan Gynllun Rheoli Amgylchedd Adeiladu yn hyn o beth. Ni chynigir unrhyw fesurau lliniaru sŵn na dirgryniad penodol yn ystod gweithrediad y cynnig, er bod Cynllun Rheoli Amgylchedd Gweithredol wedi'i gyflwyno, yn manylu ar fesurau eraill megis codi sbwriel yn rheolaidd, monitro a chofnodi unrhyw gwynion, cynnal iechyd a diogelwch, hyfforddiant ac ymwybyddiaeth gweithwyr ac ati.

- 2.90 Darparodd Adran Rheoli Llygredd a Thrwyddedu Cyngor Gwynedd ymateb cychwynnol i'r ymgynghoriad dyddiedig 21 Mai 2024 gyda'r ymateb diweddaraf ar 09/08/24 yn dilyn trafodaethau rhwng yr ymgeisydd a Chyngor Gwynedd.
- 2.91 O ran llwch, arogleuon ac allyriadau, mae Cyngor Gwynedd yn nodi bod asesiad wedi'i wneud ynglŷn â llwch, sy'n dangos mai bychan iawn fydd yr effaith ar drigolion. Nodir bod Cyngor Gwynedd yn cytuno gyda'r fethodoleg a ddefnyddiwyd ar gyfer yr asesiad hwn ac argymhellir gosod amodau ar y strategaeth gweithredu a amlinellir yn y Cynllun Rheolaeth Amgylcheddol Weithredol a gyflwynwyd yn ogystal â'r mesurau lliniaru ar gyfer ansawdd llwch ac aer a amlinellir yn y Cynllun Rheolaeth Amgylcheddol Adeiladu. O fewn eu hymateb, argymhellir amod i sicrhau na fydd unrhyw allyriadau gweithredol o'r datblygiad hwn yn mynd y tu hwnt i amcanion Ansawdd Aer penodol sy'n ymwneud â Sylffwr Deuocsid a Llŵch (darperir darlleniadau / mesuriadau penodol).
- 2.92 O ran sŵn a dirgryniad y cyfnod adeiladu, mae Cyngor Gwynedd yn nodi y dylid gosod cyfyngiad ar oriau adeiladu a physt, dylid gweithredu mesurau lliniaru sŵn megis rhwystrau acwstig a glynu at arferion gorau.
- 2.93 Ni chodwyd unrhyw bryderon ynglŷn â sŵn peiriannau mecanyddol cyfnod gweithredol y datblygiad, megis systemau awyru, rheweiddio, unedau echdynnu ac ati. Fodd bynnag, mae hyn yn ddarostyngedig i amod sy'n gofyn am asesiad sŵn manwl cyn i'r safle ddod yn weithredol. Dylai hyn gynnwys yr holl leoliadau arfaethedig, manylion yr unedau amrywiol, mesuriadau'r unedau yn ogystal â dyluniad.
- 2.94 Fodd bynnag, yn eu hymateb, codwyd pryderon i ddechrau ynghylch sŵn rheilffordd y cyfnod gweithredol, lle argymhellwyd bod yr Awdurdod yn gosod cyfyngiad amser ar gyfer gweithredu'r symudiadau rhwng Gorsaf Llanuwchllyn a gorsaf arfaethedig tref y Bala.
- 2.95 Mewn ymateb i'r sylwadau uchod, mewn perthynas â sŵn rheilffordd cyfnod gweithredol mae'r asiant yn nodi:

'Mae'r Datganiad Amgylcheddol a gyflwynwyd (Cyfrol 1) yn nodi y byddai sŵn trê'n ychwanegol yn y derbynyddion preswyl agosaf i'r estyniad rheilffordd arfaethedig ddim ond yn cynyddu ychydig ar lefel sŵn amgylchynol yn ystod y dydd ac y byddai o arwyddocâd andwyol hirdymor, lleol, dibwys, ar y gwaethaf.

Rydym o'r farn, yn wyneb graddfa gyfyngedig gweithrediadau'r rheilffordd a'u harwyddocâd sŵn andwyol dibwys a ragwelir (yr achos gwaethaf), bod y cyfyngiadau ar oriau gweithredu a awgrymwyd gan yr Arweinydd Tîm Rheoli Llygredd yn ddiangen, yn afresymol ac yn rhy feichus ac ni ddylent fod wedi'u gosod, pe bai caniatâd cynllunio'n cael ei roi ar gyfer y datblygiad arfaethedig.'

- 2.96 Yn dilyn trafodaeth bellach rhwng Cyngor Gwynedd a'r ymgeisydd ynglŷn â sŵn rheilffordd cyfnod gweithredol, nododd Cyngor Gwynedd '*O ystyried nad ydym wedi derbyn cwynion am sŵn o'r trenau sydd eisoes yn gweithredu rhwng Pen y Bont a Llanuwchllyn, a bod y DA yn dangos bod y sŵn ar yr NSR yn mynd i fod yn "effaith andwyol ddibwys fel yr achos gwaetha", rydym yn cytuno i ganiatáu parhad yr oriau craidd o 10:30 – 18:00. Nid oes gennym unrhyw sylwadau pellach.'*
- 2.97 Felly, yn dilyn ystyriaeth briodol, gyda'r mesurau lliniaru a gynigir ac a sicrhawyd trwy amod, fy marn i yw y gellir cael effaith dderbyniol ar lefelau amwynder presennol eiddo preswyl cyfagos. O'r herwydd, ystyrir bod y cynnig yn cydymffurfio â Pholisïau CDLIE SP A *Phwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy*, DP 1 *Egwyddorion Datblygu Cyffredinol*.

Hygyrchedd, Diogelwch Priffyrdd a Chapasiti

- 2.98 Gwrthodwyd y cais blaenorol am 7 rheswm, ac un ohonynt oedd diffyg gwybodaeth yn ymwneud ag effaith priffyrdd. Roedd y rheswm dros wrthod fel a ganlyn:
- '6. Nid oes digon o wybodaeth wedi'i chyflwyno i ystyried yn llawn effeithiau'r datblygiad arfaethedig ar y Gefnffordd bresennol a'r rhwydwaith priffyrdd lleol o ran mynediad, creu traffig, tagfeydd, diogelwch cerbydau a cherddwyr. Ystyrir bod y cynnig yn gwrthdaro â Pholisïau CDLIE SP A Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy a DP 1 Egwyddorion Datblygu Cyffredinol, SP I Twristiaeth, DP 21 Twristiaeth a Hamdden, SP L Hygyrchedd a Chludiant a DP 25 Parcio Ceir Ymwelwyr.'*
- 2.99 Fel y disgrifiwyd, mae'r cais yn cynnig newidiadau i'r rhwydwaith priffyrdd lleol a chefnffyrdd a bydd yn creu traffig ychwanegol i'r ardal. Cefnogir y cais gan Ddatganiad Trafnidiaeth wedi'i ddiweddarau, Adroddiad Effaith Traffig a Pharcio, Adroddiad Defnyddiwr Di-Fodur ac Adroddiad Cynhyrchu Teithiau.
- 2.100 O ran y tagfeydd a ragwelir o ganlyniad i'r datblygiad arfaethedig, mae'r ymgeisydd wedi cynnal asesiad moddol manwl o gynhyrchu triapiau wedi'u rhannu yn ogystal â dadansoddiad o gapasiti priffyrdd o gyffordd yr A494 / Stryd Aran gerllaw. Mae'r modelu traffig a wneir trwy ddefnyddio meddalwedd PICADY, yn seiliedig ar lif traffig presennol a thraffig datblygu mewn senario o gynnydd yn nifer y teithwyr blynyddol i 40,000 a 60,000 ar gyfer cyfnodau brig (o'r 31,500 o deithwyr blynyddol presennol). Mae'r gwaith modelu a wnaed yn dod i'r casgliad y bydd y gyffordd yn gallu gweithredu gyda lefelau uchel o gapasiti dros ben ac felly na fydd yn cael effaith andwyol ar weithrediad y gyffordd.

- 2.101 O ran parcio, mae asesiad o barcio yn yr ardal wedi ei wneud gan yr ymgeisydd sy'n cynnwys arolygon cronïad parcio o faes parcio Stryd y Plase / Plasey Street cyfochrog. Mae'r asesiad o'r farn mai'r lefel uchaf o ddeiliadaeth maes parcio a ragfynegir yn seiliedig ar gynnydd o tua 60,000 o deithwyr y flwyddyn yw 63.1% yn ystod penwythnos prysuraf mis Awst (cynnydd o'r sefyllfa bresennol amcangyfrifedig o 31.1%). Felly, daethpwyd i'r casgliad bod gan faes parcio Stryd y Plase gapasiti sylweddol ar hyn o bryd ei fod yn darparu ar gyfer y galw ychwanegol am barcio sy'n debygol o gael ei greu gan y datblygiad arfaethedig. Fel y nodir yn y datganiad trafndiaeth a gyflwynwyd, cynigir maes parcio bychan wedi'i dirlunio hefyd, gan ddarparu cyfanswm o 27 o leoedd, gan gynnwys 5 lle i bobl anabl. Nodir y bydd angen 15 o'r lleoedd hyn ar gyfer gweithrediadau rheilffordd, fodd bynnag, gallai'r 12 sy'n weddill gan gynnwys 2 lecyn anabl fod ar gael i drigolion Heol Aran eu defnyddio yn amodol ar gytundeb gyda'r awdurdod priffyrdd perthnasol. Nodir hefyd y bydd darparu gorsaf yn y Bala yn lleihau nifer y teithwyr sy'n ymuno â threnau ym Mhen y Bont ac felly'n lleihau'r posibilrwydd o barcio ar y B4403.
- 2.102 Ymgynghorwyd ag Awdurdod Priffyrdd Cyngor Gwynedd ac Adran Rheoli Datblygu Gogledd a Chanolbarth Cymru Llywodraeth Cymru.
- 2.103 Mewn ymateb cychwynnol i'r ymgynghoriad, rhoddodd Llywodraeth Cymru gyfarwyddyd i beidio â rhoi caniatâd cynllunio oherwydd y wybodaeth annigonol. Fodd bynnag, yn dilyn rowndiau ychwanegol o ymatebion i'r ymgynghoriad, cynhaliwyd cyfarfod rhwng yr asiant a Llywodraeth Cymru ar 31 Gorffennaf 2024 ac mae gwybodaeth ychwanegol bellach wedi'i chyflwyno i ymateb i wrthwynebiadau Llywodraeth Cymru (derbyniwyd 1 Awst 2024).
- 2.104 Derbyniwyd ymateb diwygiedig gan Lywodraeth Cymru dyddiedig 2 Awst 2024 lle maent yn tynnu eu cyfarwyddyd cadw yn ôl ac yn cyfarwyddo bod unrhyw ganiatâd a roddir yn cynnwys amodau i gynnal diogelwch a llif rhydd traffig cefnffyrdd.
- 2.105 Yn wahanol i'r cais blaenorol felly, ystyrir bod lefel ddigonol o fanylion a gwybodaeth wedi'u darparu gan yr ymgeisydd i ddangos na fydd y datblygiad arfaethedig yn niweidiol i'r rhwydwaith cefnffyrdd.
- 2.106 Ymgynghorwyd â Phriffyrdd Cyngor Gwynedd, ac ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, nid oes unrhyw sylwadau manwl wedi'u derbyn. Fel yr Awdurdod Priffyrdd bydd eu barn yn holl bwysig wrth benderfynu a yw rhai materion priffyrdd a pharcio pwysig yn dderbyniol - gan gynnwys diogelwch, priffyrdd a thagfeydd parcio ceir mewn ardaloedd y tu hwnt i'r rhai a aseswyd eisoes gan yr Asiantaeth Cefnffyrdd. Derbyniwyd ymateb dros dro ar 12 Awst 2024 yn nodi y byddai ymateb manylach yn dilyn. Roedd yr ymateb dros dro yn nodi na fyddai unrhyw wrthwynebiad cyffredinol i'r datblygiad ac o'r

sylwadau gwreiddiol a oedd yn gysylltiedig â'r cais blaenorol, rhoddwyd sylw i nifer o'r pwyntiau a godwyd, yn enwedig yn ymwneud ag effaith y datblygiad ar draffig yn y dref. Fodd bynnag, ar adeg ysgrifennu nid oes unrhyw sylwebaeth fanwl wedi dod i law ac felly, nid yw'r Awdurdod ar hyn o bryd yn gallu dod i gasgliad llawn ynghylch pa mor dderbyniol yw'r datblygiad ar sail trafndiaeth ar y rhwydwaith priffyrdd lleol. O ystyried y wybodaeth annigonol a dderbyniwyd gan yr Awdurdod Priffyrdd ar hyn o bryd, bydd swyddogion yn gofyn i'r Pwyllgor ddirprwyo eu Hawdurdod i'r Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir i benderfynu ar y cais er mwyn caniatáu amser i dderbyn ymateb llawn gan yr Awdurdod Priffyrdd a'u hasesu'n llawn.

Perygl Llifogydd

- 2.107 Mae adeilad arfaethedig yr Orsaf wedi'i leoli ym Mharth C1 o'r Map Cyngor Datblygu (MCD) a geir yn NCT ac mae'r Map Llifogydd ar gyfer Cynllunio yn nodi bod adeilad yr Orsaf mewn perygl o lifogydd, gan syrthio i Barth Llifogydd 2 a 3 Afon. Mae'r cynnig wedi'i ddsbarthu fel 'datblygiad llai agored i niwed', i ddibenion ystyriaeth dan Nodyn Cyngor Technegol 15 *Datblygu a Pherygl Llifogydd*.
- 2.108 Cefnogir y cais gan Asesiad Canlyniad Llifogydd (ACLI) dyddiedig Mawrth 2024. Mae'r asesiad yn dod i'r casgliad effaith dderbyniol ar ddefnyddwyr y rheilffordd ac ar yr ardal gyfagos, gyda nifer o fesurau arfaethedig i ddiogelu rhag llifogydd, rheoli dŵr wyneb a sicrhau y gellir cynnal y llif llifogydd presennol. Sefydlodd yr ACLI y gellir ymgymryd â'r datblygiad arfaethedig mewn modd y gellir rheoli goblygiadau llifogydd dŵr wyneb, ac na fyddai'n cynyddu perygl llifogydd mewn mannau eraill.
- 2.109 Ymgynghorwyd â Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) ac (mewn ymateb dyddiedig 2 Mai) nodwyd bod risg isel o lifogydd o afon Tryweryn i fyny'r afon o'r A494 yn bosibl ac y dylid ystyried rhyw fath o wydnwch neu ddull atal llifogydd a'i gynnwys ar gyfer yr adeiladau arfaethedig. Dywedodd hefyd, mewn perthynas ag ystyriaethau trydydd parti (NCT 15 A1.12) bod y rheilffordd arfaethedig yn rhedeg ar draws ardal o orlifdir sydd wedi gorlifo yn y gorffennol:

'Er y dangosir bod y risg o lifogydd afonol yn isel a lefelau llifogydd yn annhebygol o fod yn sylweddol, nodwn fod rhai o'r cynlluniau a ddarparwyd (rhwng pen. 800 – 1020), yn dangos y bydd lefelau presennol y tir yn newid o ganlyniad i'r cynigion. Mae gan unrhyw newidiadau i lefelau presennol y tir y potensial i ddargyfeirio llif llifogydd i ardaloedd newydd ac o bosibl effeithio ar fuddiannau trydydd parti.'

'Rydym yn cytuno â phara 5.7.7 o'r ACLI sef "...mae'n anodd iawn meintioli i ba raddau y bydd yr arglawdd arfaethedig yn effeithio ar y parth llifogydd...".'

Bydd y balast a ddefnyddir i greu sylfaen y rheilffordd yn darparu 30% o wagleoedd a fydd yn athraidd ac yn caniatáu i ddŵr llifogydd fynd heibio. Fodd bynnag, gan fod 70% yn fewnlenwi, mae symudiad dŵr yn debygol o fod yn destun rhyw lefel o rwystr oherwydd ei bresenoldeb ffisegol.

Nodwn gyfeiriad ym mharagraff 5.7.6 o'r ACLI at fwch mewn parthau gwarchod gwreiddiau a allai ganiatáu dull adeiladu amgen (a ddylai ganiatáu trawsgludiad llawn o lifau ar gyfer y rhan fechan hon) a thynnu clawdd / arglawdd yn ch1020, ond rydym yn aneglur ynghylch gwir effaith y ddwy nodwedd hyn ar lifau ar draws y darn hwn o drac. Mae hyn yn gadael ansicrwydd ynghylch effeithiau posibl llifogydd mewn mannau eraill oherwydd y prosiect fel y'i cynigir ar lif llifogydd.'

Nodwn hefyd fod paragraff 5.7.9 o'r ACLI yn datgan: "Rhwng Ch837 a Ch1020 mae ardaloedd amddiffyn gwreiddiau'r coed yn gorgyffwrdd i ffurfio sribed 'dim cloddio' di-dor, ac eithrio darn 1m rhwng Ch950 a Ch960. Yn y lleoliad hwn cynigir darparu cwlfer lliniaru llifogydd islaw lefel y rheilffordd arfaethedig". "Bydd y strwythur hwn yn cael ei adeiladu o goncrit, gyda'r dyfrffyrdd yn cael eu ffurfio o chwe phibell 300mm." Nodwn y bydd angen cynnal a chadw rheolaidd ar y strwythurau hyn a chynghorwn y dylai eich Awdurdod fod yn fodlon â'r trefniadau yn hyn o beth.'

2.110 Ynghylch yr ansicrwydd a godwyd gan CNC, holwyd ymhellach ynghylch y goblygiadau hyn gan yr Awdurdod a nododd CNC:

'Mae'r ACLI (para 5.7.9) yn awgrymu y byddid yn defnyddio 6 pibell ddi 0.3m yn hytrach nag adeiladu cwlfer bocs mawr, bas. Rhesymeg yr awduron am hyn yw ei bod yn haws cynnal a chadw'r pibellau (cael gwared ag unrhyw falurion cronodig) drwy ddefnyddio dulliau rhodio / jetio. Yn amlwg, waeth beth fo'r math o adeiladwaith, bydd gweithrediad unrhyw agoriad o dan y rheilffordd i gynorthwyo gyda lliniaru llifogydd a draenio dŵr wyneb yn dibynnu bod y cyfryw yn ddirwystr. O'r herwydd, bydd angen archwilio a chynnal a chadw'r gilfach / allanfeydd yn rheolaidd er mwyn cael gwared ar unrhyw groniad o dyfiant llystyfiant / malurion / gwaddodion.

Er mai dim ond yn ystod y digwyddiad risg isel y byddai'r rhyddhad llifogydd o lif afonol yn digwydd hy 1 mewn 1000 (neu 0.1%) a byddai'n parhau i fod yn rhydd rhag llifogydd ar gyfer yr 1 mewn 100 (1%) pan ganiateir effaith newid yn yr hinsawdd, mae'r cwlferi lliniaru yn gweithredu yn ystod y digwyddiad 1% + cc.

Fel y cyfryw ac ar y sail bod yr ymgeisydd yn derbyn y bydd angen archwilio a chynnal a chadw rheolaidd ar y cwlferi fel y nodir yn yr ACLI) a'u bod wedi'u hadeiladu fel y lluniadau a gymeradwywyd, ni fyddem yn gofyn am unrhyw

amod yn hyn o beth.'

- 2.111 Fel y cyfryw, gyda chefnogaeth CNC nid wyf wedi canfod unrhyw reswm i anghytuno â chanfyddiadau'r ACLI a gyflwynwyd a'r argymhellion dilynol a awgrymwyd i fynd i'r afael â'r ystyriaethau cadernid / gwydnwch a llif uchod. Yn ddarostyngedig i amod cynllunio sydd wedi'i eirio'n briodol felly, ystyrir bod y cynnig yn dderbyniol ar sail risg llifogydd.

Isadeiledd Draenio

- 2.112 O ran rheoli asedau, nid yw Dŵr Cymru yn gwrthwynebu'r cynnig, fodd bynnag mae'n haeru (gyda'i ymateb i'r cais blaenorol) bod Dŵr Cymru angen mynediad bob amser o dan Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991 ar gyfer cynnal a chadw ac atgyweirio. Yn eu hymateb i'r ymgynghoriad, nododd Dŵr Cymru:

'O ystyried y cynlluniau arfaethedig, mae'n ymddangos y byddai rhannau o'r datblygiad arfaethedig wedi'u lleoli uwchben ac o fewn parthau gwarchod a hawddfreintiau ein hasedau. Trafodwyd atebion a chytundebau posibl o dan Ddeddf y Diwydiant Dŵr. Fodd bynnag, gofynnwn i fanylion pellach gael eu rheoli trwy'r amodau a amlinellir isod'.

- 2.113 Gan nad yw Dŵr Cymru yn gwrthwynebu'r cais, ystyrir bod y cynnig yn cydymffurfio'n gyffredinol â Pholisïau CDLIE SP A *Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy a DP 1 Egwyddorion Datblygu Cyffredinol*, o ran yr angen i sicrhau diogelwch a swyddogaeth briodol. seilwaith draenio presennol, yn ddarostyngedig y gosodir amodau priodol pe bai caniatâd yn cael ei roi.

Yr Iaith Gymraeg

- 2.114 Mae Polisi CDLIE DP 18 *Yr Iaith Gymraeg a Gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau* yn ei gwneud yn ofynnol, wrth ystyried anghenion a buddiannau'r iaith Gymraeg, fod datblygiad twristiaeth ar raddfa fwy yn cyflwyno Asesiad Effaith Cymunedol ac Ieithyddol (AECI) i gefnogi eu ceisiadau. Mae hefyd yn annog arwyddion dwyieithog / Cymraeg yn unig ac enwau lleoedd Cymraeg ar gyfer datblygiadau newydd.
- 2.115 Cefnogir y cais gan Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (dyddiedig 12/03/24). Diwygiwyd hyn ar 25/01/24 i gynnwys data cyfrifiad 2021 ac i fynd i'r afael â sylwadau blaenorol IAITH (IAITH yw'r ganolfan Gymraeg ar gyfer cynllunio ieithyddol). Diweddarwyd yr adroddiad unwaith eto ym mis Mawrth 2024 yn dilyn cyhoeddi Argraffiad 12 o Bolisi Cynllunio Cymru.

2.116 Mae'r CLIA yn nodi nifer o ffyrdd y bydd Rheilffordd Llyn Tegid Ltd. yn cymryd camau i sicrhau bod ei ddatblygiad arfaethedig yn 'cyfrannu mewn ffordd gadarnhaol at yr ymdrechion i ddiogelu a chryfhau sefyllfa'r Gymraeg yn ein cymunedau', wedi'i grynhoi fel a ganlyn:

- *Cryfhau'r ymrwymiad i ddod o hyd i swyddi adeiladu'n lleol drwy flaenoriaethu sgiliau iaith Gymraeg yn y broses o ddod o hyd i / geisio ffynonellau ar gyfer cyflawni gwaith adeiladu / tendro;*
- *Ymrwymiad i recriwtio staff newydd â sgiliau Gymraeg a hyfforddi staff newydd a phresennol i gynyddu eu gwybodaeth a'u defnydd o'r Gymraeg lle bo angen;*
- *Mabwysiadu arfer da wrth ddatblygu arferion gweithle Gymraeg a dwyieithog / amlieithog;*
- *Sicrhau bod holl arwyddion y gweithle a'r cyhoedd yn ddwyieithog;*
- *Datblygu cyfleoedd i wirfoddolwyr gynyddu eu sgiliau Gymraeg a chynyddu'r defnydd o'r Gymraeg mewn rolau gwirfoddoli;*
- *Ymrwymiad i hyrwyddo'r Gymraeg yn rhagweithiol mewn modd sy'n cynnwys pobl o bob hunaniaeth a chefnidir.*

2.117 Mae'r Asesiad o'r Effaith ar yr Iaith Gymraeg hefyd yn nodi'r ymrwymïadau a ganlyn gan Rheilffordd Llyn Tegid.

Ymrwymiad 1 : *Bydd holl reolwyr, ymddiriedolwyr a staff Rheilffordd Llyn Tegid Cyf. yn ymgymryd â hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith.*

Ymrwymiad 2 : *Bydd Rheilffordd Llyn Tegid Ltd yn cael cymorth gyda pholisi a chynllunio iaith arbenigol i ddatblygu Strategaeth Hybu'r Gymraeg er mwyn hyrwyddo cyfleoedd i'w weithlu, gwirfoddolwyr a chwsmeriaid gynyddu eu sgiliau Gymraeg a / neu gynyddu eu cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle a chyd-destunau cymdeithasol.*

Ymrwymiad 3 : *Dylai Comisiynydd y Gymraeg gytuno ar Strategaeth Hybu'r Gymraeg Rheilffordd Llyn Tegid Cyf. a chynnwys cynllun gweithredu ar gyfer cyflawni'r strategaeth sy'n cael ei fonitro bob chwe mis.*

2.118 Dylid nodi bod IAITH wedi dod i'r casgliad bod y CLIA wedi'i ddiweddarau o safon dderbyniol. Mae'n nodi'r 'Cynllun Gweithredu elfennol' ac yn argymhell y bydd angen Cynllun Gweithredu llawn. Mae'n argymhell bod yr Awdurdod hwn yn sicrhau bod yr ymrwymïadau a wnaed yn cael eu gweithredu'n llawn a'u monitro, gan gynnwys sut mae'r rhain yn cyfrannu at ddiogelu a chryfhau sefyllfa'r Gymraeg yng Ngwynedd. Gan na fu unrhyw newidiadau ers y diwygiadau hyn, rwyf o'r farn bod yr Asesiad o'r Effaith ar yr Iaith Gymraeg a gyflwynwyd yn dderbyniol ac yn unol â PD 18.

3 Casgliad

- 3.1 Ar hyn o bryd mae Rheilffordd Llyn Tegid yn gweithredu rheilffordd dreftadaeth 7.2km o hyd sy'n rhedeg rhwng pentref Llanuwchllyn a'r orsaf bresennol ym Mhen y Bont, i'r de orllewin o dref Y Bala. Mae'r datblygiad arfaethedig yn cynnwys estyniad 1.2km i'r rheilffordd bresennol o Orsaf Pen y Bont i orsaf derfynfa newydd (arhosfan olaf) yn nhref Y Bala.
- 3.2 Cynhaliwyd asesiad trylwyr o'r cais, yn seiliedig ar ei rinweddau a'r cyngor a oedd ar gael i'r Awdurdod ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn.
- 3.3 Ar ôl rhoi ystyriaeth drylwyr i'r cais, ystyrir bod egwyddor y datblygiad a'r effaith ar yr economi leol yn dderbyniol gyda'r cais yn dangos y byddai'r datblygiad arfaethedig yn dod ag atyniad twristiaeth newydd i'r ardal a fyddai o fudd i'r ardal o gwmpas ac i ardal gyfagos tref Y Bala.
- 3.4 Dangoswyd bod effaith y datblygiad arfaethedig ar Ardal Gadwraeth Arbennig (ACA) Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid a Safle Ramsar Llyn Tegid ei ecoleg a'i fioamrywiaeth yn dderbyniol a gellir eu lliniaru trwy amodau sydd wedi'u geirio'n briodol. Yn yr un modd, dangoswyd bod effaith y datblygiad ar y Lletem Las yn dderbyniol.
- 3.5 Ystyrir bod materion yn ymwneud â draenio, hawliau tramwy cyhoeddus, llifogydd a'r laith Gymraeg wedi cael sylw digonol ar hyn o bryd a bod effaith y datblygiad arfaethedig ar y dreftadaeth ddiwylliannol wedi'i ystyried yn drylwyr.
- 3.6 Gwrthodwyd y cais blaenorol (NP5/53/576) ar 7 sail ac ystyrir, trwy drafodaethau gyda'r Awdurdod ac amrywiol ymgynghoreion, cynllun diwygiedig a gwybodaeth ychwanegol, fod yr asiant wedi gallu goresgyn y rhesymau hyn dros wrthod. Fel y trafodwyd fodd bynnag, mae'n amlwg bod yna faterion heb eu datrys sydd angen mwy o fanylion cyn dechrau ar y gwaith neu feddiannu'r safle, gyda pheth pryder yn dal i gael ei godi ynglŷn â'r materion hyn. Ystyrir y gellir datrys y mwyafrif ohonynt trwy amodau cynllunio wedi'u geirio'n briodol.
- 3.7 Mae Strategaeth Datblygu Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 yn nodi *'oherwydd statws arbennig y Parc, bydd yr effaith a gaiff datblygiad ar harddwch naturiol, bywyd gwyllt a threftadaeth ddiwylliannol yr ardal a chyfleoedd i ddeall a mwynhau'r ardal yn holl bwysig wrth benderfynu ar newid yn y dyfodol'*.
- 3.8 Yn gyffredinol, dangoswyd bod y datblygiad arfaethedig yn cydymffurfio â pholisïau Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 yn ogystal â phrif weledigaeth ofodol ac amcanion y Parc Cenedlaethol.
- 3.9 Er gwaethaf yr uchod fodd bynnag, erys mater sydd heb ei ddatrys ac sydd angen ei asesu ymhellach, sef effaith y datblygiad ar y rhwydwaith priffyrdd lleol. Fel yr amlinellwyd, tra bod yr ymgeisydd wedi darparu manylion sylweddol

ar y mater hwn, ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, nid oes asesiad manwl wedi ei dderbyn ar yr hyn a gyflwynwyd gan Gyngor Gwynedd fel yr Awdurdod Prifffyrdd. Felly ni all swyddogion benderfynu'n llawn a yw'r cynigion yn dderbyniol ac yn cydymffurfio â pholisi lleol ar sail trafndiaeth.

- 3.10 Fodd bynnag, mae Awdurdod Prifffyrdd Gwynedd wedi darparu ymateb 'daliol' dros dro nad yw fel yr amlinellwyd yn flaenorol yn yr adroddiad hwn yn codi unrhyw wrthwynebiad ar hyn o bryd.
- 3.11 Argymhellir felly bod y cais yn cael ei gymeradwyo dan bwerau dirprwyedig unwaith y bydd yr Awdurdod wedi derbyn y wybodaeth ychwanegol uchod a bod unrhyw faterion a godwyd yn cael sylw digonol. Os bydd unrhyw faterion yn cael eu codi sy'n golygu na all y cynnig gael ei gymeradwyo dan awdurdod dirprwyedig, bydd swyddogion yn dychwelyd y cais yn ôl i'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad nesaf posibl.

Papurau Cefndirol ym Mhentwr Dogfennau Rhif 1: Na

ARGYMHELLIAD: Bod y Pwyllgor Cynllunio yn dirprwyo'r Awdurdod i ganiatáu'r cais i'r Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir.

Er gwybodaeth, ar hyn o bryd dyma'r amodau cynllunio y byddai swyddogion yn eu gosod pe bai caniatâd cynllunio yn cael ei roi:

- Dylai'r datblygiad ddechrau o fewn cyfnod o BUM mlynedd.
- Ni chaiff unrhyw ddatblygiad ei ddechrau hyd nes y bydd y gwelliannau arfaethedig i Waith Trin Dŵr Gwastraff Y Bala (GTDG) a drefnwyd ar gyfer 31 Mawrth 2025 wedi'u cwblhau.
- Cydymffurfio â chynlluniau a dogfennau a gymeradwywyd.
- Dylid cyflwyno'r cynllun naill ai i warchod cyflwr strwythurol neu i wyro'r prif bibellau dŵr cyhoeddus sy'n croesi'r safle.
- Cynllun i'w gyflwyno naill ai i warchod y cyflwr strwythurol neu i wyro'r carthffosydd cyhoeddus sy'n croesi'r safle.
- Cynllun Draenio Dŵr Budr ar gyfer y safle i'w gyflwyno.
- Cyflwyno Cynllun Rheoli Amgylchedd Adeiladu / Datganiad Dull.
- Cyflwyno Cynllun Tirlunio.
- Cynllun Rheoli Bioamrywiaeth i'w gyflwyno.
- Dyluniad manwl o luniadau prifffyrdd y gofynnwyd amdanynt gan Lywodraeth Cymru.
- Cais am Gynllun Rheoli Traffig Adeiladu gan Lywodraeth Cymru.
- Cynllun i ddarparu ar gyfer adfer unrhyw ddifrod damweiniol y gellir ei briodoli'n uniongyrchol i'r datblygiad i'r rhannau o'r rhwydwaith prifffyrdd y gofynnwyd amdano gan Lywodraeth Cymru.
- Argymhellion yn yr atodiad arolwg ystlumod i'w dilyn a'u gweithredu'n llawn.
- Cyfyngu ar oleuadau allanol a chyflwyno cynllun goleuo manwl.
- Manylebau neu samplau manwl.

- Cynllun ymchwilio ysgrifenedig ar gyfer gwaith archeolegol i'w gyflwyno adroddiad dadansoddol manwl ar y gwaith archeolegol.
- Cyfyngiad ar oriau adeiladu / gwaith stancio.
- Cyflwyno asesiad sŵn, a manylion pellach ar echdynnu.
- Cyflwyno Datganiad Dull Coedyddiaeth.
- Cadw at fesurau lliniaru'r Cynllun Rheoli Amgylcheddol Adeiladu a'r Datganiad Amgylcheddol bob amser.
- Cyfyngu ar allyriadau gweithredol o'r datblygiad.
- Cynllun Gweithredu ac ymrwymadau a nodir yn yr Asesiad Effaith Cymunedol ac Ieithyddol a gyflwynwyd i'w gweithredu'n llawn ac mae'n rhaid glynu ato bob amser.

Nodiadau Cynghori yn ymwneud â:

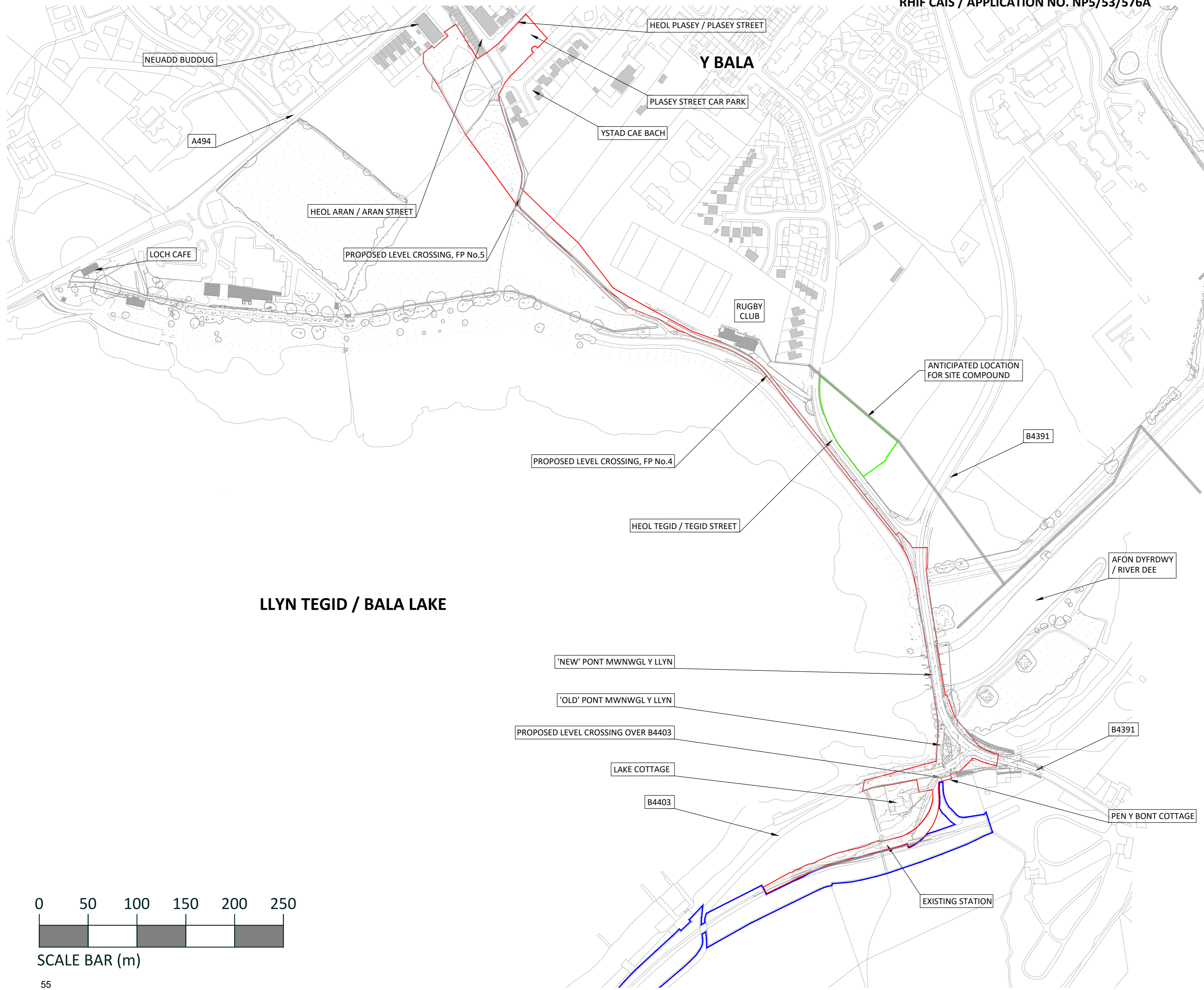
- Dŵr Cymru
- Priffyrdd
- Llwybrau troed
- Ecoleg

NOTES

- DO NOT SCALE FROM THIS DRAWING, WORK FROM FIGURED DIMENSIONS ONLY. ALL DIMENSIONS ARE IN METRES AND ALL LEVELS ARE IN METRES ABOVE ORDNANCE DATUM UNLESS NOTED OTHERWISE.
- THIS DRAWING IS TO BE READ IN CONJUNCTION WITH ALL RELEVANT ARCHITECTS, ENGINEERS AND SPECIALIST DRAWINGS AND SPECIFICATIONS.

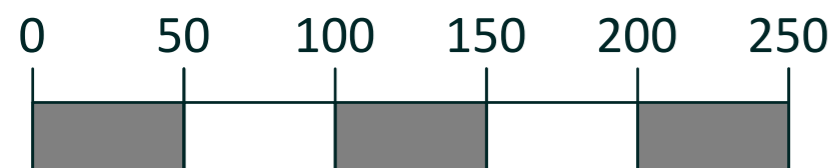
LEGEND

- EXTENT OF PLANNING APPLICATION
- OTHER LAND UNDER CONTROL OF THE APPLICANT
- SITE COMPOUND LOCATION

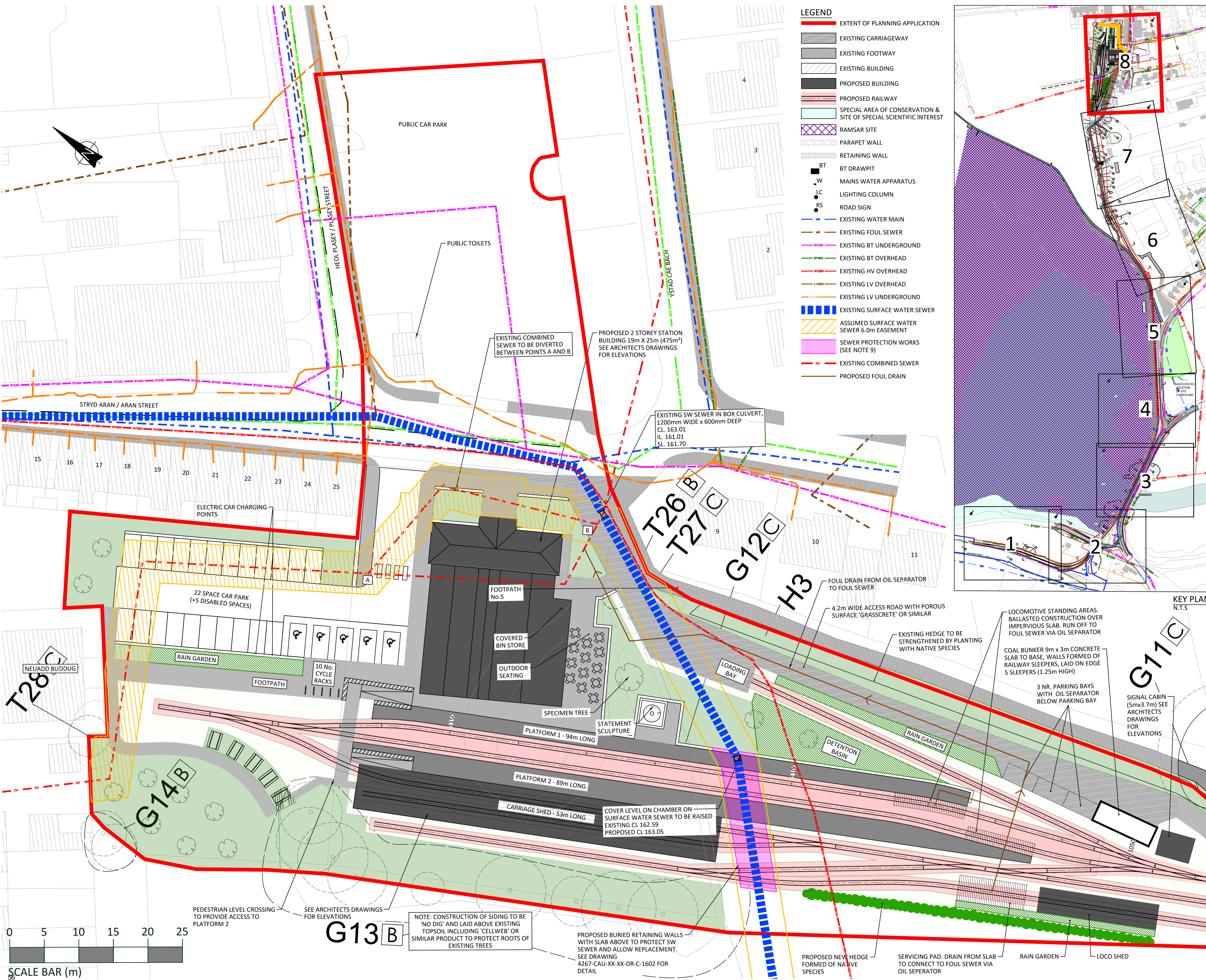
LLYN TEGID / BALA LAKE

Y BALA

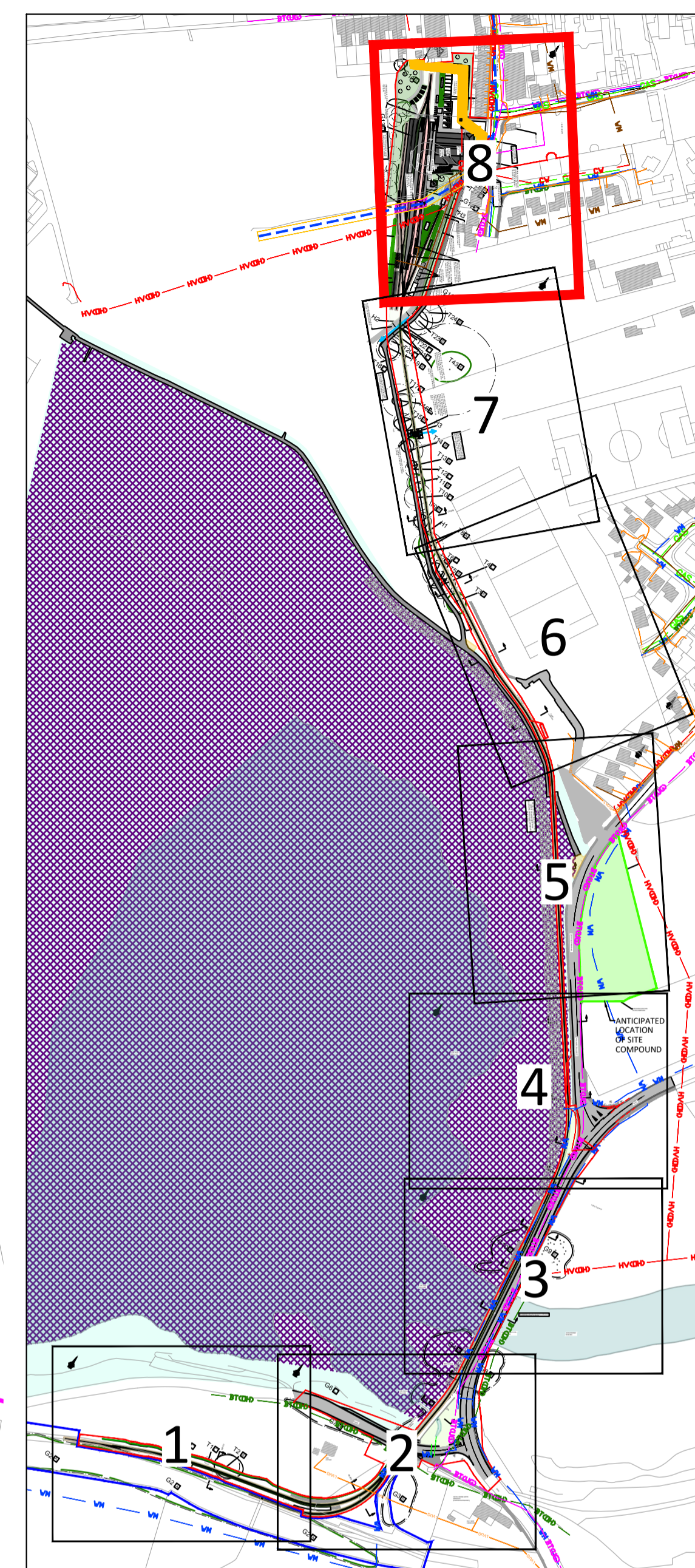

SCALE BAR (m)

P07	ADDED SCALE BAR	DAE	DH	DH	-
P06	SITE COMPOUND LOCATION REVISED	LJ	DH	DH	14.12.23
P05	BLUE BOUNDARY AMENDED	DA	DH	DH	19.11.21
P04	BLUE BOUNDARY AMENDED	DA	DH	DH	02.07.21
P03	RED BOUNDARY AMENDED	LJ	DH	DH	08.12.19
P02	RED/BLUE BOUNDARYS AMENDED	EJD	DH	DH	02.12.19
P01	ISSUED FOR DISCUSSION	DA	CR	DH	02.12.19
REV	MODIFICATIONS	BY	RE	AP	DATE
PURPOSE OF ISSUE				STATUS	
FOR INFORMATION				S2	
CLIENT:					
PROJECT:					
NEW LINE (PEN Y BONT)					
TITLE:					
LOCATION PLAN					
DESIGNED BY	DRAWN BY	REVIEWED BY	AUTHORISED BY		
DH	DA	CR	DH		
DATE	SCALE @ A2	JOB REF:	REVISION		
02.12.19	1:2500	4267	P07		
DRAWING NUMBER					
4267-CAU-XX-XX-DR-C-1800					

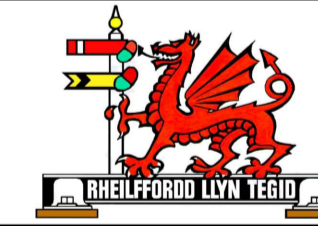

- LEGEND**
- EXTENT OF PLANNING APPLICATION
 - EXISTING CARRIAGEWAY
 - EXISTING FOOTWAY
 - EXISTING BUILDING
 - PROPOSED BUILDING
 - PROPOSED RAILWAY
 - SPECIAL AREA OF CONSERVATION & SITE OF SPECIAL SCIENTIFIC INTEREST
 - RAMSAR SITE
 - PARAPET WALL
 - RETAINING WALL
 - BT DRAWPIT
 - MAINS WATER APPARATUS
 - LIGHTING COLUMN
 - ROAD SIGN
 - EXISTING WATER MAIN
 - EXISTING FOUL SEWER
 - EXISTING BT UNDERGROUND
 - EXISTING BT OVERHEAD
 - EXISTING HV OVERHEAD
 - EXISTING LV OVERHEAD
 - EXISTING LV UNDERGROUND
 - EXISTING SURFACE WATER SEWER
 - ASSUMED SURFACE WATER SEWER 6.0m EASEMENT
 - SEWER PROTECTION WORKS (SEE NOTE 9)
 - EXISTING COMBINED SEWER
 - PROPOSED FOUL DRAIN

- NOTES**
1. DO NOT SCALE FROM THIS DRAWING. WORK FROM FIGURED DIMENSIONS ONLY. ALL DIMENSIONS ARE IN METRES AND ALL LEVELS ARE IN METRES ABOVE ORDNANCE DATUM UNLESS NOTED OTHERWISE.
 2. THIS DRAWING IS TO BE READ IN CONJUNCTION WITH ALL RELEVANT ARCHITECTS, ENGINEERS AND SPECIALIST DRAWINGS AND SPECIFICATIONS.
 3. LOCATION OF SERVICES TAKEN FROM UTILITY RECORDS.
 4. BOUNDARIES OF SAC, SSSI AND RAMSAR TAKEN FROM ONLINE MAPPING ON SNPA WEB SITE WWW.SNOWDONIA.GOV.WALES
 5. SEE DRAWING 4267-CAU-XX-XX-DR-C-3414 TO 3416 FOR CROSS SECTIONS.
 6. POTENTIAL NEED FOR ADDITIONAL PROTECTION WORKS TO COMBINED AND SURFACE WATER SEWERS. ALL WORK TO BE CARRIED OUT IN CONJUNCTION WITH DCWW.
 7. 5.2 x 5.2 x 1.25 = 33.8 cu m COAL DENSITY 75kg/cu m FULL BUNKER HOLDS 2.5 TONNE.
 8. DIVERSION OF COMBINED SEWER BETWEEN A AND B TO BE SUBJECT TO S185 AGREEMENT UNDER WATER INDUSTRIES ACT.
 9. PROTECTION WORKS TO SURFACE WATER SEWER TO BE AGREED WITH DWR CYMRU WELSH WATER.

NO.	DESCRIPTION	BY	RE	AP	DATE
P20	FOUL DRAIN ADDED	CR	DH	DH	25.03.24
P19	ARBOCULTURAL SURVEY UPDATED	EB	DH	DH	04.03.24
P18	AMENDED SHEET NUMBERING TITLES	DAE	DH	DH	-
P17	BOUNDARY AMENDED	EJD	DH	DH	12.01.24
P16	TRACK LAYOUT AMENDED. SEWER DIVERSION RELOCATED	CR	DH	DH	07.12.23
P15	PARKING BAYS REMOVED / PROPOSED CAR PARK REMOVED / RETAINING WALL SLAB ADDED	DA	DH	DH	05.06.23
P14	MINOR UPDATES	DA	DH	DH	01.03.23
P13	PARKING BAY ADDED AS PER AHA DWG	DA	DH	DH	15.02.23
P12	CESSPOOL RELOCATED	DA	DH	DH	28.09.22
P11	UPDATED BUILDING AND CAR PARK LAYOUTS ADDED	CR	DH	DH	15.09.22
P10	ROAD WIDTH AMENDED	DA	DH	DH	23.03.22
P09	UPDATED TO SUIT ARCHITECTS LAYOUT	DA	DH	DH	19.07.21
P08	LOCOMOTIVE PREPARATION AREA ADDED	DA	DH	DH	29.09.21
P07	RED & BLUE BOUNDARY AMENDED	DA	DH	DH	21.07.21
P06	LORRY TURNING AMENDED & ADDITION OF EXISTING HEDGE	DA	DH	DH	29.03.21
P05	REVISE RED LINE BOUNDARY TO INCLUDE BUS PARKING	LJ	DH	DH	03.12.20
P04	STATION FOOTPRINT AMENDED	CR	DH	DH	27.11.20
P03	ENGINEERS ALTERATIONS ADDED	EJD	DH	DH	16.11.20
P02	RAILWAY RE-ALIGNED TO MITIGATE IMPACT ON TREE RPAS	CR	DH	DH	04.11.20
P01	ISSUED FOR COMMENT	DA	CR	DH	09.09.20
REV	MODIFICATIONS	BY	RE	AP	DATE
PURPOSE OF ISSUE	FOR COMMENT				STATUS
					S3

CLIENT:

 NEW LINE (PEN Y BONT)

TITLE:
 PROPOSED PLAN
 SHEET 8 OF 8

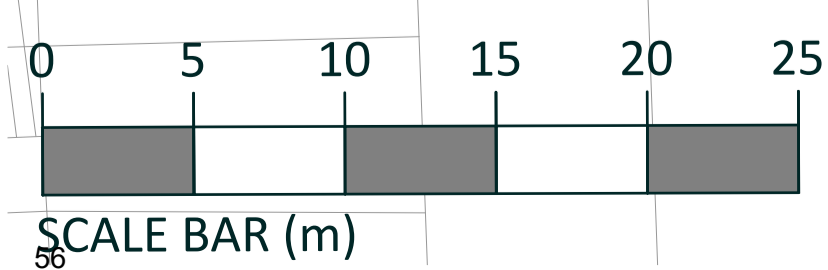
DESIGNED BY EJD	DRAWN BY EJD	REVIEWED BY DH	AUTHORISED BY DH
DATE 24.01.2020	SCALE @ A1 1:250	JOB REF: 4267	REVISION P20

DRAWING NUMBER:
4267-CAU-XX-XX-DR-C-1556

Caulmert
 engineering environmental planning

Registered Office: InTec, Parc Menai, Bangor, Gwynedd, LL57 4FG Company Registered No: 06716319
 WWW.CAULMERT.COM

© COPYRIGHT CAULMERT LIMITED - NOT TO BE COPIED OR REPRODUCED IN ANY WAY OR FORM WITHOUT PRIOR WRITTEN CONSENT FROM CAULMERT LIMITED

PEDESTRIAN LEVEL CROSSING TO PROVIDE ACCESS TO PLATFORM 2

SEE ARCHITECTS DRAWINGS FOR ELEVATIONS

NOTE: CONSTRUCTION OF SIDING TO BE 'NO DIG' AND LAID ABOVE EXISTING TOPSOIL INCLUDING 'CELLWEB' OR SIMILAR PRODUCT TO PROTECT ROOTS OF EXISTING TREES

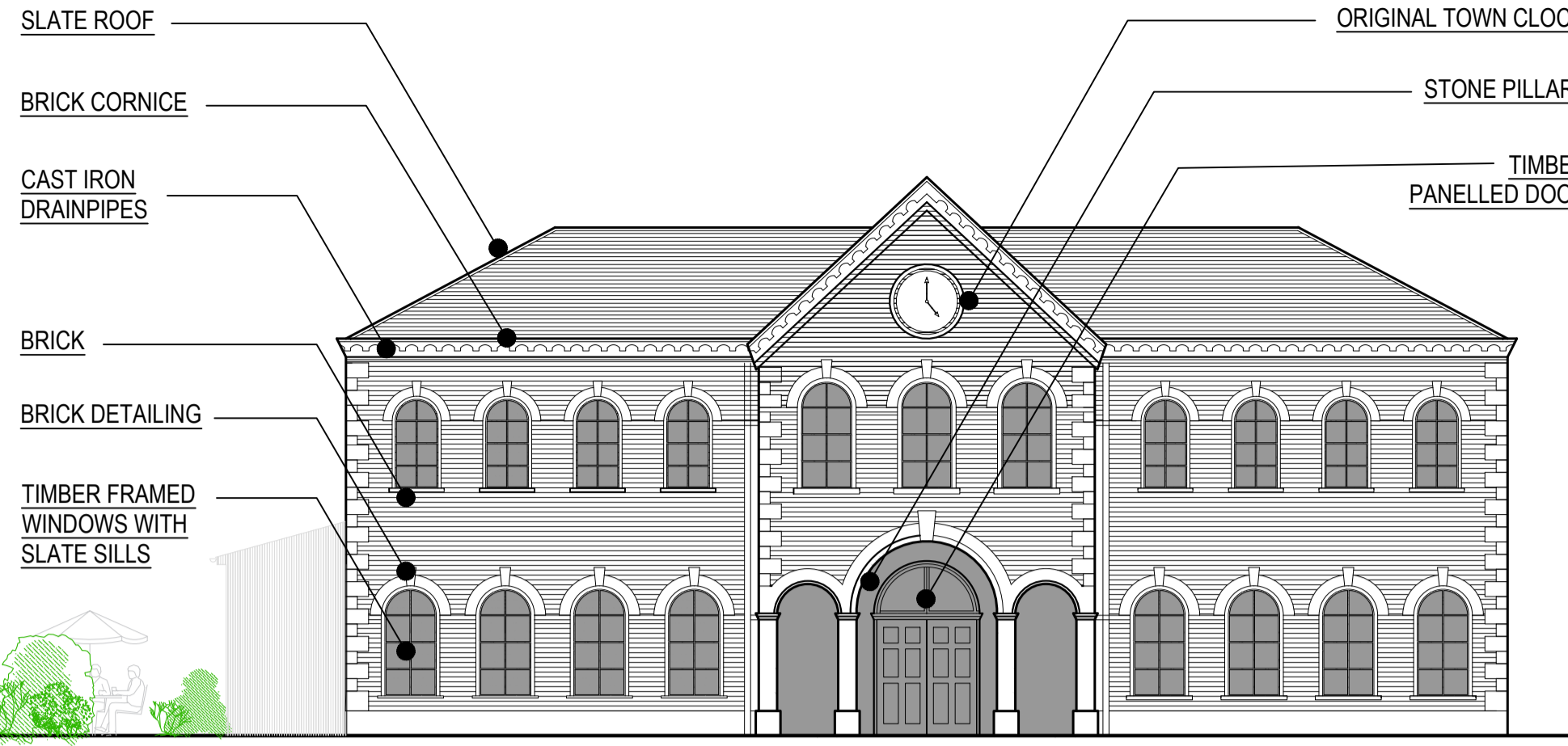
PROPOSED BURIED RETAINING WALLS WITH SLAB ABOVE TO PROTECT SW SEWER AND ALLOW REPLACEMENT. SEE DRAWING 4267-CAU-XX-XX-DR-C-1602 FOR DETAIL

PROPOSED NEW HEDGE FORMED OF NATIVE SPECIES

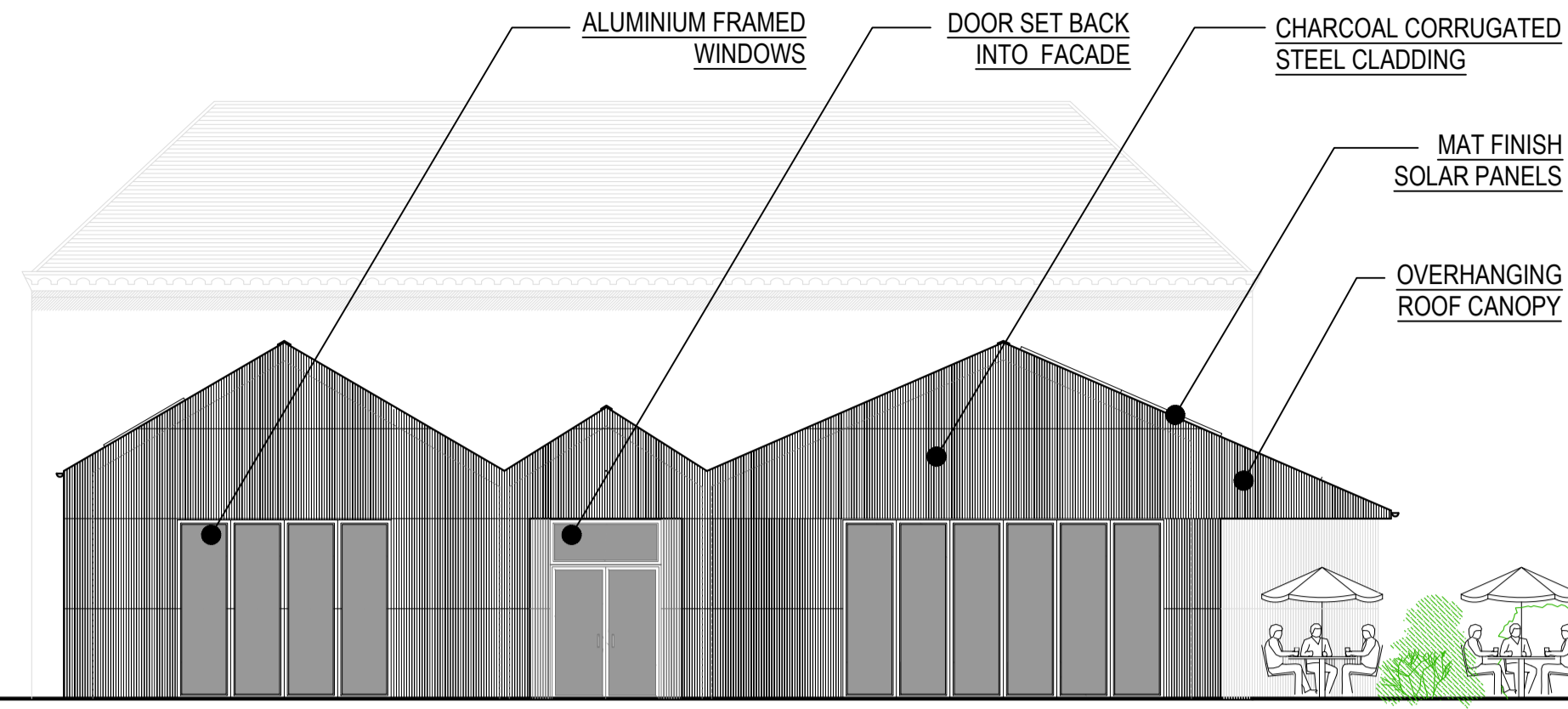
SERVICING PAD. DRAIN FROM SLAB TO CONNECT TO FOUL SEWER VIA OIL SEPARATOR

RAIN GARDEN

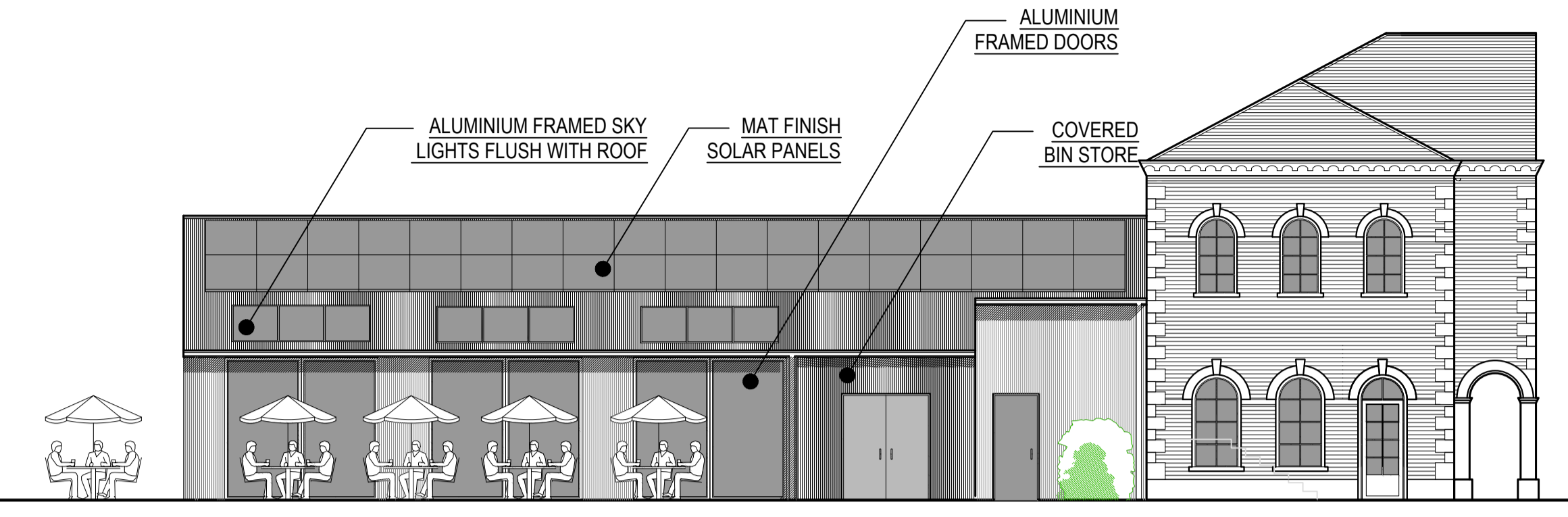
LOCO SHED

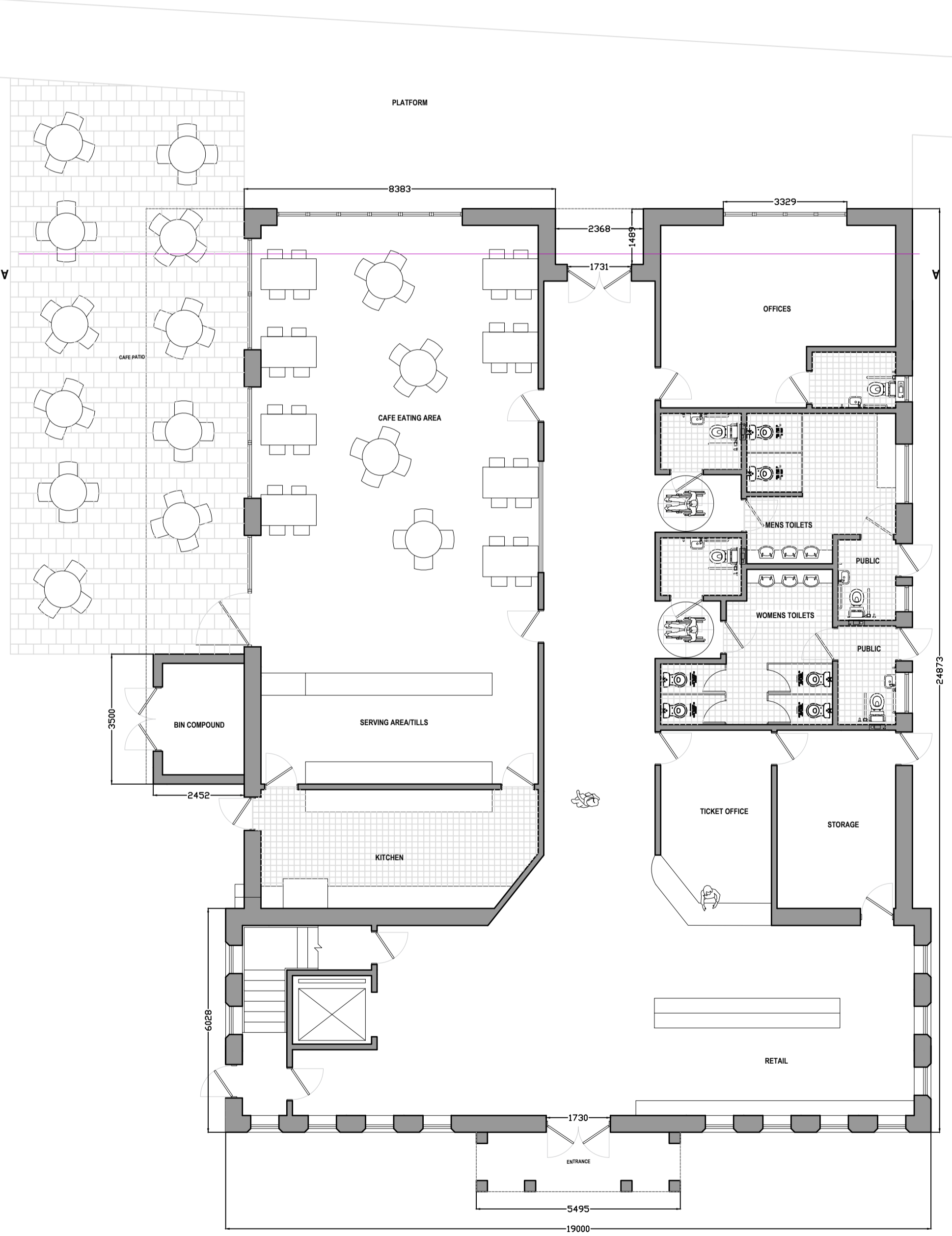
0 5m
FRONT ELEVATION

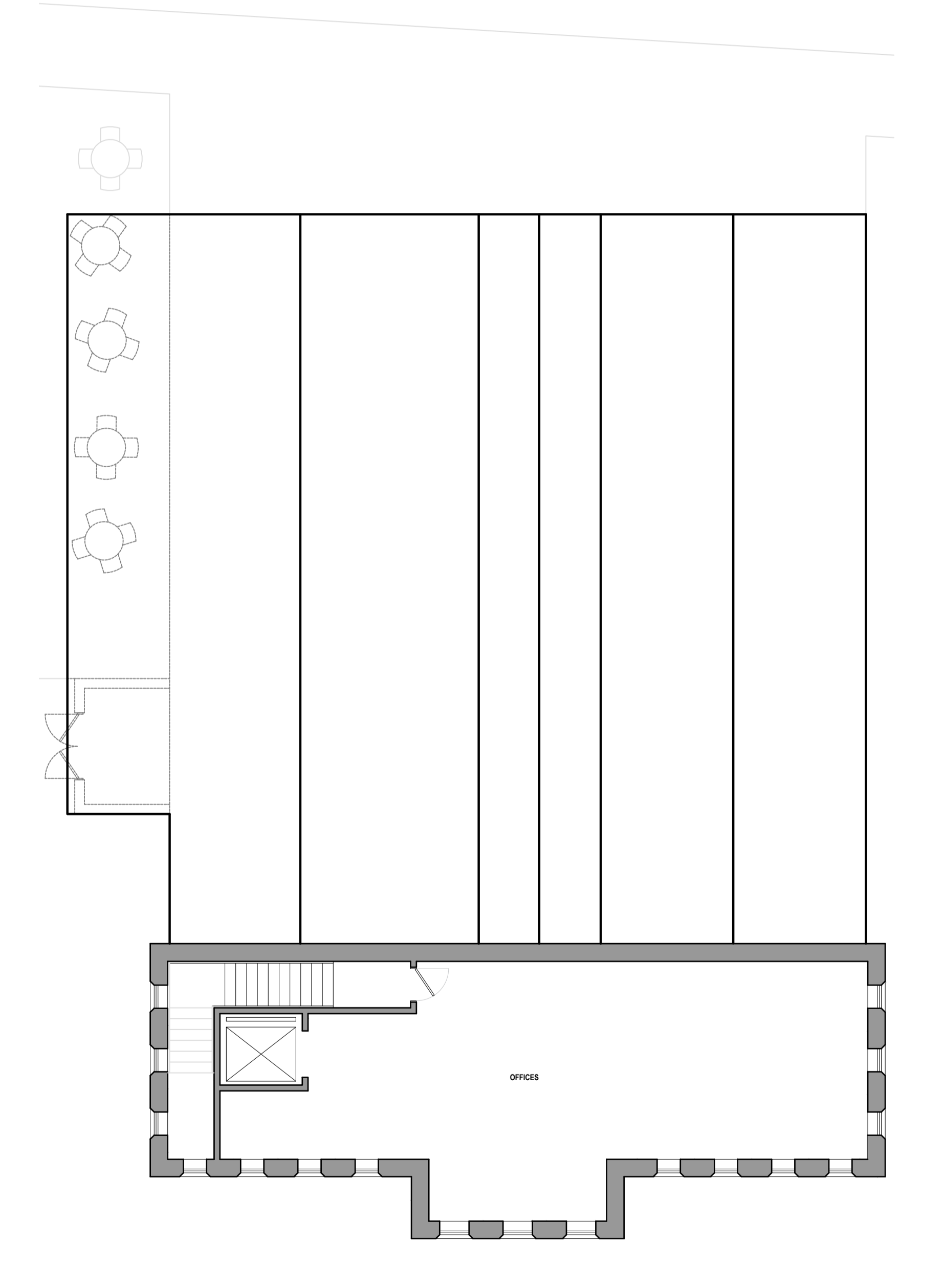
0 5m
REAR ELEVATION

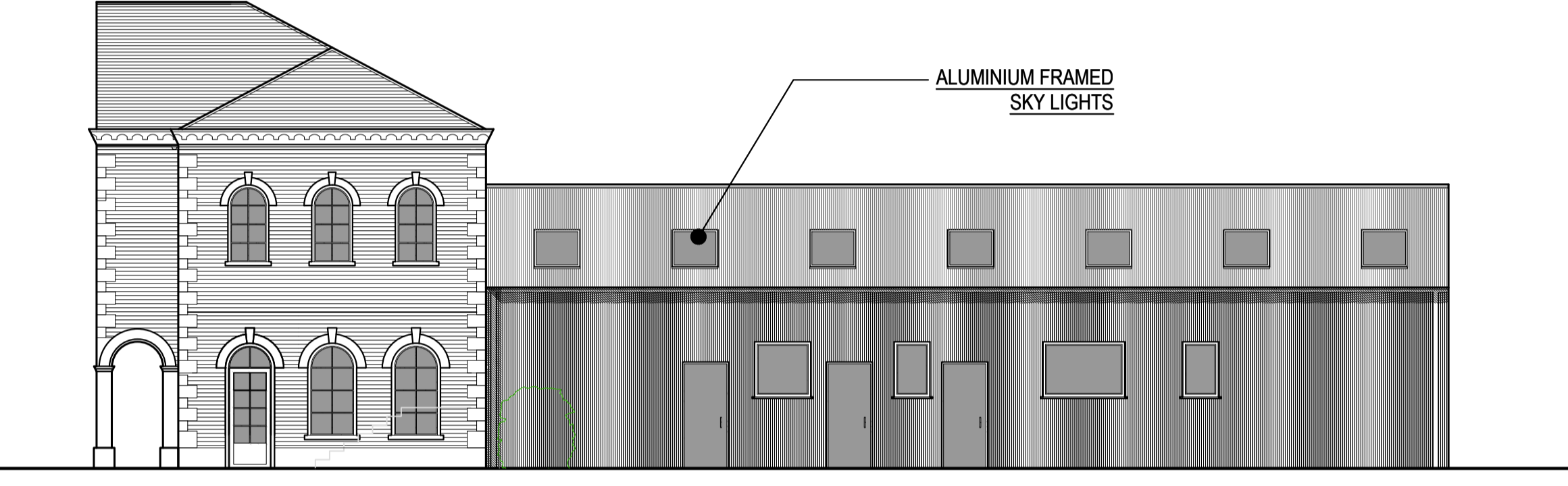
0 5m
SIDE ELEVATION

0 5m
GROUND FLOOR PLAN

0 5m
FIRST FLOOR PLAN

0 5m
SIDE ELEVATION

Revision F Feb 24 - Elevations amended following comments from Caullert
 Revision E Feb 24 - Elevations amended following comments from Conservation Architects
 Revision D Jan 24 - Elevations amended following comments from Conservation Architects
 Revision C Nov 23 - Site plan omitted - refer to Caullert Drawings for Block/Site Plan and Landscaping

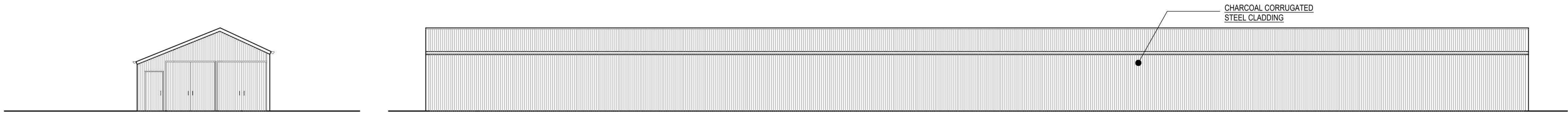
GEORGE + TOMOS
 PENSEIRI : ARCHITECTS Cyf.
 12 Heol Penrallt, Huchynbach, Powys, SY20 8AL
 www.georgetomos.co.uk - georgetomos@btinternet.com

Project
 GORSAF RHEILFFORDD NEWYDD @ BALA
 NEW RAILWAY STATION @ BALA

Client	ARFAETHDIG / PROPOSED
Job Nr.	19/21
Drawing Nr.	PL 01 g
Graddfa / Scale	1:100/1:250 @ A1 1:500/1:1000 @ A2
Dyddiad / Date	10/22 MH

MAE HANBUWRIANT Y DARLUN A'R DYLLWAD HAN YN EIDD O GEORGE+TOMOS CYF A'DDIER EI GORPO NAU ALLDORPHARHU MERN LARBYRWYFFORDD HEB GANATAD YDORFFENEDIG THE PROPERTY OF THIS DRAWING AND DESIGN IS VESTED IN GEORGE+TOMOS CYF AND MUST NOT BE COPIED OR REPRODUCED IN ANY WAY WITHOUT THEIR WRITTEN CONSENT

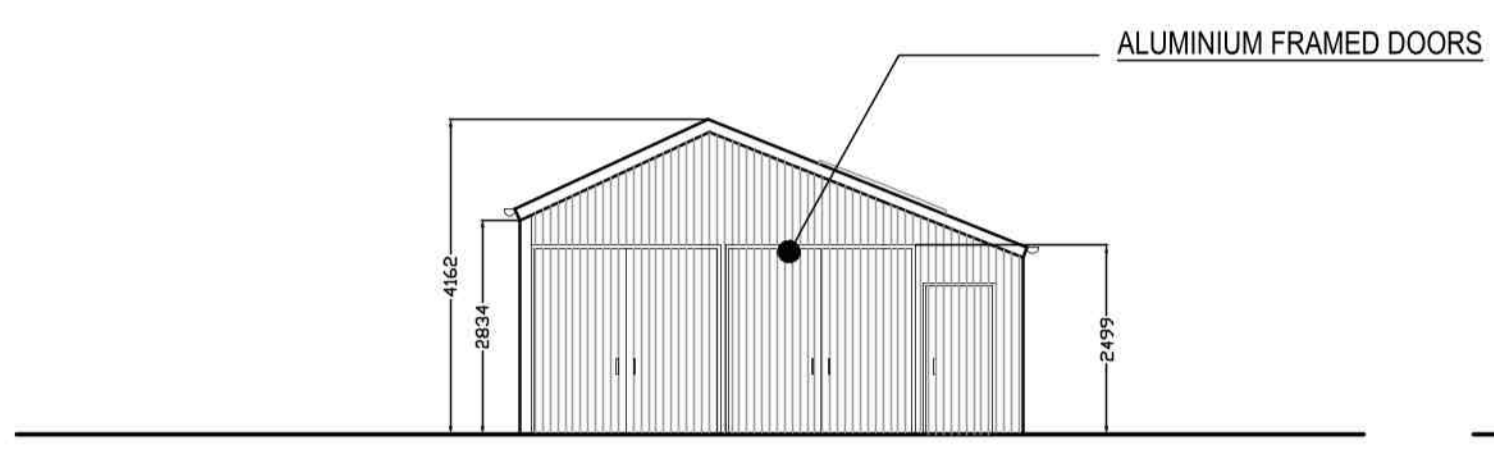
CARRIAGE SHED

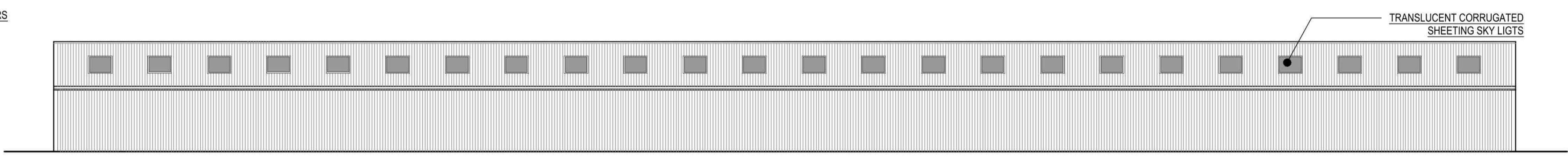
EDRYCHIAD BLAEN
FRONT ELEVATION

EDRYCHIAD OCHR
SIDE ELEVATION

CHARCOAL CORRUGATED
STEEL CLADDING

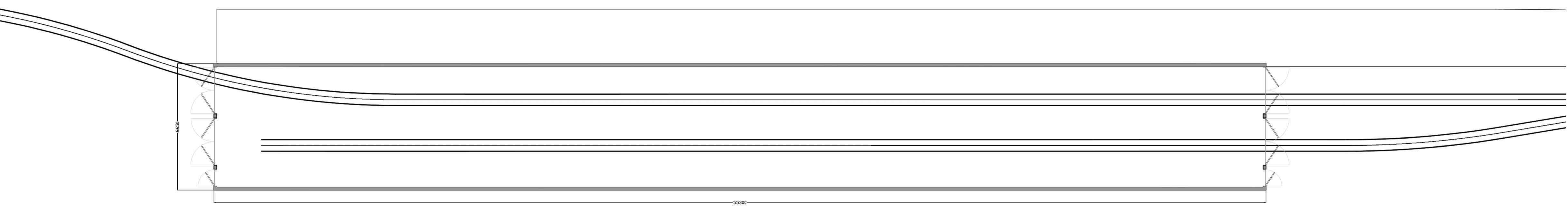

EDRYCHIAD CEFN
REAR ELEVATION

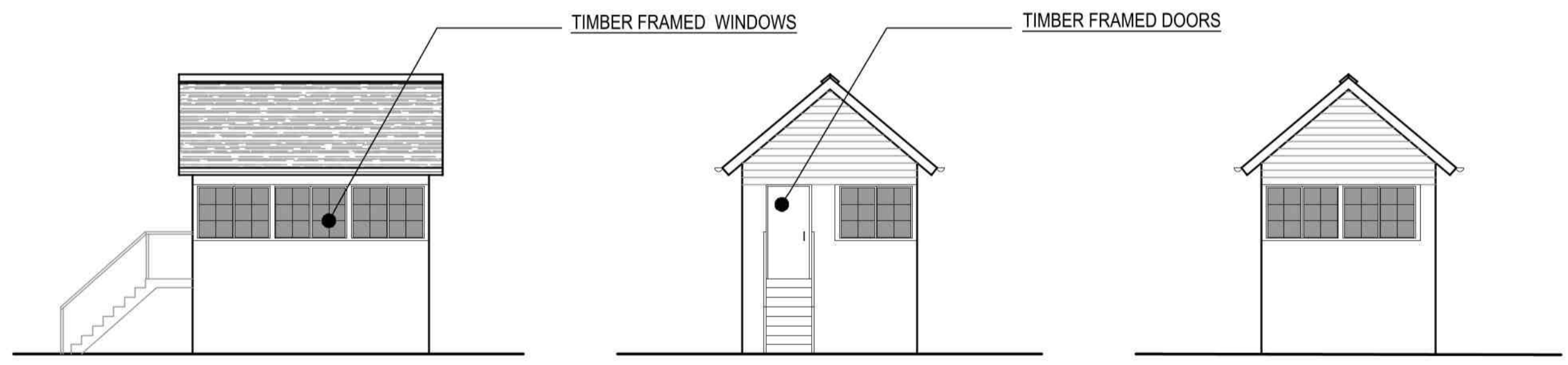
EDRYCHIAD OCHR
SIDE ELEVATION

TRANSLUCENT CORRUGATED
SHEETING SKY LIGHTS

GROUND FLOOR PLAN

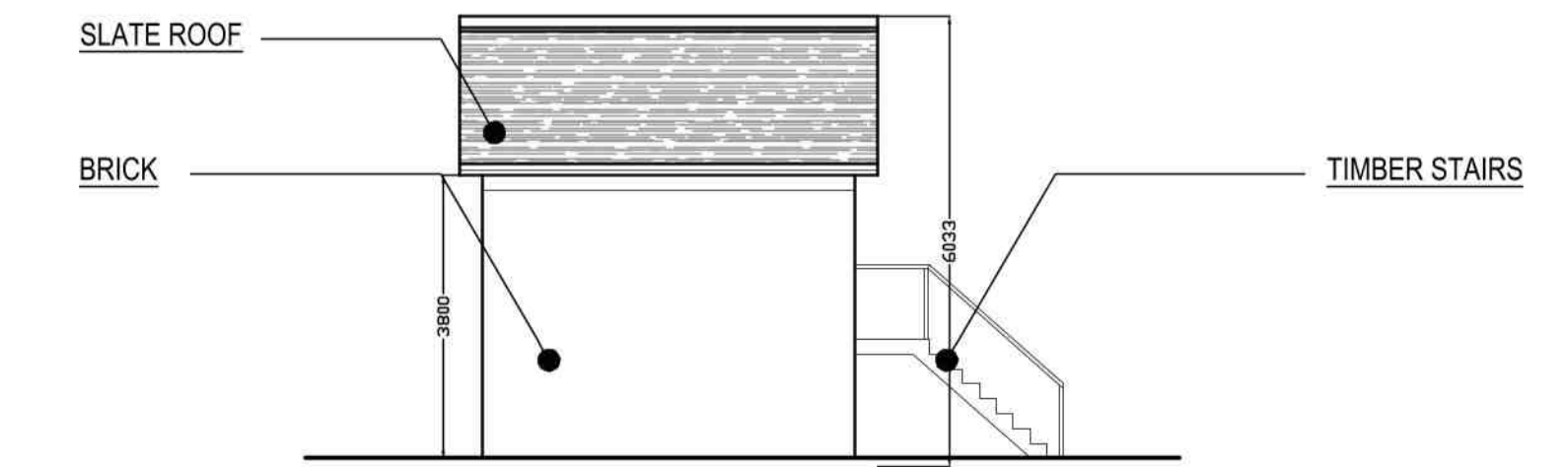
SIGNAL CABIN

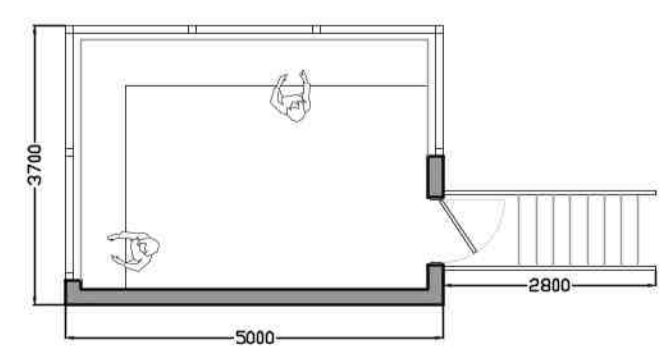
EDRYCHIAD BLAEN
FRONT ELEVATION

EDRYCHIAD OCHR
SIDE ELEVATION

EDRYCHIAD OCHR
SIDE ELEVATION

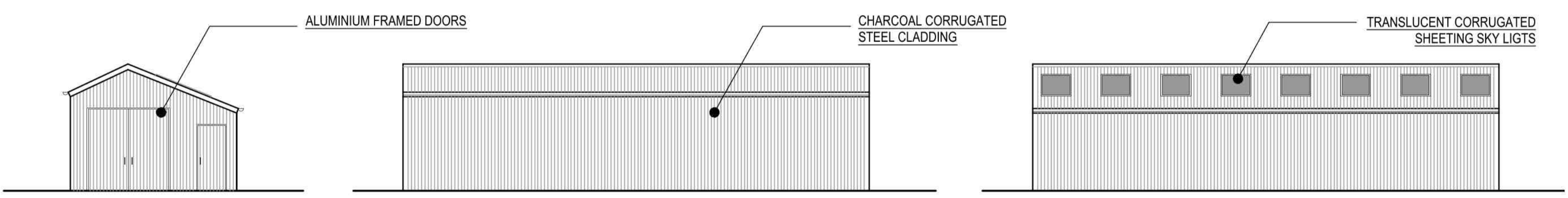

EDRYCHIAD CEFN
REAR ELEVATION

GROUND FLOOR PLAN

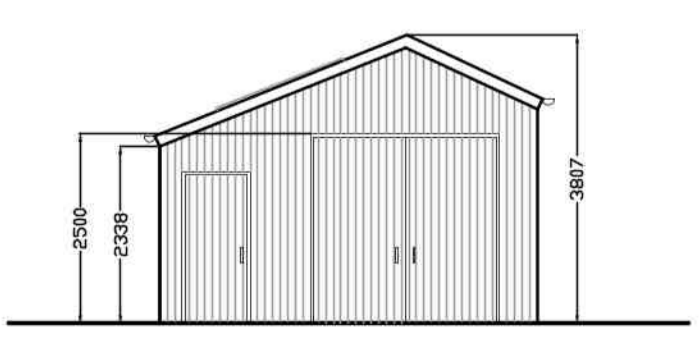
LOCOMOTIVE SHED

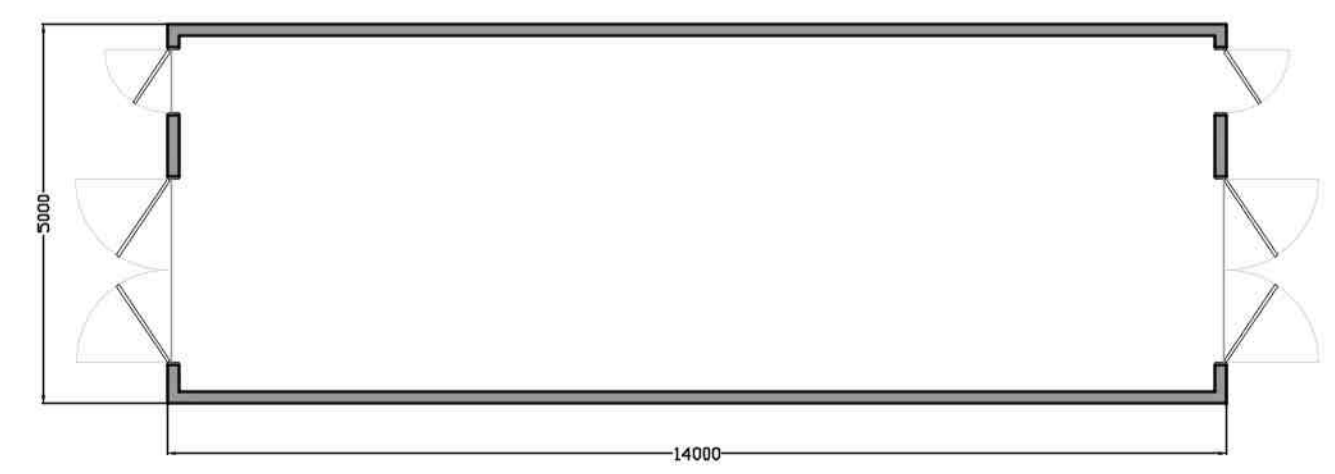
EDRYCHIAD BLAEN
FRONT ELEVATION

EDRYCHIAD OCHR
SIDE ELEVATION

EDRYCHIAD OCHR
SIDE ELEVATION

EDRYCHIAD CEFN
REAR ELEVATION

GROUND FLOOR PLAN

GEORGE + TOMOS
PENSEIRI : ARCHITECTS Cyf.
12 Heol Penrallt, Machynlleth, Powys, SY20 8AL ☎ 01654 700337
www.georgetomos.co.uk - georgetomos@yahoo.co.uk 📠 0845 280 3040

Project
GORSAF RHEILFFORDD NEWYDD @ BALA
NEW RAILWAY STATION @ BALA

Revision A	Client
Job Nr.	Drawing Nr.
19/21	PL 03A
Graddfa / Scale	Dyddiad / Date
1:100 @ A1 1:200 @ A2	08/22 MH

MAE ANHLAFURNTY Y DARLUN A'R DYLUNAD HIRIN YN EIDD O GEORGE+TOMOS CYF A'R CHERI EI GORPO NAU ALLYDARPHACHAL NEIRN UNRWY FFFORDD HEB GANLADYD YSGORFFENING THE PROPERTY OF THIS DRAWING AND DESIGN IS VESTED IN GEORGE+TOMOS CYF AND MUST NOT BE COPIED OR REPRODUCED IN ANY WAY WITHOUT THEIR WRITTEN CONSENT.

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
04 MEDI 2024**

CYTUNDEBAU ADRAN 106

**AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD, 04 MEDI 2024.**

CYTUNDEBAU ADRAN 106

Rhif	Rhif y cais	Dyddiad y daeth y cais i law	Lleoliad	Datblygiad	Y Sefyllfa Ddiweddaraf
1.	NP5/55/46G	12/07/2023	Fferm Geufron, Bryncrug, LL36 9RW	Trosi sgubor a stabl yn llety gwyliau tymor byr	Cyfarwyddiadau wedi'u hanfon at y Cyfreithiwr 05/08/2024
2.	NP5/55/L140E	03/06/2021	Capel Bethlehem, Bryncrug. LL36 9PW	Newid defnydd capel i ffurfio un annedd 1 lloft ac un annedd 6 lloft	Drafft wedi ei yrru i'r ymgeisydd
3.	NP5/58/363H	05/06/2023	Nant Eos, Dyffryn Ardudwy. LL44 2HX	Trosi i dy marchnad agored a gosod gwaith trîn carthion (Ail-gais)	Disgwyl cyfarwyddiadau gan gyfreithiwr yr ymgeisydd
4.	NP5/58/629	29/01/2020	Tir rhwng Plas Meini & Swyn y Mor, Dyffryn Ardudwy.	Cais amlinell i godi pedwar ty deulawr ar wahân (2 marchnad agored a 2 ffoddiadwy) gyda garejis mewnol a chreu mynedfa gerbydau i'r A496	Drafft wedi ei yrru at gyfreithiwr yr ymgeisydd ar 31/01/2024
5.	NP5/62/T143B	05/10/22	Tanws Wern Gron, Llanbedr. LL45 2PH	Adfer, ymestyn a trosi hen felin i dy, creu cwrtil, a gosod tanc septig tanddaearol	Cytundeb drafft wedi ei yrru at yr ymgeisydd
6.	NP5/65/L302D	25.08.2020	Wern y Pistyll, Bontddu	Trosi ysgubor a'i ymestun yn annedd gan gynnwys gosod tanc septig, caniatad ol-weithredol ar fyfer trac mynediad a gwaith peirianyddol i greu llain caled/ man parcio o gwmpas yr adeilad, gosod carafan statig dros dro a adeiladu clwydfan ystlumod.	Disgwyl manylion cyfreithiwr gan yr ymgeiswyr. Anfonwyd nodyn atgoffa 11.01.2023

Nifer o geisiadau ar restr Pwyllgor 26 Mehefin 2024 = 9

**CEISIADAU SY’N DESTUN CYTUNDEB ADRAN 106 A SYDD WEDI EU CWBLHAU ERS
PWYLLGOR CYNLLUNIO & MYNEDIAD 26 MEHEFIN 2024**

Rhif y cais	Lleoliad	Datblygiad
NP4/13/262	Garth Farm, Capel Curig. LL24 0ES	Trosi ac estyniad i fyncws i greu tŷ menter wledig
NP5/57/49H	Trem Hyfryd, Dolgellau, LL40 2SP	Trosi llety gwesty yn ddau dŷ ar wahân a chreu maes parcio newydd
NP5/57/1174	Tir ger Penmaen Ucha, Llynpenmaen. LL40 1YD	Adeiladu annedd menter wledig, garej, mynedfa a thramwy newydd.
NP5/69/L113P	Llanfendigaid, Rhoslefain. LL36 9LS	Trosi golchdy a gweithdy i ffurfio 2 uned gwyliau a gosod ffenestri to ar y to blaen a chefn

**CEISIADAU SY’N DESTUN CYTUNDEB ADRAN 106 SYDD WEDI EU GWRTHOD, TYNNU’N ÔL, NEU WEDI EU
GWAREDU, NEU LLE NAD OES ANGEN CYTUNDEB PELLACH ERS PWYLLGOR CYNLLUNIO & MYNEDIAD
26 MEHEFIN 2024**

Rhif y cais	Lleoliad	Datblygiad

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
04 MEDI 2024**

**CEISIADAU NA PHENDERFYNWYD
ARNYNT ERS 13 WYTHNOS A MWY**

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD 04 MEDI 2024
CEISIADAU NA PHENDERFYNWYD ARNYNT ERS 13 WYTHNOS A MWY**

Disgwyl Gwybodaeth Ecolegol

NP4/16/78K	29/02/24	Tanaeldroch, Dolwyddelan. LL25 0L	Newid defnydd ac ymestyn adeilad allanol i'w ddefnyddio fel anecs atodol i'r prif eiddo (Tanaeldroch)
NP5/72/254	22/01/24	Tir ger Dol Hir, Frongoch, LL23 7NT	Adeiladu tŷ menter gwledig a gosod uned trîn carthion.
NP5/73/439	23/11/23	Tir ger Llech-y-Cwm, Gellilydan. LL41 4EU	Codi annedd menter wledig, creu mynedfa newydd i gerbydau, a gosod tanc septig

Disgwyl Manylion gan yr Asiant / Ymgeisydd

NP2/16/442	10/05/24	Coed Hendre Ddu, Cwm Pennant, Garndolbenmaen. LL51 9AX	Creu cyswllt llwybr troed trwy goetir i gynnwys llwybrau pren uchel, pontydd, cyfeirbwyntiau, meinciau, paneli dehongli, lloches a 'Portaloo'
NP5/50/647B	01/12/23	Tir yn ffurfio rhan o ymyl y briffordd presennol a tir ger yr A493 rhwng Aberdyfi a Tywyn.	Creu llwybr troed (Teithio yn Llesol) rhwng cymunedau Tywyn ac Aberdyfi cyferbyn a A493
NP5/57/205L	29/04/24	Fronoleu, Tabor, Dolgellau. LL40 2PS	Rhyddhau Amod Rhif 3 (Sgubor clwydo ystumod) ynghlwm i Ganiatâd Cynllunio NP5/57/205J dyddiedig 18/01/2024
NP5/57/1008C	26/03/24	Tir yn Coed Penmaenuchaf, Llynpenmaen. LL40 1YB	Codi tŷ Un Planed ac adeilad Dosbarth.
NP5/58/646	17/03/23	Tir ger Pentre Uchaf, Dyffryn Ardudwy.	Adeiladu byngalo wedi'i addasu'n arbennig ynghyd ac annedd deulawr
NP5/58/660	19/04/24	Llwyneinion Fechan, Dyffryn Ardudwy. LL44 2HX	Trosi adeiladau fferm segur i ffurfio 2 uned gwyliau i'w gosod am dymor byr ynghyd a gosod uned trîn carthion.
NP5/65/256A	30/10/23	Bontddu Hall, Bontddu. LL40 2UF	Dymchwel rhan o hen Westy Bontddu Hall a chodi 8 annedd ar y farchnad agored a 5 annedd fforddiadwy i'w lletya o fewn teras newydd o 3 ar safle'r cabanau gwyliau, 1 ar y llawr gwaelod isaf ac 1 o fewn annedd y cyn-reolwr,
NP5/68/100G	28/02/24	Creua, Llanfrothen. LL48 6SH	Newid defnydd adeilad a chodi estyniad unllawr i adeilad presennol i'w ddefnyddio mewn cysylltiad â busnes crochenwaith presennol.
NP5/78/421A	17/11/23	Tir gyferbyn a Teras Ty Llwyd, Trawsfynydd. LL41 4TH	Trosi garej bresennol yn annedd (Meddiannaeth Fforddiadwy a Lleol) ynghyd â gosod 2 ffenestr to newydd

Disgwyl sylwadau gan Ymgynghorydd

NP5/78/581A 63	25/04/24	Glan Llafar, Cwm Prysor, Trawsfynydd. LL41 4TP	Codi adeilad offer a storio i ddibenion amaethyddol
-------------------	----------	--	---

Disgwyl Asesiad Priodol ARHC

NP3/12/126C	20/09/22	Bron Fedw Uchaf, Rhyd Ddu. LL54 7YS	Trosi a newid defnydd arfaethedig o allandai gwledig i 3 uned gwyliau i'w gosod, codi sgubor ystlumod, newidiadau i fynedfa cerbydau presennol a gwaith cysylltiedig
NP5/53/598C	16/05/23	Tir ger Ffynnon Beuno, Y Bala.	Cais amlinellol gyda'r materion i gyd wedi'u cadw'n ôl i adeiladu un tŷ (Ail-gyflwyniad yn dilyn gwrthod cais cynllunio NP5/53/598B)
NP5/54/18C	10/05/24	Gornant, 4 Tai Baldwin, Llanfachreth. LL40 2EA	Newid defnydd o dir preswyl i ymgorffori defnydd busnes a gosod pabell fawr at ddibenion cynnal gweithdai cerameg.

Nifer o geisiadau ar y rhestr = 16

Nifer o geisiadau ar y rhestr Pwyllgor 26 Mehefin 2024 = 24

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
04 MEDI 2024**

PENDERFYNIADAU DIRPRWYEDIG

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD 04 MEDI 2024

PENDERFYNIADAU DIRPRWYEDIG

Ceisiadau wedi ei caniatâu

	Rhif y Cais	Bwriad	Lleoliad	Dyddiad Penderfyniad	Swyddog Achos
1.	NP2/11/18M	Newid defnydd uned manwerthu/ystafell arddangos (Dosbarth Defnydd A1) i wal ddringo dan do a chyfleuster campfa (Dosbarth Defnydd D2) ac adeiladu to dros grisiau allanol presennol.	Y Warws, Ffordd Caernarfon, Beddgelert, LL55 4UY	28/06/24	Mr Richard Thomas
2.	NP2/11/1K	Gosod ffenestri a drysau newydd, arâe ffotofoltäig wedi'i osod ar y to a phwmp gwres ffynhonnell aer	Caffi Glandwr, Beddgelert. LL55 4YB	28/05/24	Mr. Dafydd Thomas
3.	NP2/16/389F	Adeiladu storfa amaethyddol ac adeilad offer	Beudy Parc, Golan, Garndolbenmaen. LL51 9AQ	12/06/24	Mr Richard Thomas
4.	NP2/16/79Z	Rhyddhau Amodau Rhif 3 (Cynllun Rheoli Amgylcheddol Adeiladu) & 4 (Cynllun Rheoli a Chynnal a Chadw Safle) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP2/16/79Y dyddiedig 12/02/2024	Parc Carafanau Plas Aberdunant, Prenteg. LL49 9SR	13/06/24	Mr Richard Thomas
5.	NP2/16/T171A	Gosod pwmp gwres ffynhonnell aer allanol i'r edrychiad cefn.	3 London Road, Garndolbenmaen. LL51 9NZ	18/06/24	Mr Richard Thomas
6.	NP3/12/187C	Ymestyn y mast telathrebu presennol i godi uchder o 17.5mi 21.6m arfaethedig, adleoli antenau presennol i ben y mast estynedig arfaethedig, gosod 3 antena newydd, 3 cabinet offer newydd ar y ddaear a chyfarpar cysylltiedig a gwaith ategol	Tir i'r Dwyrain o'r Orsaf, Rhyd-Ddu. LL54 6TN	21/06/24	Mr Richard Thomas
7.	NP3/12/LB105B	Caniatad Adeilad Rhestredig i newid yn beudy yn storfa offer gan gynnwys newidiadau mewnol ac allanol ac addasiadau i borth car/storfa cysylltiedig i gynnwys cladin a drysau newydd	Beudy, Ffridd Isaf, Rhyd Ddu. LL54 6TN	20/05/24	Swyddog Cadwraeth

8.	NP3/15/70B	Codi garej ar gyfer fan gweryslla a storfa feiciau	Tir ger Rhes Y Faenol, Llanberis.	18/06/24	Mr Richard Thomas
9.	NP3/16/28C	Cynyddu uchder y twr telathrebu 15.5m presennol i 17.9m ar gyfer antenâu ychwanegol a gosod offer ychwanegol ar y ddaear mewn compwnd estynedig	Tir ger Maes Parcio Ogwen, Nant Ffrancon, Bethesda.	15/07/24	Mr Richard Thomas
10.	NP4/11/110F	Diwygiad Ansylweddol i Ganiatad Cynllunio NP4/11/110E dyddiedig 19/11/2021 i beidio cynnwys yr estyniad llety rheolwyr a chreu ffenestr o'r agoriad drws presennol	Fron Heulog, Betws y Coed. LL24 0BL	13/06/24	Mr Richard Thomas
11.	NP4/11/223C	Estyniad deulawr cysylltiedig yn y cefn	Glyndwr, Pentre Du, Betws y Coed. LL24 0BY	11/07/24	Mr Richard Thomas
12.	NP4/11/405A	Rhyddhau Amodau Rhif 6 (gwaredu elifiant budr) a 8 (arolwg ffotograffig) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP4/11/405 dyddiedig 02/05/2023	Swallow Falls Hotel, Betws y Coed, LL24 0DW	25/06/24	Mr Richard Thomas
13.	NP4/11/405B	Diwygio Amod Rhif 2 (Cynlluniau wedi eu Cymeradwyo) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP4/11/405 dyddiedig 02/05/2023	Swallow Falls Hotel, Betws y Coed. LL24 0DW	26/06/24	Mr Richard Thomas
14.	NP4/11/55K	Newid defnydd o Westy (Dosbarth Defnydd C1) i Hostel (Sui Generis) a newidiadau allanol	Gwesty Bryn Llewelyn, Ffordd Caergybi, Betws-y-Coed. LL24 0BN	18/06/24	Mr Richard Thomas
15.	NP4/13/262	Trosi ac estyniad i fyncws i greu ty menter wledig	Garth Farm, Capel Curig. LL24 0ES	28/06/24	Mr Richard Thomas
16.	NP4/13/39J	Cais ol-weithredol i adeiladu gweithdy	Bryn Tyrch Chalet, Capel Curig. LL24 0EH	08/07/24	Mr. Gavin Roberts
17.	NP4/13/AD2K	Caniatad Hysbyseb i arddangos arwyddion ffasgia ac arwyddion hongian gyda goleuadau allanol	Gwesty Ty'n-y-Coed, Capel Curig. LL24 0EE	11/07/24	Mr Richard Thomas
18.	NP4/13/LB98B	Caniatad Adeilad Rhestredig i amnewid llawr	Eglwys Santes Julitta, Capel Curig. LL24 0ET	11/06/24	Mr Richard Thomas
19.	NP4/16/82F	Codi adeilad amaethyddol i gadw anifeiliaid, a storio bwyd anifeiliaid ac offer amaethyddol	Llys-y-Gwynt, Dolwyddelan. LL25 0JD	11/06/24	Mr Richard Thomas
20.	NP4/19/47Q	Cais ol-weithredol i newid defnydd storfa i ffurfio rhan o annedd	Hay Cottage, Gwern Borter Manor, Rowen. LL32 8YL	18/06/24	Mr. Gavin Roberts

21.	NP4/23/40B	Estyniad unllawr i'r drychiad blaen, gosod tair ffenestr to i'r drychiad cefn newidiadau i goleddf to'r ychwanegiad ochr presennol, newidiadau i'r fynedfa gerbydol bresennol ac adeilad allanol	Nant-y-Coed, Valley Road, Llanfairfechan. LL33 0ER	30/07/24	Mr Richard Thomas
22.	NP4/26/120G	Codi adeilad cyfleusterau ategol/swyddfa	Ty'n y Fron, Lon Muriau, Betws-y-Coed. LL24 0HD	25/07/24	Mr Richard Thomas
23.	NP4/29/295A	Cais ol-weithredol i godi garej ochr ar wahân	Llys Owain, Llewelyn Street, Penmachno. LL24 0YG	11/07/24	Mr. Gavin Roberts
24.	NP4/29/518	Tynnu to sment asbestos rhychiog ac ail-doi gyda tho llechi mwynau naturiol	Bwlch y Maen, Dolwyddelan. LL25 0HX	11/06/24	Mr Richard Thomas
25.	NP4/29/L339	Gosod Pwmp Gwres Ffynhonnell Aer sy'n sefyll ar ei ben ei hun	Llys Curig, Cwm Penmachno. LL24 0RS	11/06/24	Mr Richard Thomas
26.	NP4/29/LU143B	Tystysgrif Defnydd Cyfreithol (Defnydd Presennol) ar gyfer defnydd fel ty annedd (Dosbarth Defnydd C3) a gweithdy.	Cae Fedwen, Penmachno. LL24 0YP	28/06/24	Mr Richard Thomas
27.	NP4/32/136A	Cais ol-weithredol ar gyfer gwaith tirlunio allanol, gorffeniadau allanol i'r annedd bresennol, amnewid simnai a chodi pergola	Isallt, Trefriw. LL27 0JJ	18/07/24	Mr. Gavin Roberts
28.	NP4/32/370A	Dymchwel garej unllawr presennol a chodi garej ddeulawr yn ei lle gyda gardd/storfa uwchben	Melin Blwm, Llanrwst. LL26 0PW	12/06/24	Mr Richard Thomas
29.	NP4/32/380A	Dymchwel y talcen presennol a symud simnai, codi dau estyniad talcen, newid defnydd adeilad storio allanol yn swyddfa gartref a chyfleuster storio, newid defnydd adeilad allanol yn glwydfan ystlumod a chodi clwydfan wennol annibynnol a gosod arae ffotofoltäig 12kW ar y ddaear	Blaen-y-Wern, Trefriw. LL27 0QA	28/06/24	Mr Richard Thomas
30.	NP4/32/L268B	Codi garej	Arosfa, Trefriw, LL27 0JP	25/06/24	Mr Richard Thomas
31.	NP5/50/439B	Diwygiad ansylweddol i Ganiatad Cynllunio NP5/50/439A dyddiedig 24/01/2023 i osod 1 ffenestr i'r drychiad dwyreiniol ac 1 ffenestr i ddrychiad gogleddol yr estyniad a ganiatawyd yn flaenorol	Ty Carreg, Aberdyfi. LL35 0LE	17/05/24	Mr David Jones
32.	NP5/50/760	Estyniad i dy yn cynnwys balconi a dymchwel adeilad presenol	Ty Nain, Balkan Hill, Aberdyfi. LL35 0LB	09/07/24	Mr David Jones

33.	NP5/50/L253	Gosod decin cyfansawdd llwyd tywyll a pyst dur di-staen gyda phaneli mewnlenni gwydr yn lle'r decin pren, pyst a balwstrad presennol	11 Stryd yr Eglwys, Aberdyfi. LL35 0ES	23/05/24	Mr David Jones
34.	NP5/50/L89B	Cais ol-weithredol i adleoli uned gyddwyso bresennol i'w leoliad blaenorol wrth ochr yr eiddo	3 Stryd Copperhill, Aberdyfi. LL35 0EU	09/07/24	Mr. Dafydd Thomas
35.	NP5/50/LB65D	Caniatad Adeilad Rhestredig i amnewid pont	Bryn Awel, 26 Sea View Terrace, Aberdyfi. LL35 0LL	31/07/24	Mr David Jones
36.	NP5/50/T452D	Diwygiad Ansylweddol i Ganiatad Cynllunio NP5/50/T452C dyddiedig 05/10/2022 yn cynnwys newidiadau i'r dyluniad, cynyddu lled yr estyniad a hepgor yr estyniad unllawr	Haulfryn, Hopeland Road, Aberdyfi, LL35 0NH	25/04/24	Mr David Jones
37.	NP5/52/117F	Gosod 28 o baneli solar domestig wedi'u gosod ar y ddaear (12.04KW), gwrthdroydd allanol, gwefrydd batri a char a chysylltiadau cebl cysylltiedig.	Erw Goed, Arthog. LL39 1YR	21/06/24	Mr David Jones
38.	NP5/52/T280A	Gosod pwmp gwres ffynhonnell aer o fewn y cwrtil preswyl	Capel Horeb, Arthog. LL39 1AX	19/07/24	Mr David Jones
39.	NP5/53/345A	Ail-fodelu Fflatiau 1, 2 a 3 i greu eiddo 2 ystafell wely ac eiddo 3 ystafell wely, cael gwared ar y simnai bresennol, adeiladu estyniad cefn a gosod ffenestr to a phaneli solar newydd	2 Heol Ffrydan, Y Bala. LL23 7RT	18/07/24	Mr. Dafydd Thomas
40.	NP5/53/LB129F	Diwygio Amod Rhif 5 ymghlwm i Ganiatad Adeilad Rhestredig NP5/53/LB129F dyddiedig 31/05/2024	Coleg Y Bala, Heol y Ffrydan, Y Bala. LL23 7RY	31/05/24	Mr. Dafydd Thomas
41.	NP5/54/136H	Amrywio Amod 2 (Cynlluniau a dogfennau a gymeradwyd) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/54/136G dyddiedig 05/01/2024	Gwel-y-Garn, Llanfachreth. LL40 2EH	09/07/24	Mr. Dafydd Thomas
42.	NP5/54/255C	Dymchwel sied amaethyddol bresennol (maint 13.5m x 5.5m) o bren a sitiau sinc ac adeiladu sied amaethyddol newydd (maint 18.3m x 12.2m) o ffram ddur a clading a sitiau to metal (Ail-gyflwyniad)	Llwyn-y-Sarn, Rhydymain. LL40 2BU	25/06/24	Mr. Dafydd Thomas
43.	NP5/54/459A	Cynllun Trydan Dwr (34kw) yn cynnwys adeiladu pwerdy, argae a 3 pont trawst	Coedwig Cefn Ceunant Isaf, Brithdir.	10/06/24	Mr. Dafydd Thomas

44.	NP5/54/585B	Rhyddhau Amod Rhif 3 (Lliw gorffenedig y mast, antenau, dysglau a gwaith cysylltiedig) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/54/585A dyddiedig 12/04/2024	Tir yn Ty Newydd-y-Mynydd, Rhydymain. LL40 2BS	18/06/24	Mr. Dafydd Thomas
45.	NP5/57/1174	Adeiladu annedd menter wledig, garej, mynedfa a thramwy newydd	Tir ger Penmaen Ucha, Llynpenmaen. LL40 1YD	19/06/24	Mr Aled Lloyd
46.	NP5/57/189G	Diwygiad ansylweddol i Ganiatad Cynlluniop NP5/57/189F ar gyfer balwstrad dur yn lle gwydr	Glan yr Arran, Dolgellau. LL40 1NR	25/04/24	Mr David Jones
47.	NP5/57/226D	Codi gasibo i'w ddefnyddio mewn cysylltiad a meithrinfa plant	Canolfan Deulu Dolgellau, Drill Hall, Dolgellau. LL40 1DE	23/05/24	Mr David Jones
48.	NP5/57/LB167S	Caniatad Adeilad Rhestredig ar gyfer gwaith mewnlol i gyfuno fflatiau 9 a 10 ar y llawr cyntaf yn un annedd	Fflats 9 & 10, Golden Lion, Dolgellau. LL40 1DN	23/07/24	Mr David Jones
49.	NP5/57/LB393J	Caniatad Adeilad Rhestredig i arddangos enw busnes ar wynebwrdd y siop a ffenestr	Ty Llew, Lion Street, Dolgellau. LL40 1DG	09/07/24	Mr David Jones
50.	NP5/58/114C	Gosod dormer a ffenestr to ar y drychiad blaen	Coastal View, Bro Enddwyn, Dyffryn Ardudwy. LL44 2BF	15/07/24	Mr Aled Lloyd
51.	NP5/58/340F	Estyniad unllawr yn y cefn	Fox's of Dyffryn, Stryd Fawr, Dyffryn Ardudwy. LL44 2EL	01/05/24	Mr Aled Lloyd
52.	NP5/58/345C	Codi garej a swyddfa/gweithdy newydd ar safle'r hen adeilad (newidiadau i gynllun a gymeradwywyd yn flaenorol NP5/58/345B ar gyfer codi garej ac ystafell atig swyddfa llawr cyntaf ar safle'r hen adeilad)	Tir ger Ty'n Llan Cottages, Dyffryn Ardudwy.	04/07/24	Mr Aled Lloyd
53.	NP5/58/427D	Codi balconi llawr cyntaf ac amnewid ffenestr llawr cyntaf gyda drws ffrengig	2 Tyn Llidiart, Stryd Fawr, Dyffryn Ardudwy. LL44 2EF	11/06/24	Mr Aled Lloyd
54.	NP5/58/497B	Diddymu Amod 4 (Dim bwyd poeth i'w fwyta oddi ar y safle) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/58/497A dyddiedig 30/06/2010	Yr Hen Le Chwech, Ffordd Glan Mor, Talybont. LL43 2AR	18/06/24	Mr Aled Lloyd
55.	NP5/58/615B	Codi estyniad deulawr ac unllawr (Cais Diwygiedig i un a ganiatawyd yn flaenorol dan gyfeirnod NP5/58/615)	Ty Bennar, Ffordd Benar, Dyffryn Ardudwy. LL44 2RX	04/07/24	Mr Aled Lloyd

56.	NP5/58/618C	Rhyddhau Amod Rhif 8 (Arolwg ffotograffig o'r adeiladau) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/58/618B dyddiedig 11/03/2024	Meifod Uchaf, Dyffryn Ardudwy. LL44 2RJ	18/06/24	Mr Aled Lloyd
57.	NP5/58/LB459C	Rhyddhau Amodau 10 (Drysau, ffenestri, chaeadu/shyteri allanol, 13 (Fentiau, pibelli awyru, pibelli gwastraff, ffliwiau), 14 (Pibellau allanol), & 18 (Cynllun tirlunio) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/58/LB459A dyddiedig 06/12/2023	Taltreuddyn Fawr, Dyffryn Ardudwy. LL44 2RQ	15/07/24	Mr Aled Lloyd
58.	NP5/58/LB459D	Rhyddhau Amodau 9 (Drysau, ffenestri, chaeadu/shyteri allanol, 12 (Fentiau, pibelli awyru, pibelli gwastraff, ffliwiau), 13 (Pibellau allanol), & 18 (Cynllun tirlunio) ynghlwm i Ganiatad Adeilad Rhestredig NP5/58/LB459B dyddiedig 14/12/2023	Taltreuddyn Fawr, Dyffryn Ardudwy. LL44 2RQ	15/07/24	Mr Aled Lloyd
59.	NP5/58/LB459F	Diddymu Amod 3 (Sguboriau i'w diogelu gan sgaffald to a dalennau) ynghlwm wrth Ganiatad Adeilad Rhestredig NP5/58/LB459B dyddiedig 14/12/2023	Taltreuddyn Fawr, Dyffryn Ardudwy. LL44 2RQ	16/05/24	Mr Aled Lloyd
60.	NP5/58/LU144L	Tystysgrif Defnydd Cyfreithlon (Defnydd Presennol) ar gyfer lleoli carafán sefydlog ar gyfer defnydd preswyl ynghyd â sefydlu ardal cwrtil domestig.	Tan y Coed Lodge, Dyffryn Ardudwy. LL44 2RJ	17/06/24	Mrs Jane Jones
61.	NP5/59/LB475G	Rhyddhau Amodau Rhif 7 (rhaglen o waith archeolegol) a 10 cynllun draenio dwr budr o Ganiatad Cynllunio NP5/59/LB475E	Ty'r Wern (cyn Eglwys St. Michael's), Llan Ffestiniog.S	13/05/24	Mr Aled Lloyd
62.	NP5/59/LB475H	Rhyddhau Amod Rhif 9 (rhaglen o waith archaeolegol) o Ganiatad Adeilad Rhestredig NP5/59/LB475F	Ty'r Wern (cyn Eglwys St. Michael's), Llan Ffestiniog.	13/05/24	Mr Aled Lloyd
63.	NP5/61/657E	Diwygio Amod Rhif 2 (cynlluniau wedi eu cymeradwyo) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/61/657A dyddiedig 01/08/2023 ar gyfer newidiadau i bae parcio a newid ffenestr cefn i ddrysau ffrengig	Aelfor, Ffordd Isaf, Harlech. LL46 2PR	14/05/24	Mr Aled Lloyd

64.	NP5/63/283	Gosod twr dellt 30m yn cynnal 6 antena, 4 dysgl trawsyrru, 4 cabinet offer, 1 cabinet mesurydd trydan, adeiladu ffens rhwyll weldio 2.1m o uchder, a datblygiad ategol i hynny, gan gynnwys Unedau Radio Hirbell (RRUS) a ffurfio llecyn llawr caled	Tir yn Coed Cae Celyn, Capel Celyn.	18/06/24	Mr. Dafydd Thomas
65.	NP5/65/13B	Cais ol-weithredol i gadw hafdy	Crud-y-Gwynt, Llanelltyd. LL40 2TD	13/06/24	Mr Aled Lloyd
66.	NP5/65/14R	Gosod pod gwerysilla ar gyfer llety gwyliau tymor byr	Bryn Du, Llanelltyd. LL40 2TA	01/05/24	Mr Aled Lloyd
67.	NP5/65/274J	Codi adeilad ffram dur ar llawr caled presennol i ddibenion cadw offer amaethyddol, bwyd anifeiliaid a gwrtaith (Cais diwygiedig)	Maes Hyfryd, Llanelltyd. LL40 2HF	19/07/24	Mr Aled Lloyd
68.	NP5/65/330G	Amrywio Amod 2 ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/65/330C dyddiedig 01/06/2023 ar gyfer newidiadau i'r cladid allanol	Hafod Fach, Llanelltyd. LL40 2HB	04/07/24	Mr Aled Lloyd
69.	NP5/66/269A	Gosod 8 panel haul ar y ddaear (370w)	Uwchlan, Llanfair. LL46 2RW	04/07/24	Mr Aled Lloyd
70.	NP5/68/238	Codi lloches bws newydd ynghyd a phalmentydd cysylltiedig	Tir ger Kyffin House, Llanfrothen. LL48 6AQ	08/07/24	Mr Aled Lloyd
71.	NP5/69/113U	Cais ol-weithredol i gadw gwaith ar risiau a chynllun gwresogi a dwr poeth o'r ddaear i wasanaethu Stad Llanfendigaid	Llanfendigaid, Rhoslefain. LL36 9LS	25/04/24	Ms. Sophie Berry
72.	NP5/69/113V	Amrywio Amod 2 (Cynlluniau a gymeradwywyd), 5 (Cynllun parcio), 7 (cynllun tirlunio), 8 rhaglen gweithredu tirlunio) a 9 (gwelliannau bioamrywiaeth) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/69/113H dyddiedig 02/12/2020	Llanfendigaid, Rhoslefain. LL36 9LS	07/05/24	Mr David Jones
73.	NP5/69/304B	Adeiladu estyniad deulawr a garej ar wahan	Y Berth, Llwyngwriil. LL37 2JJ	16/05/24	Mr David Jones
74.	NP5/69/348G	Amrywio Amod 2 (Cynlluniau a Gymeradwywyd) a dileu Amodau 06 (Sgriniau Balconi) a 07 (Gwydriad Anelwig) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/69/348A dyddiedig 01/09/2020	Tir ger Machlud Haul, Llwyngwriil. LL37 2JQ	25/06/24	Mr David Jones

75.	NP5/69/50L	Newid defnydd yr adeilad amaethyddol presennol a tir i ddefnydd sy'n gysylltiedig a'r gosodiadau gwyliau presennol	Rola, Llwyngwriil. LL37 2QJ	11/06/24	Mr David Jones
76.	NP5/69/84J	Adeiladu estyniad cefn, porth blaen, to canopi i ddrws ochr a phorth car ar wahan	Yr Hen Efail, Llwyngwriil. LL37 2JD	30/05/24	Mr David Jones
77.	NP5/69/L113P	Trosi golchdy a gweithdy i ffurfio 2 uned gwyliau a gosod ffenestri to ar y to blaen a chefn	Llanfendigaid, Rhoslefain. LL36 9LS	19/06/24	Mr David Jones
78.	NP5/69/LB157H	Caniatad Adeilad Rhestredig i drosi golchdy a gweithdy i ffurfio 2 uned gwyliau a gosod ffenestri to	Llanfendigaid, Rhoslefain. LL36 9LS	10/06/24	Mr David Jones
79.	NP5/71/21L	Adeiladu ty gweithiwr amaethyddol a gosod tanc septig	Tir yn Dolhendre Isa, Llanuwchllyn. LL23 7TD	18/07/24	Mr. Dafydd Thomas
80.	NP5/71/338A	Adeiladu gweithdy / ystafell beiriannau ynghyd a gwaith allanol cysylltiedig	Cae Llwyd, Rhydymain. LL40 2AY	25/06/24	Mr. Dafydd Thomas
81.	NP5/71/476C	Diwygio Amod Rhif 2 (cynlluniau diwygiedig) o Ganiatad Cynllunio NP5/71/476B dyddiedig 06/07/2023	Lloches Don, Llanuwchllyn. LL23 7UE	24/07/24	Mr. Dafydd Thomas
82.	NP5/71/L296B	Diwygio Amod Rhif 2 (Cynlluniau wedi eu cymeradwyo) o Ganiatad Cynllunio NP5/71/L296A o ffenestr to edrychiad ffrynt i ffenestr dormer	1 Coed y Lon, Llanuwchllyn. LL23 7ST	03/06/24	Mr. Dafydd Thomas
83.	NP5/72/248A	Adeiladu un uned gwyliau hunanarlwyo tanddaearol newydd ynghyd a gosod tanc septig	Tir ger Boch y Rhaidr, Arenig, Bala.	18/06/24	Mr. Dafydd Thomas
84.	NP5/72/253	Codi estyniad unllawr	Fedw'r Gog, Frongoch. LL23 7NU	25/06/24	Mr. Dafydd Thomas
85.	NP5/73/197P	Rhyddhau Amodau Rhif 2 (Llechi) & 9 (Cynllun draenio dwr budr) ynghlwm i Ganiatad Materion a Gadwyd yn ol NP5/73/PIAW197M dyddiedig 09/03/2023	Bryn Arms, Gellilydan. LL41 4EN	14/05/24	Mr Aled Lloyd
86.	NP5/73/248D	Codi garej ddwbl ar wahan a gweithdy	Cefn Faes, Gellilydan. LL41 4EY	04/07/24	Mr Aled Lloyd
87.	NP5/73/451A	Cais ol-weithredol i gadw sied ardd	4 Bron Gelli, Gellilydan. LL41 4EF	31/07/24	Mrs Jane Jones
88.	NP5/74/482E	Diwygio Amod 2 (Cynlluniau a gymeradwywyd) a 3 (Cladin pren allanol) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/74/482B dyddiedig 14/03/2023	Tir ger Y Fynwent, Dinas Mawddwy.	14/06/24	Mr. Dafydd Thomas

89.	NP5/74/L171G	Rhyddhau Amodau 1 (Dechrau'r gwaith) & 4 (Panel gwaith carreg) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/74/L171B dyddiedig 25/05/2021	Penrhyn, Cwm Cywarch, Dinas Mawddwy. SY20 9JG	11/07/24	Mr. Dafydd Thomas
90.	NP5/75/179D	Codi adeilad amaethyddol dros y storfa tail bresennol	Cefn Crib, Pennal. SY20 9LB	25/07/24	Mr David Jones
91.	NP5/78/15D	Codi adeilad amaethyddol uwchben storfa dail bresennol	Bryn Celynog, Cwm Prysor, Trawsfynydd. LL41 4TR	09/07/24	Mr. Dafydd Thomas
92.	NP5/78/55F	Estyniad i adeilad amaethyddol bresennol	Tyddyn Mawr, Bronaber, Trawsfynydd. LL41 4YE	10/06/24	Mr. Dafydd Thomas
93.	NP5/78/L170C	Newid defnydd o storfa i fferyllfa	Llys Ednowain, Trawsfynydd. LL41 4UB	20/05/24	Mr. Dafydd Thomas
94.	NP5/78/L170E	Newid defnydd o Amgueddfa (D1) i Siop & Swyddfa Bost (A1)	Llys Ednowain, Trawsfynydd. LL41 4UB	20/05/24	Mr. Dafydd Thomas
95.	NP5/78/LB55D	Caniatad Adeilad Rhestredig ar gyfer gwaith mewnol ac allanol, adeiladu estyniad cefn, a dymchwel adeilad allanol	Tyddyn Mawr, Bronaber. LL41 4YE	21/05/24	Mr. Dafydd Thomas
96.	NP5/78/LB55E	Adeiladu estyniad	Tyddyn Mawr, Bronaber. LL41 4YE	21/05/24	Mr. Dafydd Thomas

Ceisiadau wedi ei gwrthod

	Rhif y Cais	Bwriad	Lleoliad	Rheswm Gwrthod	Swyddog Achos
1.	NP2/11/634K	Adeiladu adeilad gorsaf rheilffordd i gynnwys swyddfa docynnau, caffï, seddi dan do ac awyr agored, toiledau, swyddfa a man aros dan do ac adeiladwaith cysylltiedig arall (Ail-gais)	Gorsaf Rheilffordd, Beddgelert	<p>15/07/24</p> <p>Oherwydd dyluniad amhriodol a defnydd o ddeunyddiau byddai'r adeilad arfaethedig, pe bai'n cael ei ganiatáu, yn cael effaith niweidiol a gormesol ar eiddo preswyl cyfagos, o fewn anheddiad Beddgelert, ei Ardal Gadwraeth a'r ardal o'i amgylch, sy'n gwrthdaro ag amcanion CDLIE, polisiau SPA, DP1 a SPFf a PCC argraffiad 11 yn arbennig adran 2 a 3.</p> <p>Oherwydd y defnydd arfaethedig o'r adeilad fel caffï ac allfa fanwerthu mewn lleoliad sydd ar wahân i ardal ganolog Beddgelert byddai'r cynnig hwn, pe bai'n cael ei ganiatáu, yn niweidiol i fywiogrwydd a hyfywedd ardal fanwerthu sefydledig yr anheddiad ac yn gwrthdaro â CDLIE, polisiau SPA, SPH a DP24.</p> <p>Oherwydd y cyfeiriadedd a'r defnydd arfaethedig byddai'r datblygiad hwn, pe bai'n cael ei ganiatáu, yn cael effaith andwyol ar fwynderau preswyl eiddo cyfagos oherwydd arogleuon a sŵn gormodol, gan felly osod y cynnig hwn yn groes i CDLIE, polisiau SPA a DP1.</p> <p>Oherwydd y gwydr gormodol a'r angen am oleuadau allanol byddai'r cynnig hwn, pe bai'n cael ei ganiatáu, yn cael effaith andwyol ar ddynodiad y Parc Cenedlaethol fel Gwarchodfa Awyr Dywyll a thrwy hynny'n gwrthdaro â'r CDLIE, pholisiau SPA a DP1.</p>	Mr Richard Thomas

				Oherwydd y cynnydd mewn symudiadau traffig i wasanaethu'r defnydd arfaethedig o'r adeilad hwn byddai'r cynnig hwn, pe bai'n cael ei ganiatáu, yn groes i CDLIE, polisi DP1.	
2.	NP3/21/102B	Diwygiad ansylweddol i Ganiatad cynllunio NP3/21/102A dyddiedig 09/01/2024 i gynnwys ports a lle parcio	Fferm Y Bryn, Llanllechid. LL57 3LG	23/07/24 Ym marn Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ystyrir bod y diwygiadau arfaethedig yn rhai 'sylweddol' eu natur yn yr ystyr bod y diwygiad yn gofyn am ddymchwel rhannau sylweddol o'r adeilad presennol ac ehangu'r hyn a gynigiwyd na ragwelwyd yn y caniatâd gwreiddiol.	Mr Richard Thomas
3.	NP5/50/130D	Adeiladu ty menter gwledig (ail-gyflwyniad)	Fferm Bwlch Gwyn, Aberdyfi. LL35 0SG	07/06/24 Nid yw'r wybodaeth a gyflwynir yn ddigon cadarn ac yn methu â dangos gofyniad swyddogaethol neu lafur, neu fod y fenter wledig yn gynaliadwy yn ariannol ac y gellir cynnal cost y llafur ychwanegol a'r annedd arfaethedig, a hefyd a oes llety arall ar gael i'w feddiannu neu ei addasu. Mae maint yr annedd menter wledig hefyd yn ormodol o'i gymharu ag anghenion tai fforddiadwy lleol. Yn unol â hynny, mae'r cais yn methu'r profion ariannol ac anheddau eraill a nodir yn TAN 6 ac o'r herwydd gwrthdaro â Pholisi Cynllunio Cymru (Rhifyn 12), Nodyn Cyngor Technegol 6: Cynllunio ar gyfer Cymunedau Gwledig Cynaliadwy a Pholisi Strategol C (xxi) Cynllun Datblygu Lleol mabwysiedig Eryri 2016-2031.	Mr David Jones

				Byddai lleoli'r datblygiad arfaethedig i ffwrdd o'r adeiladau presennol ac mewn lleoliad uchel ac agored ger Hawl Tramwy Cyhoeddus yn arwain at ddatblygiad a fyddai'n ymddangos yn anghyngord o fewn y lleoliad gwledig agored ac a fyddai'n amharu ar ymddangosiad a chymeriad yr ardal gyfagos a'r annedd gyfagos. O'r herwydd, mae'n groes i Bolisiau Strategol A a Datblygu 1 a 2 Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031.	
4.	NP5/50/400F	Adeiladu 2 sied ar wahan i storio offer a pheiriannau i gynnal tir cyfagos	Tir i gefn Greenhill Bungalow, Stryd Copperhill Street, Aberdyfi. LL35 0HF	30/05/24 Byddai'r datblygiad arfaethedig yn erydu cymeriad ac edrychiad ardal heb ei datblygu a nodir yn y Gwerthusiad Ardal Gadwraeth a Chynllun Rheoli ar gyfer Aberdyfi trwy gyflwyno strwythurau parhaol. Ystyrir y byddai hyn yn cael effaith andwyol ar gymeriad ac edrychiad y rhan yma o Ardal Cadwraeth Aberdyfi. Byddai hyn yn mynd yn groes i ddarpariaethau polisiau SP A, SP Ff a DP 6 Cynllun Lleol Eryri 2016 – 2031, Polisi Cynllunio Cymru (Argraffiad 12) a Nodyn Cyngor Technegol 24 Yr Amgylchedd Hanesyddol, sy'n ceisio cadw a gwella ardaloedd cadwraeth. Nid yw'r cyflwyniad yn cynnwys digon o wybodaeth i ddangos y byddai'r datblygiad yn darparu budd net i fioamrywiaeth trwy gymhwyso'r dull camdoeth ac a oes unrhyw rywogaethau a warchodir yn bresennol. Yn absenoldeb y wybodaeth hon, byddai'r cynnig yn mynd yn groes i ddarpariaethau polisiau SP A, SP D a DP 1 o Gynllun Lleol Eryri 2016 – 2031, Polisi Cynllunio Cymru Argraffiad 12, a Nodyn Cyngor Technegol 5 Cadwraeth Natur a Chynllunio, sy'n ceisio gwarchod rhywogaethau a bioamrywiaeth a warchodir.	Mr David Jones

5.	NP5/53/L33H	Cais ol-weithredol i osod ffenestri UPVC ar ddrychiad blaen	Gwesty'r Plas Coch, 52 Stryd Fawr, Y Bala. LL23 7AB	<p>17/07/24</p> <p>Oherwydd eu ffurf a'u deunyddiau mae'r ffenestri PVC-U yn achosi niwed sylweddol i edrychiad a chymeriad hanesyddol a phensaernïol arbennig yr adeilad traddodiadol; ac yn anghydnaws â'u hamgylchedd, ystyrir bod y cynnig yn groes i bolisiau SP A, DP 1, SP Ff, DP 6 a DP 7 o Gynllun Datblygu Lleol Eryri.</p> <p>Oherwydd eu ffurf a'u deunyddiau, nid yw'r ffenestri PVC-U yn diogelu na gwella cymeriad nac edrychiad yr ardal gadwraeth nac ychwaith gosodiad adeiladau rhestredig cyfagos, sy'n groes i bolisiau SP A, DP 1, SP Ff, DP 6 a DP 7 o Gynllun Datblygu Lleol Eryri.</p>	Mr. Gavin Roberts
6.	NP5/54/472	Diddymu Amod Rhif 6 (meddianaeth lleol) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/25/64 dyddiedig 21/11/1980	Tyn Y Coed, Bontnewydd, Dolgellau, LL402DF	<p>09/05/24</p> <p>Oherwydd bod yr amod yn parhau i ateb pwrpas defnyddiol a byddai codi'r amod yn groes i nod ac amcan cyffredinol Cynllun Datblygu Lleol Eryri i sicrhau fod cartrefi newydd ym Mharc Cenedlaethol Eryri yn cael eu defnyddio fel prif/prif breswylfeydd, i gefnogi cynaliadwyedd cymunedau lleol ac amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar yr Iaith Gymraeg. Byddai dileu'r amod felly yn gwrthdaro'n glir â Pholisiau Strategol A, Polisi Strategol C, Polisi Strategol G a Pholisi Datblygu 30 o Gynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031.</p>	Mr. Dafydd Thomas

7.	NP5/58/263B	Cais ol-weithredol i osod cladin plastig ar dalcen	Arosfa, Ffordd Capel, Dyffryn Ardudwy. LL44 2DN	22/05/24 Byddai defnyddio cladin allanol PVC yn ymyrraeth ddiangen a fyddai'n niweidiol i gymeriad traddodiadol yr ardal ac yn cyflwyno deunyddiau sy'n ddieithr i'r ardal leol. Mae'r cynnig felly yn groes i Bolisiâu Datblygu 1 a 6, a Pholisi Strategol A Cynllun Datblygu Lleol Eryri mabwysiedig.	Mr. Gavin Roberts
8.	NP5/65/330E	Diwygiad Ansylweddol i Ganiatad Cynllunio NP5/65/330C dyddiedig 01/06/2023 (Mathau o cladin allanol)	Hafod Fach, Llanelltyd. LL40 2HB	29/04/24 Ym marn Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ystyrir bod y diwygiadau arfaethedig yn rhai 'sylweddol' eu natur oherwydd byddant yn arwain at newid sylweddol i'r caniatâd cynllunio gwreiddiol. Felly ni ellir ystyried bod y newidiadau arfaethedig yn rhai 'ansylweddol' a bydd angen cael caniatâd cynllunio newydd ar eu cyfer.	Mr Aled Lloyd
9.	NP5/74/510	Gosod twr latis 30 metr o uchder sy'n cynnal 3 antena, 2 dysgl 0.6m, 2 cwpwrddd offer, 1 caban mesur a datblygiad ategol iddo gan gynnwys generadur a chompownd sydd wedi'i amgáu gan ffensys 1.1m o uchder	Tir ger Pentrewern, Dinas Mawddwy. SY20 9JG	24/05/24 Am y rheswm mae'r cais hwn yn cynnig mast telathrebu o faint ac mewn lleoliad sy'n cael ei ystyried yn rhy amlwg yn y dirwedd ac a fyddai felly'n niweidio 'rhinweddau arbennig' y Parc Cenedlaethol ac yn niweidiol i gymeriad y dirwedd. a rhinweddau gweledol y rhan yma o'r Parc Cenedlaethol a thrwy hynny ei osod yn groes i bolisiâu Cynllun Datblygu Lleol Eryri Polisi Strategol A, Polisi Strategol D, Polisi Datblygu 1, Polisi Datblygu 2, Polisi Datblygu 26, Canllawiau Cynllunio Atodol 7, Canllawiau Cynllunio Atodol 13, Canllawiau Cynllunio Atodol 15 a Pholisi Cynllunio Cymru (Argraffiad 12, Chwefror 2024).	Mr. Dafydd Thomas

Penderfyniad ar yr Apêl

gan Iwan Lloyd BA BTP MRTPI

Arolygydd a benodwyd gan Weinidogion Cymru

Dyddiad y penderfyniad: 31/07/2024

Cyfeirnod yr apêl: CAS-02872-J4T3L1

Cyfeiriad y safle: Tir yn Nhafarn y Machno, Penmachno, Betws y Coed LL24 0UU

- Gwneir yr apêl o dan adran 217 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990, fel y'i diwygiwyd.
- Gwneir yr apêl gan Mr Mohamed Shirajudin a Mrs Jackie Shirajudin yn erbyn hysbysiad cynnal a chadw tir a gyhoeddwyd gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.
- Cyhoeddwyd yr hysbysiad cynnal a chadw tir, rhif NP4/29/ENF109, ar 15 Mehefin 2023.
- Mae gofynion yr hysbysiad fel a ganlyn:
 1. Gwaredu'r holl gerbydau modur, carafannau teithiol, faniau gwersylla a faniau Luton sydd wedi'u storio ar y tir, gan gynnwys unrhyw gyrff moduron a rhannau moduron.
 2. Gwaredu'r holl rannau trelars a'r craeniau casglu ffrwythau o'r tir.
 3. Gwaredu pob cwch o'r tir.
 4. Gwaredu unrhyw sbwriel a gwastraff materol arall o'r tir.
 5. Cadw'r tir mewn cyflwr da.
- Y cyfnod ar gyfer cydymffurfio â gofynion yr hysbysiad yw tri mis.
- Mae'r apêl yn mynd rhagddi ar y seiliau a nodir yn adran 217(1)(c) a (d) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990, fel y'i diwygiwyd.
- Gwnaed ymweliad â'r safle ar 6 Mawrth 2024.

Penderfyniad

1. Caniateir yr apêl yn rhannol mewn perthynas â sail (c) a chyfarwyddir amrywio'r hysbysiad cynnal a chadw tir wrth:
 - Ddileu paragraff 4 yr Atodlen i'r hysbysiad a rhoi yn ei le: Gwaredu'r holl ddeunydd gwastraff o'r tir.
 - Dileu paragraff 5 yr Atodlen i'r hysbysiad
2. Yn ddarostyngedig i'r amrywiadau hyn, caiff yr hysbysiad cynnal a chadw tir ei gadarnhau.

Yr apêl ar sail (c)

3. Mae apêl ar sail (c) yn dadlau bod gofynion yr hysbysiad cynnal a chadw tir yn mynd y tu hwnt i'r hyn sy'n angenrheidiol i atal cyflwr y tir rhag effeithio'n andwyol ar amwynder yr ardal.
4. Mae'r apelyddion yn datgan eu bwriad i gydymffurfio â'r hysbysiad cynnal a chadw tir. Maent wedi cymryd camau i unioni'r gofynion a restrir yn yr hysbysiad ac wedi cael gwared ar 7 cerbyd. Mae'r apelyddion wedi prynu cyfleuster storio i hwyluso storio eitemau o'r safle hwn.
5. Fodd bynnag, mae'r apelyddion o'r farn bod y gofyniad i symud pob eitem o'r safle yn ormodol. Mae angen y craen casglu ffrwythau ar y safle er mwyn gwneud gwaith cynnal a chadw a gwaith i do'r eiddo, ac i docio coed; mae angen y fan Luton ar gyfer storio offer, a chynghorwyd yr apelyddion bod hynny'n dderbyniol ar yr amod eu bod yn paentio'r fan yn wyrdd; ac mae'r cwch mawr yn cael ei gadw ar y safle ar gyfer gwaith adnewyddu parhaus. Mae'r cwch yn cael ei atgyweirio fel hobi ac mae wedi'i leoli y tu cefn i'r eiddo ac allan o'r golwg. Mae'r Chevrolet Blazer yn gar clasurol ac yn cael ei adnewyddu. Mae'r apelyddion yn gofyn am gadw'r cerbyd hwn ar y safle. Mae'r apelyddion yn haeru na fu carafán wedi'i gosod ar y safle hwn. Yr unig geir ar y safle yw'r cerbydau a ddefnyddir ar hyn o bryd gan yr apelyddion neu geir a ddefnyddir gan ymwelwyr. Mae unrhyw eitemau a restrir fel gwastraff yn y rhestr yn ddeunyddiau adeiladu fel brics ac agregau a ddefnyddir ar gyfer atgyweirio a chynnal a chadw'r adeilad.
6. O'r hyn a welais ar yr ymweliad â'r safle, roedd nifer o'r eitemau a restrwyd yn yr hysbysiad wedi'u clirio o'r safle. Bryd hynny, roedd dau gwch, pedwar car, un fan a chynhwysydd (nad yw wedi'i restru yn yr hysbysiad cynnal a chadw tir) ar y safle. Mae'r rhan fwyaf o'r hyn a ddisgrifiwyd fel eitemau i'w gwaredu yn yr hysbysiad cynnal a chadw tir wedi cael sylw fel mater o ffaith. Byddai angen gwaredu'r eitemau hynny sy'n weddill er mwyn cydymffurfio â'r hysbysiad, ac nid yw'r rhain ynddynt eu hunain yn ofynion gormodol yn fy marn i. Os bernir y cydymffurfiwyd â gofynion yr hysbysiad, byddai p'un a ellid cyfiawnhau dychwelyd eitem i'r safle yn fater ar gyfer trafodaeth yn y dyfodol gyda'r Awdurdod, yn enwedig o ystyried yr hyn a ganiateir yn arferol fel rhywbeth atodol neu ategol i ddefnydd yr eiddo.
7. Fodd bynnag, rwyf o'r farn bod rhai o ofynion yr hysbysiad yn ormodol neu'n rhy amhendiant i'r derbynwyr ddeall a ydynt wedi cydymffurfio â'r hysbysiad ai peidio. Mae hyn yn ymwneud â cham 4 a 5. Mae'n ddigonol cyfeirio at gam 4 fel 'gwaredu'r holl ddeunydd gwastraff o'r tir', a dileu cam 5. Nid yw Cam 5 yn rhoi unrhyw ystyr neu fesur gwrthrychol i dderbynydd yr hysbysiad wybod a yw'r tir yn cael ei gadw mewn cyflwr da ai peidio. Felly, ni all y derbynydd fod yn sicr a yw'n cydymffurfio â'r hysbysiad ai peidio. Dylai hyn fod yn amlwg o eiriad yr hysbysiad, yn hytrach na chael barn ar fater a fyddai'n cael ei asesu'n oddrychol ynghylch bodloni'r cam hwn. Felly, byddaf yn dileu'r gofyniad hwn o'r hysbysiad cynnal a chadw tir.
8. I'r graddau cyfyngedig hyn, bwriadaf ganiatáu'r apêl ar sail (c) ac amrywio'r hysbysiad cynnal a chadw tir. Ystyrir bod pob cam arall yn angenrheidiol ac yn gymesur. Ni fyddai unrhyw gam llai arall yn cyflawni'r nod o adfer cyflwr y tir fel ei fod yn osgoi cael effaith andwyol ar amwynderau'r ardal.

Yr apêl ar sail (d)

9. Mae apêl ar sail (d) yn dadlau bod y cyfnod ar gyfer cymryd unrhyw gamau sy'n ofynnol gan yr hysbysiad yn llai na'r hyn y dylid yn rhesymol ei ganiatáu.
10. Mae'r apelyddion yn dadlau y byddai 9 mis yn fwy addas ar gyfer sicrhau cydymffurfedd â'r hysbysiad cynnal a chadw tir. Maen nhw'n anghytuno â chronoleg digwyddiadau, yr

ymdrechion i drafod a chael cytundeb ar y mater, ac argaeledd swyddogion i gwrdd â nhw i drafod a/neu ddod i gytundeb ar ddatrysiad cyfeillgar. Mae'r Awdurdod yn honni i'r gwrthwyneb, y bu nifer o gyfarfodydd a llythyrau i esbonio ei safiad ond nid yw gwelliannau i gyflwr y tir wedi'u datrys mewn modd amserol. Mae'r apelyddion wedi apelio yn erbyn yr hysbysiad, ac mae'r Awdurdod yn nodi ei fod wedi rhoi rhagor o amser iddynt gydymffurfio.

11. Nodaf y pwyntiau hyn, ond gall yr apelyddion dybio, ar ôl apelio, y byddai eu hapêl yn llwyddiannus cyn y bydd yn ofynnol iddynt weithredu mewn ymateb i'r hysbysiad. Felly, ni ddylai'r amser a gymerir ar gyfer ystyried yr apêl gael ei gyfrif yn eu herbyn wrth geisio unioni'r hysbysiad.
12. Yng nghyd-destun yr uchod, rwyf o'r farn bod cyfnod cydymffurfio'r hysbysiad yn rhesymol a chymesur wrth ystyried cyflwr y tir. Roedd rhai eitemau yn parhau i fod yn eu lle a gellid yn rhesymol waredu'r holl eitemau sy'n weddill o fewn y cyfnod cydymffurfio o dri mis a nodir yn yr hysbysiad.
13. Felly, deuaif i'r casgliad bod yr apêl ar sail (d) yn methu.

Casgliadau

14. Am y rhesymau hyn, ac ar ôl ystyried yr holl faterion a godwyd, deuaif i'r casgliad bod yr apêl ar sail (c) yn llwyddo i raddau cyfyngedig, ond bod yr apêl yn methu fel arall, a bod yr hysbysiad cynnal a chadw tir yn cael ei gadarnhau.
15. Wrth wneud fy mhenderfyniad, rwyf wedi ystyried gofynion adran 3 ac adran 5 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Ystyriaif fod y penderfyniad yn unol ag egwyddor datblygu cynaliadwy'r Ddeddf trwy ei gyfraniad tuag at amcan llesiant Gweinidogion Cymru o wneud ein trefi yn lleoedd gwell fyth i fyw a gweithio ynddynt.

Iwan Lloyd

AROLYGYDD